

De Onkrant

Literaire Columns van de Tweede Bijbel

De Onkrant – Literaire Columns van de Tweede Bijbel – Verzamelingen – nr. 1 – nov. 2019

De Onwereld – Vooraf
De tuin van mevrouw van dalen
De kleermaker die van tranen kleren maakte
De Imker
De spiegoloog

Ratatosk :
Hoofdstuk 1. het pedagogische onkruid
Hoofdstuk 2. de schoenenreus

De Luchtlanding op de Renkumse Heide op 17 september 1944 in de Slag om Arnhem
Achterstevoren gedraaid
Journey through the medieval
Mijn moeder
Nonsense of Mathematics
Tussen twee oren
Bah, Reclame
Harold
Zwart Wit
Van Waterstof Tot Wederkomst
Het Geheim van de Vreetzaak
De Brief van Paulus aan de Amazoniërs
Chinese Wijsheid - De (Symbolische) Kaarten
De Geschilderde Wond
De Rotterdamse Soldaat
De Rotterdamse Soldaat II

Te Leven in Amsterdam – Een serie korte verhalen :

De Wonderjongens
Het Vrouwtje dat de Zieken Genas
De Bakkerij
De Amsterdamse Soldaat

onschuldig en toch de doodstraf
de hut van Sobibor

Sobibor's Terugkeer
De Onderwijzeres
morgen in de krant
een wereld op wielen
zekere grenzen
Voor hetzelfde geld
Het Vreemde Huis
Rolgod
Rolgod II
Het Cruiseschip
De Behanger
De Psychologie van de Eindeloze Winkelstraat
De Fabriek

De Onwereld – Vooraf

De wereld is niets, en de kranten zijn nog wel nietser, want ze maken alles wat er gebeurt wel tien keer erger dan het is, want dat verkoopt gewoon beter. De mens houdt nu eenmaal van slecht nieuws. Nee, geef mij dan maar een onwereld, en doe mij dan maar een onkrant.

De wereld is niets, de kranten nog wel nietser. De kranten doen het allemaal voor het geld, zonder inhoud. De kranten hebben deze wereld gebouwd, het nog wel erger gemaakt dan het was, allemaal door hun geklets. Het is een belediging naar de literatuur. Nee, doe mij dan maar een onwereld, en daarbij hoort natuurlijk een onkrant.

Ik was gisteren in een stadje dichtbij, want ik moest naar de bank, en die hebben ze niet in mijn kleine bosdorpje. Ik liep langs wat tuinen richting de bank, en de tuinen waren prachtig. Maar sommige tuinen waren zo geordend en je kon er zo de mensenhand doorheen zien dat het geen wildernis meer was. Geen takje stond er scheef, en ook de blaadjes stonden kaarsrecht. Nee, doe mij dan maar het onkruid wat welig voorttiert, onverstoord door wat mensen denken en mensen willen.

Is het je ook niet opgevallen dat mensen maar altijd van alles willen, en dat het er niet om gaat wat ze nodig hebben? De mens wil van alles, maar kent niet. Het gaat niet om de wil, maar om de kennis van zaken. Telkens maar weer moet ik in de kranten lezen wat mensen allemaal willen. Daarom lees ik de krant maar nauwelijks. Je zou er ziek van worden, en iedereen wil het toch altijd weer anders dan de ander. Nee, doe mij dan maar de onkrant, en geef mij dan maar een onwereld.

Zoals ik al eens zei moet je de hemel zelf bouwen, en zo geldt dat ook voor de onwereld. Wie oh wie gaat er met mij mee? Laten we de onwereld zelf bouwen, anders komt het er nooit van. Het komt niet zomaar uit de hemel vallen. En om een onwereld te kunnen bouwen heb je een krant nodig: de onkrant. Ook die komt niet zomaar uit de hemel vallen, of toch wel?

Ik zie hem hier weleens lopen, de onkranten jongen. Er zijn maar weinig adressen waar hij zijn onkranten levert, dus hij is altijd weer snel weg. Als ik hem naroep is hij meestal al weer verdwenen. Maar op een dag groette hij mij, met zo'n heel mooi, glazen stemmetje. Ik vroeg hem

om een onkrant, en ik vroeg ook wat het kostte. 'Je leven,' zei hij.

Ik moest even nadenken, maar toen begreep ik hem. Was ik bereid de wereld in te ruilen voor de onwereld? Ik leef nog steeds, maar toch ook niet meer. Ik had de onkrant wel van hem aangenomen, en het opende een nieuwe wereld voor mij, een onwereld. Maar soms vraag ik me weleens af wat er zou zijn gebeurd als ik de onkrant niet van hem zou hebben aangenomen? Eigenlijk wil ik daar niet aan denken ...

De tuin van mevrouw van dalen

Altijd als ik langs de tuin van mevrouw van Dalen liep stond ik even stokstijf, ik weet niet voor hoe lang, omdat het zo'n betoverende tuin was. Ik kwam dan altijd veel te laat op school aan en dan was de juffrouw of meester enorm kwaad. Dat kon mij natuurlijk niet zoveel schelen. Ik was toch hun slaaf niet, en zij vertelden toch alleen maar onzin. Ze moesten niet denken dat ik veel waarde aan hen hechtte en aan hun duivelse woorden. Ik hechtte alleen waarde aan de natuur en de tuin van mevrouw van Dalen. Als ik ze dat zei dan werden ze altijd nog wel veel kwader, maar ook dat deerde mij niet. Ik was immers betoverd door de tuin van mevrouw van Dalen. Als ik ze dat zei dan ontploften ze vaak helemaal, en ik werd zelfs eens door een juffrouw naar het schoolhoofd gezonden. Die zat daar in zijn kamertje alsof hij zelf ook betoverd was. Hij was in zijn geheel niet kwaad, en zelfs blij met mijn aanwezigheid. Ik had het gevoel dat het een erg eenzame man was.

We spraken over tuinen en over de natuur. Achteraf was ik nog blij ook dat de juffrouw me naar het schoolhoofd had gezonden. Ik heb nu een eigen tuin, die zeer wild is, en overloopt in het bos. Ik woon in een bosdorpje. Het bos is er vlak achter. Ik woon aan de rand van het bos. Er staat ook wat bamboe hier en daar. Er groeit van alles in mijn tuin, zelfs bramenstruiken. De natuur zorgt er zelf voor en doet alles groeien. Ik denk nog weleens terug aan de tuin van mevrouw van Dalen, en ook aan die school, en dan denk ik: 'Ach.' De tijden zijn zo veranderd. Hoe ben ik van daar naar hier gekomen? Wat is er veel gebeurd, zeg. Het huis staat vol met boeken, als een boekentuin, maar het is meer een wildernis. Soms moet ik uren zoeken voordat ik wat gevonden heb dat ik zoek, of ik vind iets wat nog wel beter is. De wildernis trekt mij voort en laat mij nieuwe dingen zien. Het lijkt wel alsof het z'n eigen verkeers systeem heeft. Ik heb ook heel veel beeldjes. Er staan ook wat treintjes. Het is allemaal heel beeldend en symbolisch. Soms als er hier mensen zijn dan spreken ze tegen de beeldjes. Er was eens iemand die er een heel gesprek mee voerde. Ik zei toen: 'Je kunt met beelden soms beter spreken dan met mensen.' Ze gaf me gelijk. Ze sprak ook met dieren en planten. Ik zei haar dat ik ook met boeken sprak. Het bracht haar op een idee.

Ik vertelde haar dat boeken spreken, want als je het nog een keer leest dan kun je het op een hele andere manier lezen en er hele andere dingen in zien. Een boek kan vele lagen hebben, vele verborgen deuren, verborgen kamers, tuinen en wildernissen. Toen ze weg was ging ik naar het beeld toe waarmee ze had gesproken. 'Hoe vond je haar?' vroeg ik aan het beeld. Het beeld zei niks terug. Ik ben toen maar weer een boek gaan lezen. Blijkbaar hebben beelden niet altijd zin om terug

te spreken. Het was een sprekend boek. Ik werd er weer wat wijzer door. Even had ik weer het gevoel alsof ik langs de tuin van mevrouw van Dalen liep ... Even had ik weer het gevoel alsof ik stokstijf stond ...

De kleermaker die van tranen kleren maakte

Er was eens een kleermaker die van tranen kleren maakte. De kleren waren zo mooi dat wanneer iemand ze zag dan barstte zo iemand vaak in snikken uit. Vaak was dat omdat de kleren zo prachtig waren, maar soms was het ook omdat de prachtige kleren voor hen te duur waren. Ja, de kleermaker vroeg er veel voor. Er ging namelijk nogal veel werk inzitten om ze te maken, maar dan waren het ook wel de mooiste kleren die je ooit had gezien.

Op een dag liep een moeder met haar zoon langs de etalage, en beiden barstten ze in snikken uit toen ze de van tranen gemaakte kleren zagen. Oh, ze waren toch zo prachtig, maar toen de jongen het prijskaartje ervoor zag liggen begon hij zelfs nog harder te huilen en zelfs te gillen. Dat zou hij nooit kunnen betalen, en zijn moeder ook niet. Hij zou daar wel dertig jaar voor moeten werken om het te kunnen kopen. 'Ik wil het hebben, moeder,' zei hij.

'Dan moet je nu al beginnen met een krantenwijkje, anders gaat het je nooit tijdens je leven lukken,' zei moeder. Hij jammerde, gilte en schreeuwde zo luid dat de kleermaker naar buiten kwam. Toen hij het verhaal hoorde zei hij : 'Maar je kunt ook bij mij werken.'

Even had de jongen hoop. Maar toen hij een tijdje bij de kleermaker had gewerkt gaf hij het al op. Het was veel te zwaar en moeilijk werk. De tranen waren moeilijk aan elkaar te rijgen. De kleermaker gebruikte daar een speciale techniek voor, maar het wilde de jongen maar niet lukken. Moedeloos ging de jongen terug naar huis en vertelde het zijn moeder.

Op een nacht kreeg de jongen een idee. Hij zou de van tranen gemaakte kleren stelen, want anders kreeg hij ze nooit. Dat ging hij doen. Midden in de nacht ging hij op pad. Iedereen sliep. Ook de kleermaker. Hij had de sleutel van de winkel die hij van de kleermaker had gekregen nooit teruggegeven, dus voor hem was het een koud kunstje de winkel binnen te komen. Daar zag hij de van tranen gemaakte kleren die hij wilde. Heel stilletjes sloop hij ernaar toe. Maar toen hij de kleren wilde aanraken en pakken werd hij ineens gebeten door de poes van de kleermaker. En wie gebeten zou worden door de poes van de kleermaker zou voor altijd huilen. Jammerend ging de jongen de winkel weer uit. Door de pijn van de beet was hij de van tranen gemaakte kleren helemaal vergeten. Ook toen hij thuis was gekomen kon hij niet stoppen met jammeren, en de volgende dag ook niet. Hij was immers gebeten door de poes van de kleermaker. Zijn moeder zei dat hij naar de heks moest. Die kon toveren. De heks woonde helemaal aan de rivier. Daarvoor moesten ze eerst een tijd door het bos lopen. De hele tijd jammerde de jongen. Hij kon niet stoppen.

Ook toen ze bij de heks aankwamen uiteindelijk jammerde de jongen nog steeds. 'Ik zie wat er gebeurd is,' zei de heks. 'Alleen als je de rivier overzwemt zul je van het jammeren afzijn.'

De jongen zag geen andere oplossing, en ging snikkend de rivier in en begon toen te zwemmen. Het

was een hele lange zwemtocht over de rivier. De heks had hem verteld dat hij nooit mocht omkijken. Na een hele lange tijd kwam hij snikkend aan land. Hij was wel blij dat hij het gered had. Hij durfde nog steeds niet om te kijken. Hij bleef maar lopen en lopen totdat hij in een dorpje kwam. Het jammeren was inderdaad eindelijk afgelopen. Maar telkens als de mensen vroegen wie hij was en als hij het verhaal vertelde wat er was gebeurd, dan kon hij het snikken niet inhouden. Dan huilde hij bittere tranen, en het deed pijn, zoveel pijn, dat hij het eigenlijk nooit meer wilde vertellen. Hij wilde niet meer terug waar hij vandaan kwam, en ook de heks had hem gezegd dat hij nooit meer mocht omkijken. En zo leefde hij de rest van zijn leven met een geheim waar hij nooit meer over kon praten.

Einde

De Imker

Bij mijn tante was er een land octopus geconstateerd, in haar huis, in de keuken om precies te zijn. Een land octopus kan ook gewoon op land leven. Het was een witte. Het is bekend van de land octopus dat het gif spuit met z'n tentakels, en als iemand geraakt wordt dan heeft zo iemand het gevoel dat hij de krant leest, en sterft dan even later, of raakt voor de rest van z'n leven verlamd. Coma's zijn ook mogelijk. Ook kan de land octopus steken met zijn tentakels, en het is bekend dat hij zo eitjes kan leggen in degene die wordt gestoken, zowel in mens als dier. Niet om op de koffie uit te nodigen dus. Mijn tante durfde de keuken niet meer in. Ik ging er naartoe, en toen ik in de achterhal was kon ik zo de keuken inkijken, en daar zat de witte land octopus op een tafeltje, te blazen. Toen hij mij zag krijste het ding. Ik was in mijn imker pak gekomen voor het geval hij zou spuiten, steken of bijten. Plotseling sprong hij hevig krijsend op mijn helm, en probeerde er een gat in te steken. Hij begon allemaal te tikken. Ik greep hem met mijn handschoen, waarin hij toen probeerde te bijten. Ik voelde me heel vies, en had allerlei drangen om te poepen en te plassen. Ik had allerlei beelden in mijn hoofd van toiletten en alsof ik de krant las. Ook had ik overgeef neigingen. Mijn tante voelde haarzelf al jaren misselijk. Het scheen dat de land octopus al die tijd bij haar onder het huis had geleefd, maar had zich nu boven de grond vertoond en had het gemunt op mijn tante, die toen gelukkig tijdig kon ontkomen. Het beest begon als een bezetene inkt te spuiten. Ze worden daarom ook wel krant octopussen genoemd. Hij probeerde mij onder hypnose te brengen. Met mijn andere hand pakte ik een nijptang. Er was een vreemd uitsteeksel aan de onderkant van het beest, zijn geslachtsorgaan. Het orgaan trilde van woede. Ik besloot het te amputeren, want dit beest was hondsdol en levensgevaarlijk. Ik moest snel zijn, want ik had het gevoel dat het beest me probeerde in te nemen. Ik wist niet hoe lang mijn imker pak er nog tegen bestand zou zijn, maar ik voelde dat het beest gebruik maakte van de zwakke plekken ervan. Ik bedacht me geen moment. Ik zette de knijpers van de nijptang tegen het geslachtsdeel aan, en zette er druk op om het vervolgens met draaiende bewegingen los te wrikken. Op dat moment kwam mijn tante binnen, en ik liet haar het geamputeerde geslachtsdeel zien. Het was als een heel vreemd uitwendig kliertje, en ik hield het zo voor haar neus. 'Ruik er eens aan,' zei ik. Ze deed het.

'Bah, wat smerig,' zei ze.

'Dit beest laat ieder mens hetzelfde denken, door zijn vermogen van groeps-hypnose,' zei ik. 'Daarom noemen ze het ook wel een krant octopus.' Mijn tante knikte.

'Hoe voel je je nu ?' vroeg ik aan haar.

'Nog een beetje duizelig,' zei ze.

Het beest hing slap in mijn hand. 'Het ding heeft hier flink lopen klieren,' zei ik.

'Ik weet het,' zei mijn tante.

'Het is een wonder dat je nog leeft,' zei ik. 'Hij heeft hier zo lang onder de grond gewoond.'

'Ik was doodziek,' zei mijn tante.

Daar kwam ook het hondje van mijn tante. Ik wierp het kleine, vreemde geslachtsdeeltje van de krant octopus zo naar hem toe, en hij slokte het meteen op.

'Dat kan geen kwaad ?' vroeg mijn tante.

'Nee,' zei ik.

'Wat doen we met de land octopus zelf ?' vroeg mijn tante.

'Die gaat mee naar het laboratorium voor verder onderzoek,' zei ik.

Ik stopte het slaggeworden beest in een zak, en vertrok toen snel. Mijn tante belde me even later. 'Is alles goed nu ?' vroeg ze.

'Nee,' zei ik. 'Hij heeft teveel kinderen gemaakt. Het is een ware plaag, en hij is onder veel meer huizen.'

'Ben ik wel veilig dan ?' vroeg ze.

'Ik heb je aan zijn uitwendige klier laten ruiken, dus als het goed is gaat je lichaam er nu antistoffen tegen aanmaken,' zei ik. 'Maar je moet inderdaad oppassen. Ik heb geen idee hoeveel er nog onder je huis zitten, maar dit was de alfa octopus, oftewel de leider.'

'Wat kan ik nog meer doen ?' vroeg mijn tante.

'Gewoon rustig blijven,' zei ik.

'Gelukkig heb ik een hond,' zei mijn tante. 'Die meldde het mij direct toen het beest boven de grond was gekomen. Waarschijnlijk heeft dat m'n leven gered. Ik had er niet aan moeten denken als het in mijn slaap op me was gesprongen.'

'Je mag inderdaad van geluk spreken,' zei ik. 'Maar mentaal gezien moet er nog heel wat gebeuren. Dit beest hield het gehele land onder zware hypnose, net zoals de krant.'

'Vandaar de naam,' zei mijn tante.

'Precies,' zei ik.

'Okay, ik ga maar slapen,' zei mijn tante.

Ik voelde me moe. Toen ben ik ook maar vroeg naar bed gegaan. Ik voelde me vies, alsof ik de hele dag vies werk had gedaan, en alles in mijn huis vies was. Ik douchte me wel een paar keer, maar ik kon dat vieze gevoel niet van me afwassen. Ik keek in de spiegel en zag wat vreemde bulten. 'Zou de land octopus me dan toch ... ?' vroeg ik mezelf af. Ik zuchtte. Ik kreeg de meest vreemde gedachtes, alsof ik toch nog met hem in gevecht was.

'Misschien zit er ook één onder mijn huis,' dacht ik ineens. Ik kon ineens moeilijk ademhalen, en viel na een tijdje neer. Niet lang daarna kroop er een witte land octopus langs mij. Ik kon me niet bewegen. Hij begon me te steken en zijn eitjes in me te leggen, terwijl ik mijn imker pak niet aanhad. Ik kon zelfs niet schreeuwen van de pijn. Ik probeerde naar de telefoon te grijpen, maar het was hopeloos. Ik zag allerlei kranten voor mijn ogen rollen, alsof er massa's kranten werden gedrukt. Ineens schrok ik wakker. Het was een nachtmerrie geweest. Maar ik wist dat er wat onder het huis moest zitten. Ik ging naar beneden naar de kelder, en toen ik de deur opende zag ik hem al zitten, tussen de boeken. Wat een gulzig gedrocht was het. Ik deed de deur dicht, en trok eerst mijn imker pak aan. Toen ging ik terug de kelder binnen. Ik raakte in een enorm gevecht met deze land octopus. Hij blies en spoot, stak en beet ... Nee, hij wilde niet opgeven. Ik pakte een nijptang en gaf hem daarmee een mep. Het leek alsof ik immuun was voor hem. Ik had zo'n varkentje natuurlijk al weleens eerder gewassen. Ik nam hem toen in mijn hand, en zocht naar het uitwendige kliertje, maar deze had geen kliertje, alleen een zeer vreemde, geribbelde inham. 'Dit moet het vrouwtje wezen,' zei ik tegen mezelf. 'Het alfa vrouwtje.'

Ik gaf het beest nog een mep met de nijptang, maar werd gelijk omsingeld door nog meer witte land octopussen, alsof haar hele nageslacht me nu op de hielen zat, maar ik liet haar niet los. Ik begon om me heen te schoppen en te stampen, maar ze begonnen aan me vast te kleven. Ik moest nu snel zijn. Ik pakte toen een schroevendraaier, en stak het toen in de inham en drukte helemaal door totdat er bloed uitspoot. Toen ik de schroevendraaier er weer uittrok bleef het geribbelde gaatje eraan steken en kwam helemaal buiten als een kliertje. 'Hmmm, dus deze kan wisselen,' mompelde ik. Toen pakte ik de nijptang weer en verwijderde draaiend het uitwendige kliertje. Ik voelde me even heel slap, en moest even op de grond zitten, maar het beest was nu ook slap, en ook het nageslacht. Ze gleden gewoon slap langs me af, als een kleed wat werd afgedaan. Ik kon ook niet meer blijven zitten, maar moest liggen, met mijn hoofd op de koude grond.

De volgende dag was er geen krant. Ze staakten daar bij de krant. Maar de dag daarop was er weer gewoon de krant. Ik vroeg me af waar ik het eigenlijk allemaal voor gedaan had. Ik wist dat er nog veel meer van zulke gedochten onder de huizen van de mensen zaten. Wel waren er bepaalde veranderingen in de krant. Ook werden bepaalde producten niet meer verkocht. Maar ja, dat gebeurde wel vaker. Ik had het gevoel alsof het dweilen met de kraan open was. Maar ongeveer een week daarna kreeg ik een telefoontje van mijn tante. Ze voelde haarzelf beter dan ooit tevoren. Ook vertelde ze dat ze onderzoek had gedaan onder haar huis, en dat ze een tunnel had gevonden die naar een andere wereld leidde. Ik zou direct komen. Ze liet het me zien, en ik was verbaasd en verwonderd. Toen zijn we met z'n tweeën naar die andere wereld gegaan. De poortwachter was nu immers dood.

Einde

De spiegoloog

Na de oorlog kwamen we in gespreksgroepjes en onder een geestelijk verzorger. We hadden het gered tot de natuurstad. De automaten in de natuurstad waren ingewikkeld, en het was moeilijk plaatsen te vinden.

Maar in het gespreksgroepje werden al deze dingen besproken.
De geestelijke verzorger keek ons allemaal aan.
Ik kende hem, maar ik wist niet waarvan.
Hij had een baardje.
Hij moest ons helpen.
Hij moest ons door deze natuur stad leiden.
Wij kenden deze planeet niet.
We hadden er alleen voor gevochten.
De oorlog was gewonnen.

De geestelijke verzorger was een onderwijzer, een gids.
We kregen allemaal onze eigen kamer.
Het was een prachtige natuur stad, met aangenaam weer.
Het was zacht weer, niet te warm, en ook zeker niet te koud.

Ik keek naar de anderen van het gespreksgroepje.
We waren lotgenoten.
Allemaal hadden we de oorlog overleefd.
De geestelijke verzorger keek ons allemaal aan.
Hij was streng, maar ook zorgzaam, en voornamelijk educatief.
De stad moest wel ingewikkeld zijn, om de roofdieren buiten te houden.

De roofdieren zouden hun bekken er wel op stuk breken.

Het was om ons voor te bereiden op de natuurtocht.
Het was een jungle planeet.
Zonder spiegologie te leren was het te gevaarlijk.
De geestelijk verzorger was een spiegoloog.

Hij liet een spiegel zien, en begon er aan te draaien, en er kwamen vreemde effecten.
Hij liet zien dat alles door spiegelingen was ontstaan.
Niets stond op zichzelf.
Niemand kon ook iets doen, want het waren slechts spiegelingen.
Niemand kon uit zichzelf spreken, want het waren slechts spiegelingen.

Ik keek naar de geheimzinnige spiegel.
Er kwam een vreemd licht vanaf.
Maar het waren slechts spiegelingen.

'Spiegologie is belangrijker dan oorlogskunde,' zei de spiegoloog.
Hij zei dat hij met zijn spiegeltje meer kon doen dan een soldaat,
en dat hij ons hier had gebracht door zijn spiegeltje.

Het was een heel geheimzinnig spiegeltje.
Hij had het eens geerfd.
Hij ging zich er toen in verdiepen, en toen werd hij spiegoloog.
Het begon toen het spiegeltje hem ooit eens redde.
Hij vertelde dat hij eens overboord was geslagen van een schip,
en dat hij wegzonk in de golven. Er was storm en het was nacht.
Maar het spiegeltje vond hem.

Het spiegeltje leidde hem naar een eiland.
En daar onderwees het spiegeltje hem, en toen werd hij spiegoloog, een soort tovenaar.
We keken hem allemaal ademloos aan, en toen keken we naar elkaar.
Ja, wij wilden ook wel spiegoloog worden, en bij hem waren we aan het juiste adres.

Hij keek ons aan en begon weer met het spiegeltje te draaien.
Plotseling waren we in het oerwoud.
'Allemaal spiegelingen,' zei hij. Hij draaide zijn spiegeltje weer, en toen waren we weer in de
gezamenlijke gespreksruimte.

'Wonderlijk,' zei ik.
Hij glimlachte.

Hij keek me aandachtig aan, en richtte toen zijn spiegeltje op me. Toen draaide hij aan het spiegeltje,
en ineens had ik andere kleren aan.

'Wonderlijk,' zei ik, terwijl ik mijn kleren bewonderde.
Hij glimlachte. Hij draaide het spiegeltje toen weer, en even had ik geen kleding aan.
Ik was helemaal naakt. Ik werd vuurrood, maar moest ook lachen.
'Dus gedraag je maar, jongetje,' zei hij glimlachend voor de grap, terwijl hij het spiegeltje weer
draaide, en ik weer gewoon tot mijn opluchting kleren aan had.

'Nou ja, kan natuurlijk van pas komen in het oerwoud,' zei ik. 'Als je het maar niet bij me doet als ik
zomaar op straat loop.'

'Gedraag je dus maar,' zei hij weer glimlachend voor de grap.

'Ik ben ervan overtuigd dat je wel veel meer kan,' zei ik.

'Oh ja,' zei hij. 'Dit is nog maar het begin.'

'Als jij je dan maar ook gedraagt,' zei iemand anders van het gespreksgroepje tegen de spiegoloog,
'en ons niet gaat chanteren.'

'Nee,' zei de spiegoloog, 'maak je maar geen zorgen. Als je de fijne kneepjes van de spiegologie
leert kennen, dan kan niemand je nog chanteren, behalve de spiegel zelf, maar dat is voor
opvoedkundige redenen.'

'Wordt jij weleens door de spiegel gechanteerd dan ?' vroeg iemand.

'Nee, eigenlijk niet,' zei de spiegoloog. 'Het zijn slechts spiegelingen.'

'Waarvan is de spiegel zelf dan een afspiegeling ?' vroeg iemand.

'Van een kernspiegel in het oerwoud,' sprak de spiegoloog.

'En waarvan is de kernspiegel dan een afspiegeling ?' vroeg iemand.

'Van een andere kernspiegel,' sprak de spiegoloog.

'Ingewikkeld,' zei iemand.

'Daarom bij de les blijven,' zei de spiegoloog.

'Anders staan we in ons nakie ?' vroeg ik.

'Ja, of je komt bij de apen terecht in de dierentuin zoals alle spijbelaars,' zei de spiegoloog.

'Lekker bananen eten,' zei iemand.

De spiegoloog draaide aan zijn spiegel, en toen was diegene in een aap veranderd.

'Doe terug, doe terug,' riep die persoon.

'Bij de les blijven dan,' zei de spiegoloog.

'Ik zal jou eens in een aap veranderen,' zei iemand anders van het gespreksgroepje, en haalde een spiegeltje tevoorschijn, begon eraan te draaien, en veranderde zo de spiegoloog in een aap.

'Oh, we hebben geheime spiegologen onder ons,' zei de spiegoloog, die met zijn spiegeltje hemzelf weer in een mens veranderde.

'Wat denk je ?' zei de geheime spiegoloog. 'Dacht je nu echt dat jij de enige was die bewapend is met een spiegeltje ? Dan ken je de spiegologie maar nauwelijks, broeder. The joke is on you.'

'Nou ja, vooruit dan maar,' zei de spiegoloog. 'Er is altijd baas boven baas.'

'Dus houd je geintjes maar voor je,' zei de geheime spiegoloog. 'We houden je in de gaten. Je bent hier om spiegologie te onderwijzen, niet om te chanteren en bang te maken, en andere ongein.'

Maar toen begon de spiegoloog aan zijn spiegeltje te draaien, en liet de geheime spiegoloog met stoel en al door de grond heenzakken. 'Er zitten altijd bengels tussen,' zei hij. 'Maar ze komen nooit ver met hun vervalste spiegeltjes. Toch zijn dit ook allemaal slechts spiegel effecten.'

Deze natuur stad was ingewikkeld. Ik was daarom ook vastbesloten spiegoloog te worden, als een weg tot de wildernis.

RATATOSK

Hoofdstuk 1. het pedagogische onkruid

Hoofdstuk 2. de schoenenreus

Hoofdstuk 1. het pedagogische onkruid

Het onkruid van munt, geduldig maar streng.

Het spaart het kind niet, als het kind tot het vreemde moet gaan,
maar blijft wel altijd achter het kind staan met haar warmte.

Haar sieraden zijn verleidelijk, en daarom wordt zij onkruid genoemd, een gevaarlijke vrouw.
Zij laat haar kinderen alleen in de nacht, opdat zij zelf het pad vinden.

Van het zuiverste onkruid is zij gesponnen, dat wat anderen niet aandurfden,

Zij leidt haar kinderen tot het vreemde.

Zij daagt het vreemde uit om haar kinderen te nemen.

En daarom wordt zij onkruid genoemd, een gevaarlijke vrouw.

Zij groeit om steden heen, en komt binnen door de gaten,

Waar onoplettendheid heerst neemt zij haar kans,

en sleurt zij kinderen naar haar holen, waar zij worden ingewijd in het onkruid van munt,

Waar zij wedergeboren worden als haar kinderen.

De stad is zwak in haar ogen,

niet bestand tegen haar geheimen.

Zij leidt haar kinderen tot de geheimen van het bos,

En in de nacht vaagt haar stem weg, opdat zij het vreemde zullen zoeken.

Zij zendt haar kinderen als boodschappers tot het vreemde.

Hoe lieflijk op de bergen zijn de voeten van hen die goed nieuws brengen.

Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die geschoeid zijn met het evangelie des vredes.

Het vreemde is een droom tussen waken en slapen, als een tussenslaap.

Als de moederborsten die neervallen van de grote kerk,

om de doden te voeden.

Wat als haar kind spastisch zou zijn ?

Zij zou blij zijn als het vreemde haar kind zou helpen.

Telkens weer kijkt zij hoe ver het kind is.

Wat als haar kind geen armen zou hebben ?

Zou het vreemde dan niet helpen,
en zou zij het vreemde niet toestaan ?

Vergeet het binnennemen van de vreemdelingen niet,
want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, godsgezondenen binnengenomen.

Maar gij sprak : het vreemde heeft ons overweldigd.
Zij hebben onze kampen en holen ingenomen.

Het onkruid van munt is een stille getuige van deze dingen.

En gij sprak : Is het vreemde niet tot vijand geworden ?
Maar gij was zelf de vijand.

Hoe lieflijk zijn op de bergen dan de voeten die goed nieuws brengen ?
Maar gij hebt niet willen luisteren.

Het onkruid van munt gaat altijd haar kinderen vooruit,
en onderhandelt met het vreemde,
maar gij hebt het niet begrepen, en jammerde en klaagde.
En zij bekommerde zich er niet om.

Niets is geduid, ze treft bewust haar doel niet,
en glijd langs hem heen om haar geheimen te bewaren.
Zij ontwijkt hem, zij is het onkruid van munt.
Zij blijft op een afstand, opdat er ruimte is voor groei.

Waarom draagt zij dan nog steeds deze glorie ?
Waarom hoort zij nog steeds zijn stem ?
Omdat zij nog steeds betrokken is.
Zij staat nooit te ver weg.

Zou het vreemde tot vrede leiden, dieper in het bos ?
Maar gij noemt het oorlog.

Zij onderhandelt met het vreemde,
haar kinderen begrijpen het niet.
En toch moet zij moeder zijn.

Sta de vreemdeling toe, spreekt zij,
want het kan een godsgezondene zijn.

Ik ken deze kinderen in het veld niet.
Zij zijn vreemden.

Hoe diep moest je gaan om aan deze wereld te ontkomen ?
Velen lijden om te vermeederen, om troost te zoeken in rijkdom, roem en macht.

Maar jij moest het hongerpap op om tot het hongersaad te komen.
Het hongersaad bracht een nieuwe schepping, de andere schepping die verloren was geraakt,
vergeten, uit de harten gebant.

Hoe diep moest je gaan om aan deze wereld te ontkomen ?
Het ware evangelie is : gij moet minder worden, gij moet hongeren, leren leven met het minste.
Zo is er ruimte voor fantasie en verbeelding, de andere wereld die zal komen.
Zo komt gij tot het hongersaad die zij is.

Het hongerpap, maar wie weet de weg ?
De honger weet de weg.

Hoe diep moest je gaan om aan deze wereld te ontkomen ?
Hij kwam tot het onkruid van munt, als minnares,
de ware roman,
waarin hij zijn hongersaad gaf,
voor een nieuwe schepping,
een nieuwe wereld.

Hij staart naar de blote borsten van de honger,
waarin hij sterft.

Hij stierf op het hongerpap, en werd ook in haar wedergeboren,
en iedereen deed alsof er niets aan de hand was.

Hoe diep moest je gaan ? Hoe diep moest je gaan ?

Zij kan het je niet vertellen want ze is het vergeten door de honger,
en jij bent het ook vergeten. Alleen een kind kan het weten.

Ze was sadistisch en hardvochtig, wreed, zoals je je de honger had voorgesteld.
Zo waren de zakkenrollers van Amsterdam toch nog ergens goed voor.
Ze kwamen met moeder Honger op haar schip, als haar pieten.
Gillend renden ze door de straten, om te stelen alles wat los en vast zat.
Zij waren de sirenes van moeder Honger.

Het is een verschrikkelijk moment waarop zij komt,
om dood en verderf te zaaien, als de anti sinterklaas,
rijdend op een zwart paard,
gehuld in een paars gewaad.

Ik ben de honger looper,
in een honger nachtmerrie,
die gaat tot het verborgene, een groot geheim.
Buiten het verborgene is niets dan misbruik.

Ik ben de honger looper,
tussen slapen en waken,
in de tussenslaap,
waar ik dodelijke literaire schilderijen schilderde,
waar ik eerst zelf aan stierf.

Mijn moeder was ook een literaire schilderes,
in paars gehuld ...

Zo voerde zij oorlogen,
Zo stonden haar standbeelden daar in een zuiver hemels metaal,
Haar kinderen waren duur betaald ...

Zij kan niemand zo ver krijgen om voor haar te vechten,
Daarom schildert zij ze ...

Maar is zij dan een snelle doder ?
Nee, zij werkt met honger,
op zwart paard met lang paars gewaad,
om hen aan haar literaire schilderijen de hongerdood te doen sterven ...

Alsmaar willen zij meer,
Maar zij legt het hen uit, keer op keer ...
Zij is de pedagogiek van het onkruid,
Altijd wegtrekkend op haar paard,
Om te zien wie komt en wie gaat ...

Dure bonbons op een schaalte,
maar niet voor hen,
zij zijn als honden ...
Honden van de honger die voor haar uitgaan, en achter haar navolgen ...
om de literaire honger te brengen ...

Dure bonbons op een schaalte,
maar niet voor hen,
zij zijn immers om de honger te brengen,
honger uit een gat ...

Daar sterven zij een langzame dood,
waar zij kijkt, al schilderend voor het nageslacht ...
Zij is de verzetsstrijdster tegen de gulzige stad ...

Zij vangt de dwazen in haar netten ...
Haar wapen is de honger ...
De schade die zij aanricht is literair ...

Gulzigaarden staren haar aan,
en verbleken als zij haar honger schilderijen zien ...
om dan vervolgens weg te smelten ...

Zou zij met zulke stenen haar lanen niet bouwen ?
Een krachtig morofoog is zij ...
Wat is een morofoog ?
Een aardring in het diepste donkerste van de psyche ...

Haar honger-monniken gaan traag in het paars,
in stoeten achter haar aan ...
Ze merken het niet, zij zijn hongerend,

in de honger nachtmerrie ...
slaapwandelaars ....

Hoofdstuk 2. de schoenenreus

Maar de koekmannetjes en de koekvrouwjes lieten dat niet op zich zitten, en sloegen hard terug, zodat moeder Honger tot de boeken werd verbannen.
Niemand kon hen stoppen. Zij spraken namelijk koeks.
Daarmee kregen ze alles voor elkaar.
En zo werd moeder Honger slechts tot sprookje.

De gulzigaarden spraken koeks,
een verboden taal,
maar zij deden het zo graag,
lekker stiekem koeks praten.

Ze is toen gaan onderduiken bij haar zus die een bordeel had.
Het bordeel was zo belachelijk duur dat er bijna niemand kwam.
Alleen zij die voldoende hadden gehongerd konden er komen,
als ze het honger geld hadden.
Het was een zwart geld, zwaar verboden.

En de bordeel meisjes daar waren slechts soldaten,
Je vond daar alleen de dood.
Alleen honger monniken kwamen daar,
zij die klaar waren voor de dood.

De honger monniken, op weg naar het bordeel,
maar de bordeel meisjes zijn slechts honger en dood,
opdat het gulzige ego zou sterven.

Zij is slechts de eenzaamheid aan wie zij hun honger zaad schenken.
Traag klagen en zingen zij in stoeten op weg naar het bordeel,
waarlangs velen al voortijdig door de honden van honger worden verscheurd,
want hier heerst slechts de honger.

Het bordeel werd bezocht door jammerende, klagende, vloekende monniken die honger kruizen en honger palen op hun ruggen droegen, al zuchtend en kreunend.

Met honger tranen,
maar de gulzigen hadden gulzige tranen ...

Die monniken moesten slechts werk krijgen,
in een schoenmakerij of een poppenmakerij ...
Dan hadden ze wat te doen ...
De bordeelhoudster was slechts een onderwijzeres ...

Zouden zij de voeten van deze vrouwen kunnen schoeien met het goede nieuws ?
Of waren zij het niet waard ?
Ze zouden ook bij de kapper kunnen werken ...

Hoe lieflijk op de bergen zijn de voeten van hen die het goede nieuws brengen,
de honger hebben gebracht,
de gulzige slang hebben verslagen ...

Het pinksterfeest is een oogstfeest, waarop zij met lieflijke voeten het goede nieuws brengen,
Het hongerfeest leidt hiertoe,
als het hongerpad dat leidt tot de schoenmakerij, tot de schoenenreus ...
De reus is een metafoor voor de grotere context ...
Ook klein duimpje ging op het hongerpad tot de schoenenreus ...
Klein duimpje is een metafoor voor de besnijdenis van de vastheid,
de zekerheden van de mens ...

In de ladderfabriek moest ik ladders in elkaar schuiven,
en eens schoof het over mijn duim, en scheurde het zo open ...
Ik bloedde en viel even later flauw ...
Ook brak ik eens mijn duim, en mijn duim voelt nog steeds een beetje gebroken ...
Gevoelig, zoals Jakob's heup op Pniel ... Mijn duim is besneden ...
Mijn zekerheden, mijn houvast ...

Door hoeveel besnijdenissen moet de mens heen op het hongerpad om tot de reus met de zeven
mijlslaarzen te komen ?
Ook snelheid is een symbool voor context.
Toen ik bij de schoenenreus was geweest regende het,
hongertranen gemengd met hongerzaad ...
als een eekhoorn die zijn eikels voor de winter verzameld ...
Ratatosk brengt altijd scheiding ...
Alleen door besnijdenissen en scheidingen kom je immers tot de grotere context ...

De Luchtlanding op de Renkumse Heide op 17 september 1944 in de Slag om Arnhem

Het existentialisme stelt dat om te 'zijn' moet er transcendentie ontstaan, en dat gebeurt alleen door onderzoek te doen. In die zin leven alleen de transcendente onderzoekers. Door het bestaan komen zij tot de essentie. Alles wat daarbuiten valt bestaat niet, en komt dus ook niet tot de essentie. Dit onderzoek gaat veel door het stellen van vragen. Onderzoekers zijn vragen stellers. Zij die geen vragen stellen komen tot voorbarige conclusies. Onderzoekers zijn open en komen niet tot snelle conclusies. Dingen mogen niet als objecten gezien worden, want dat is materialisme, en maakt de

mens dicht en oppervlakkig, gesloten. Dingen moeten beschouwd worden, ervaren worden, intuïtief, en met het stellen van veel vragen, zodat er geen vooroordeel wortel kan schieten. Er wordt dus een oorlog gevoerd tegen het snelle materialisme en het snelle christendom die alles overmoedig al in potten en pannen hebben gestopt om maar markt te kunnen drijven. Zo ontstonden de steden, maar het existentialisme wil de mens terugleiden tot de natuur. De mens moet vervreemden van de overmoedige stadse systemen, om tot de eigen waarheid te komen, de onderzochte waarheid. Alles moet getest worden. De stad test niet, maar verkoopt, en doet dit door boerenbedrog. Het is een gewoonte en een traditie geworden, en het is allemaal mors en mors dood. Het is niet het waarlijke 'zijn'. Maar de mens is hierin geworpen. De mens moet hierin de overkant zien te vinden. Dat kan niet op de rug van iets of iemand anders. De mens moet zelf leren zwemmen. Anders heeft de mens geen fundament. Het vragen en onderzoeken is een vorm van het zijn, een vorm van bestaan.

De mens is geworpen in de zee van overmoed genaamd 'materie', en de onderzoekende en vragende mens komt er al snel achter hoe erg het probleem is van de materie. Het is een verdichte, gesloten vorm. Het houdt de mens tegen als de mens er op een materialistische manier mee omgaat. Maar de mens kan er ook anders mee omgaan. Er moeten dus nieuwe, diepere definities komen van de dingen om ons heen, door ervaring. Ook dit mag niet overmoedig gebeuren, want dan is er weer een nieuw probleem. Er moet dus een nieuwe definitie komen van wat 'leven' eigenlijk is. Dit is belangrijk, omdat de onontwaakte mens slechts een product is en gewoon bestuurd wordt door allerlei apparaten van het materialisme om de mens in slaap te houden, zodat de mens bruikbaar is voor de lagere entiteiten van het ego. Het bestaan moet dus een nieuwe definitie krijgen. Er moet een nieuw bestaan komen. De mens kan hier niet zomaar omheen. De mens moet leren 'bestaan'. Het gaat hierin om 'analyse', om 'detail'.

Het hele menselijke spel van verschijnen, ontkleden, seksualiteit en productie is slechts een abstractie van de dynamieken van openbaring, wat dus gaat door het onderzoeken, analyseren, vragen stellen en zo ervaren. Het menselijke spel van ontbloting van objecten, wat ook weer terugkomt in de vlees-industrie en de bont-industrie is dus een corruptie hiervan. De mens wil essentie, maar de mens wil niet hiervoor bestaan, wil de natuur hiertoe niet. De mens is een grijpgraag wezen wat alle natuurwetten aan zijn laars lapt. De mens buit de natuur uit. Dit komt dus ook weer terug in de mensenhandel van gedwongen prostitutie en de gedwongen tand-implantaten door de 'tandofielen'. De menselijke verschijningsvorm is daarom bedriegelijk, en heeft niets met ware vertoning te maken. Het existentialisme stelt dat alleen door de logos er ware vertoning is, door de literatuur van de natuur-filosofie. Het existentialisme stelt dat dat wat zichzelf vertoont, de ware vertoning, plaatsvindt als het gezien wordt vanuit het zelf en in samenhang met het zelf. De openbaring gaat dus altijd door het zelf wat zichzelf van het zelf onderscheidt, als het zelf wat in samenhang is met het zelf. Het mag dus niet op iets anders worden geschoven, wat het gevaar is van de theologie. De mens is zelf verantwoordelijk. Dat is existentie. Het is dus zuiver direct en niet indirect via iemand anders. De ander is de hel. Het indirecte is de hel. Dit gaat allemaal vaak onder de dekmantel van theologie. Vandaar dat theologie potentieel heel gevaarlijk is als het niet binnen de context is van de filosofie.

Het christendom danste vrolijk door, ook in de eeuw van 1900, en had haar eigen feestjes. De filosofie werd in de doofpot gestopt en ze werden lekker indirect, zonder eigen verantwoordelijkheid, en hadden zo hun eigen opwekkingen, lekker aan de drugs. We hebben het dan over een gevaarlijke, valse, luie vorm van indirectheid, die alles op iemand anders projecteert. Zij kunnen altijd kinderen zijn, onbezorgd, en maar aan blijven rotzooien, want alles is genade, en de kennis maakt opgeblazen. Zo redeneren ze dan. Zo lust ik er ook nog wel een paar. Zo kun je dus alles goedpraten, en heb je ook altijd een alibi, en heb je het spijbelen gerechtvaardigd. We hebben hier te maken met de verschrikking die eens Arnhem innam. Want de verwende kinderen van het christendom zijn allemaal nazi's. Maar het existentialisme is geworteld op het Nietzscheaanse

fundament van de eeuw van 1800, van het Duitse idealisme, wat tegen het nationalisme was. Het materialisme maakt dingen zo materieel totdat het nazi wordt. Het is de climax van het materialisme. Geen eigen verantwoordelijkheid meer. De leider, de fuhrer, denkt voor ons. Zo kan ik het ook.

Arnhem werd dus platgewalst door het nazi geloofsgoed, de vlag op de modderschuit van het materialisme, en daar kwamen de geallieerden niet zomaar even doorheen. Vandaar dat we spreken van de Arnhemse beknelling. Alles kwam in de vertraging. En toen was daar die verschrikkelijke hongerwinter, de ragnarok, en de valkyries waren nergens te bekennen. De mens voelde zich verstoten. De mens voelde zich onuitverkoren.

Dat wil niet zeggen dat directheid onmiddelijkheid betekent. De mens moet alles omzeilen, als de mens maar op zichzelf blijft, dus er is ook een analyserende, voorzichtige, onderzoekende en vragende indirectheid, wat een Vur principe is. Van elk woord en elk principe is er een goede vorm en een slechte vorm, dus dat wil niet zeggen dat er een daadwerkelijke tegenstelling is, maar meer een dualiteit. De dialectiek denkt in stellingen, tegenstellingen en samenstellingen, het denken in meerdere dimensies dus, vanuit verschillende perspectieven, horizontaal, vertikaal, enzovoorts, in verdiepingen. Dus in die zin mag de mens niet direct zijn, omdat het door natuur-processen gaat. Het gaat dus om het vinden van de middenweg. Aan beide kanten van het touw kun je eraf vallen. De mens mag niet te direct worden, en ook niet te indirect. Overal waar 'te' voor staat is niet goed. Er is directheid in de zin dat de mens direct, zelf, verantwoordelijk is, en er is indirectheid in de zin dat de mens eerst aan de voorwaarden moet voldoen, dus niet direct van A naar Z springen, maar van A naar B. Dat is de hele filosofie van tussenstappen. Het gaat dus niet om het wel of niet, maar om het hoe. Daarom stelt het existentialisme dat de mens authentiek moet worden. De mens moet het bestaan zich eigen maken. Daar waar de mens dit onderschat is datgene wat dichtbij is en bekend juist ver weg en onbekend. Dat is een symptoom van het materialisme, dat je steeds meer en meer vervreemd van de daadwerkelijke werkelijkheid. In die zin hebben we dus ook juist het andere filosofische materiaal nodig om de context te zien en ervaren, zodat we niet opgesloten raken in het ene, het bekende. De mens moet door de muren van de traditionele xenofobie (angst voor het vreemde) heenbreken. Het bekende is immers maar een druppel in de oceaan van het onbekende, en juist in het onbekende ligt onze identiteit. In die zin is het andere dus een wezenlijk onderdeel van de tussenstappen, maar dan als filosofische principes en niet als personen die het zelf van je ontnemen en je een geprojecteerde identiteit opleggen zoals in het christendom en het nazisme. Het gaat dus om het detail.

Het bestaan moet eerst geleefd worden, als het zijn, en daarna zal het pas geïnterpreteerd worden. Het moet dus doorleefd worden zodat eerst de boodschap kan binnenkomen, en pas daarna kan de boodschap uitgelegd worden. Dit zijn de twee noodzakelijke verdiepingen van het zijn. Het zijn zal dan worden tot kennen. Het bestaan is slechts een instrument of voorbeeld wat gebruikt kan worden voor veel meer dimensies van het bestaan. Vandaar dat het bestaan, het leven, de wereld, omarmd moet worden, op waarde geschat moet worden. Er komt iets binnen wat belangrijk is en wat steeds belangrijker zal worden, steeds waardevoller. De wereld is dus een verdieping van het zijn, en tegelijkertijd een lift om te komen tot hogere zijnsverdiepingen. Dat is dus de existentialistische definitie van het werelds zijn, wat dus niet betekent dat je stads of materialistisch bent. Integendeel. Het gaat om de filosofische natuur en structuur van de wereld, de mogelijkheden ervan. In het existentialisme is het werelds zijn dus meer analytisch. Wij mogen de wereld dus niet als objecten zien of vertoningen, maar als verborgenheden. Het zou fout zijn als een dolle dwaas in de wereld te springen om alles maar te grijpen wat los en vast zit, en zeggen : dit is dit, en dat is dat, want dat is slechts het idiotengoud. Het zijn tunnels, het zijn onbekendheden. En pas op : het staat onder stroom. Dat wat om ons heen is, dat wat de mens de bekenden noemt, de kennissen en de vrienden, familie, het vertrouwde, is helemaal niet bekend. Het is het onbekende. Pas ermee op.

De slag om Arnhem was één van de hoofd-oorlogen in de Tweede Wereldoorlog waar alles vastliep en zo de hongerwinter ontstond voor het gebied achter de grote rivieren. Hier werd wel het zaad gezaaid voor de bevrijding. De Rijnbrug over de Nederrijn moest heroverd worden, en dat moest zowel aan de Noordkant als de Zuidkant gebeuren. De geallieerden hadden een luchtlandingsbasis bij Oosterbeek op de Renkumse heide aan de Noordkant. Oosterbeek is een dorp van de gemeente Renkum, wat vroeger een schoutambt was, in het Arnhem gebied. De geallieerden die vanuit de lucht kwamen werden toen ingesloten door de Duitsers van twee kanten nadat ze de Noordkant van de brug hadden veroverd. Zij werden aangevoerd door John Frost, Jan IJs, waarnaar de brug later vernoemd werd. Na de landing op de Renkumse heide blies John Frost op de hoorn om de geallieerden te verzamelen. De hoorn werd genoemd : de Exodus hoorn, de hoorn van de uittocht, maar farao liet het volk nog niet gaan, en verdubbelde de lasten, zoals we zagen in de honger winter. Het Ragnarok was gekomen. Pas na de hongerwinter kon D-day pas echt gestalte krijgen, en kwam 'de opname door de valkyries', en werd Nederland daadwerkelijk bevrijd. Renkum had hierin dus een sleutelrol gespeeld.

Ook in ons netwerk heeft Renkum een sleutelrol gespeeld in de strijd tegen criminelen. Dit heeft een lange tijd geduurd, en ik heb in de tussentijd en daarna ook veel dromen over Renkum gehad. In een droom had ik openbaringen verzameld op karton in een doos en moest ik die doos in veiligheid brengen. Ik moest hiervoor door Renkum heen naar de rivier. Gelukkig kon ik ook vliegen. Ook in het tweede bijbelse poortboek 'De Bibelebouse Pap' speelt Renkum een belangrijke rol. In het begin van het boek is Renkum de hoofdstad van Nederland, en werd als eerste bevrijd van de piraten die Nederland bezet hielden. In de tweede wereldoorlog was Renkum dus een belangrijke sleutel tot de bevrijding van Arnhem. In Renkum begon alles.

Achterstevoren gedraaid

Mijn opa, een oude kampenaar, was een humoristische man, evenals mijn oma. Bij mijn andere opa en oma durfde ik toen ik klein was nooit te logeren, omdat daar de televisie geen hoofdrol speelde.

Bij die humoristische opa en oma dus wel, en daar was de televisie dus een waardig lid van de familie. En zo hoort het ook, als het ding maar een knop heeft. Helaas hebben mensen zo'n knop niet op hun kop, en dat maakt het lastiger. Als er een hemel bestaat, dan hoop ik dus dat God daar wel schepselen heeft lopen die allemaal zo'n knop hebben, anders word het mij gevaarlijk. Maar goed er is één manier om zelfs iets met een knop als gevaarlijk te moeten bestempelen, en dat is wanneer er verslaving in het spel is. Ik denk dat mijn broertje en ik vroeger echt televisie-ziek

waren. Wij kenden de televisie-gids uit onze hoofden, en als de televisie kapot was, of om de een of andere reden niet aanmocht, dan waren we echt ziek. Zelfs naar bed gaan was om die reden gewoon een kwelling, al die prachtige televisie-programma's die we moesten missen. Mijn opa keek vaak naar Laurel en Hardy en allerlei Duitse programma's, en soms kom ik nog wel eens mensen tegen die gewoon liever naar Duitse televisie kijken. Ik kan me herinneren dat ik vroeger ook wel veel naar Duitsland keek. Maar toen ik zelf Duits moest leren was dat een complete ramp. Ik had namelijk les van een begrafenis-ondernemer, en die keek me na een repetitie altijd aan alsof ik aan de beurt was. Alhoewel ik nu veel schrijf in Engels, was Engels leren voor mij vroeger ook een complete ramp, en eigenlijk om dezelfde reden als met Duits : Ik kreeg les van begrafenis-ondernemers. Dat ze die gasten bij ons op school aannamen is mij nog steeds een compleet raadsel.

Dat mijn vader hen zulke aardige mensen vond, is natuurlijk makkelijk gezegd. Dat kan ik natuurlijk ook heel makkelijk zeggen van zijn begrafenis-ondernemers. Ik had het gevoel dat mijn broertje - eerst een klas lager dan mij, later een klas hoger - zich daar altijd wel goed doorheen schopte. Ik denk dat hij wat beter kon onderhandelen dan ik, omkopen enzo. En hij is dan ook een onderhandelaar geworden. Laatst werd ik door één van mijn oude begrafenis-ondernemers gebeld. Ik heb een heel goed gesprek met hem gehad, en dat maakte veel goed, maar ja, ik heb makkelijk praten, want hij is mijn begrafenis-ondernemer niet meer. Het mooie was dat ik van hem later een boek kreeg dat over leven na de dood ging.

Ik kreeg ook wel les van lui die niets met begrafenis-ondernemingen te maken hadden. Zo zat er eentje tussen die mij met een HAVO-diploma uit school heeft gesmokkeld. Maar waar ik toen terecht kwam ? Dat wil je niet weten. Ik heb theologie gestudeerd om van mijn godsdiensttrauma af te komen, om mijn familie beter te begrijpen, en om te leren hoe ik koffie moest zetten. Want daar op die theologische school werd me toch een koffie gezopen. Maar even voor de duidelijkheid : Je komt echt niet van een theologisch trauma af door naar een theologische school te gaan, hoor. Het werd er alleen maar erger op. Het is ook heus niet voor je geloofsrust, want als er ergens oorlog wordt gevoerd dan is het daar. En ik maar denken dat ik mijn dienstplicht was ontvlucht. Ik werd opgeleid tot soldaat, om met de bijbel anderen in de pan te rammen. En toen ik dat pakkie niet wilde, verklaarden ze mij de oorlog. Dus ik vluchten naar een andere theologische school, waar ze me nog niet kenden, maar daar gebeurde hetzelfde. Dus ik denken : Die God is de god van de oorlog, Mars verkleed als Jezus Christus ... Maar daarna dacht ik : Dat is helemaal niet waar, het heeft allemaal te maken met belasting. Ja, hoe ik daar op kwam weet ik niet meer, maar ik begon er op een andere manier tegenaan te kijken. Mensen worden niet altijd alleen maar naar van oorlog, en oorlog is niet de enige oorzaak van het elkaar-in-de-haren-vliegen. Het had iets te maken met de belastingdienst en de verzekering. En we weten allemaal wel dat we allemaal daar onze eigen gedachtes over hebben.

Maar toen zat ik te denken : Kan dat gedoe niet weggewerkt of gladgestreken worden door goed te onderhandelen ? Ik denk dat mijn broertje - die ik nu moet zien als broer, omdat hij op een gegeven moment een klas hoger zat dan mij - dit allemaal zag aankomen, en daardoor econoom is geworden.

Maar goed, ik heb wel eens flinke ruzie met mijn leraar economie gehad. Dan denk je : Die economen dat zijn allemaal van die vredelievende mensen. Economie kan soms uit de hand lopen.

We moeten wel het spel eerlijk spelen, en de touwtjes goed weten te vieren, zoals ik altijd tegen mijn broertjes en zusje zei : 'One for you, and one for me'. Dat zinnetje had ik eens opgestoken uit een sprookjesfilm, en dat had te maken met geld. Alles draait om geld, of je het nu gelooft of niet.

We kunnen het maar het beste eerlijk delen om veel gemierter te voorkomen. Ga spelletjes doen, zoals mijn vader, die sportleraar is geworden, dat is veel beter dan mekaar echt serieus de hersens in rammen.

Ja, ook ik heb bij de psychiater gezeten, en weleens gedacht : Is dit het nieuwe geloof ? Meid, wat jij allemaal uitkraamt zit ook maar gewoon tussen jouw oren. Je bent net zoveel mens als ieder ander, en we moeten allemaal zien te overleven hier, in zoveel onzin. Nu heb ik haar verhalen zo'n beetje allemaal op cassette staan, en ook van mijn oud-leraren, en ik heb ze na al die jaren eens achterstevoren laten draaien. Ik hoorde de meest wonderbaarlijke dingen, en ik dacht : 'Gelukkig, is

het toch nog ergens goed voor geweest.'

Journey through the medieval

Het is ongelooflijk hoe mensen vandaag de dag met muziek omgaan, alsof het een soort van sinterklaas is om hun ego te bevredigen, of een kerstman. Luister naar muziek die je tot de diepere spiritualiteit brengt, en sla dat wat je in slaap sust, je materialistisch maakt, over. Muziek is een oorlog om je ziel. Het is niet om spelletjes te spelen. Soms is het parelduiken, en moet je je erdoor heen zien te werken. Niet alle muziek is even zuiver, zelfs als je merkt dat het je de goede richting intrekt. Blijf op je hoede.

Neem de muziek die je reizen door de onderwereld laat maken en door de natuur, niet de muziek die je in de valstrikken van de stad leiden, zoals veel rap en nietszeggende bandjes die het alleen maar om populariteit is te doen en veel geld. Ze liegen voor veel geld, dus trap er niet in. Soms kunnen ze zelf ook geen kant op, en zijn ze marionetten van de grote muziek-bazen. Neem ook eens muziek die gewoon anders is, of van een andere cultuur. Veel stront komt er op dit moment vanuit Amerika, allemaal dom geleuter, gewoon je tijd vol lopen maken met dingen die er niet toe doen, ijdel gezwets over drank, drugs en feesten, en dat is de reden waarom ik al lang niet meer naar de top 40 luister. De 80-er 70-er jaren waren goudmijnen, maar die tijd is voorbij.

Dom gemier moet je nu aanhoren, en zelfs in de supermarkt ben je niet veilig. De jeugd van tegenwoordig is als een gorgelend graf. En dat terwijl de mens nog diep vastzit in de valstrikken van het christendom en het medische systeem. De mensheid is behekst. Buitenaardsen hebben de aarde al lang geleden ingenomen. Dom, dommer, domst moet je om je heen zien. Clowns die reclame maken voor flutproducten. Het vooroordeel is het verwende kind van de ignorance.

In het Oude Egypte ging het nog om de dagelijkse reis door de onderwereld, door de baarmoeder van moeder aarde, en niet het domme geleuter van veel christenen dat je er wel op aan kunt rotzooien zolang je maar in hun Jezus-sinterklaas gelooft, en dat pas veel later er dan de hemel is of de hel. Nee, het hiernamaals is allang begonnen. Elke dag weer moet de mens afsterven aan zijn ego, opdat zijn diepere ziel tot wedergeboorte mag komen. We gaan allemaal nu al door de hel, genaamd de aarde, als de onderwereld. David zei : "Als ik mijn bed in de hel heb, dan zal u daar zijn", en "u zult mij in de hel niet alleen laten." Zo is dat in de Engelse vertaling vertaald, maar het gaat over de Sjeool hier, de onderwereld, waar iedereen doorheen moet, en God is daar, zowel in de hemel als de hel. In het oude Egypte was dat gewoon een opvoedende baarmoeder die het kind vormt, als een reis door de onderwereld. David zei ook : "U heeft mij gered van de laagste hel," wat wel even wat anders is dan de pseudo-christenen die zeggen dat je nooit meer uit de hel kunt als je er eenmaal in bent gegaan. Allemaal extreme bangmakerij.

Hoe ging dit fout ? Voornamelijk door de Middeleeuwen, waarin langzaam het moderne christendom ontstond, en alles werd verwesterlijkt, verletterlijkt, gematerialiseerd, en zo ontstond er een ongevoelige patriarchie, die de baarmoeder afdekte als een doek, als een voorhangsel van de tempel. De westerse patriarchie is ongevoelig voor de poëtische, metaforische talen van het Oosten, en is als een lompe olifant in een porcelein winkel. Blijf dus strijden, blijf dus onderzoek doen, en blijf reizen. Journey through the medieval.

Mijn moeder

Velen denken mijn moeder te kennen, maar dan kijk ik ze altijd een beetje scheef aan. Mijn moeder is niet te kennen. Dat doe je niet zomaar even op een doordeweekse dag. Je kunt het ook niet zomaar even in een geschiedenisboekje optekenen. Ik heb mij lange tijd afgevraagd : Wie is mijn moeder eigenlijk ? In meerdere betekenissen. Ik heb weleens nachtmerries gehad, dat er ineens een jaguarachtig figuur voor me stond, die zei : 'Help me, ik ben je moeder.' Nu geloof ik niet in nachtmerries, of dromen, maar deze nachtmerrie wilde ik voor de zekerheid toch even een kans geven, want stel dat dit er op duidde dat iemand anders mijn echte moeder zou zijn, ja, dan had ze echt hulp nodig, want ik ben niet één van de makkelijksten. Mijn huidige moeder die komt er wel doorheen, want die zingt in een koor, en samen sta je sterk. Nu, dat is natuurlijk onzin, want samen kun je ook finaal de vernieling ingaan. Soms denk ik weleens dat als reïncarnatie bestaat, dan was ik in mijn vorig leven misschien wel een jaguar. In ieder geval die nachtmerrie is me altijd bijgebleven. Ook al geloof ik niet in voortekenen en natekenen, het is me toch bijgebleven als iets wat me dierbaarder is dan wat in mijn leven dan ook. Je zal toch maar eens meerdere moeders hebben. Mijn huidige vader en moeder zouden hiervan in de knoop kunnen raken, maar ze kennen mij zo langzamerhand wel, dat ik niet voor een gat te vangen ben. Maar het kan voor hen misschien ook een opluchting zijn, zo van : 'Gelukkig, dan staan we er niet alleen voor.' En dat is ook zo. Ik heb zelfs hier op aarde veel ondersteuning. Mensen die ik mijn tweede vader en moeder noem, en mijn derde vader en moeder.

Maar nu denk ik dus weleens : Wie heeft het nu over reïncarnatie ? Misschien heeft dat er wel helemaal niets mee te maken, want, bijvoorbeeld : Wie heeft onze ziel in ons lichaampje gedrukt, toen we in de buik van onze moeder zaten ? Is het niet één of andere schakelketting ? Misschien een engel, misschien God, of misschien een ander geesteswezen. Ik kan me herinneren dat ik een andere nachtmerrie had, waar een andere moeder me probeerde te bereiken, maar ze kon het niet. Ze was te ver weg. Soms leken die figuren wel een beetje op mijn eigen moeder. Waarom ? Ik weet het niet. Of ik dat wat vaders betreft ook gehad heb ? Ja, soms. En met broertjes, en met het zusje ? Ook. Daar kan ik heel kort in zijn.

Maar goed, we hadden het over mijn moeder. Misschien is mijn moeder op aarde wel het kruispunt van al mijn andere moeders, als de optelsom. Ik weet het niet. Misschien dat dit de verklaring is waarom ze allemaal een beetje op elkaar leken. De geschiedenis komt dan toch misschien weer samen in het heden. Ik denk trouwens dat de televisie altijd mijn co-moeder is geweest, plus de radio. Dat was altijd een goede aanvulling. En het voordeel was dus dat er een knop opzat. Mijn moeder is trouwens altijd best rustig geweest. Mijn vader ook. Ik was vroeger druk, en werd steeds rustiger, maar soms heb ik uitbarstingen. Ik voel mij als een vulkaan. Die uitbarstingen zie ik als creativiteit en activiteit. Ik heb boeken geschreven op allerlei gebied, geschilderd, les gegeven, van alles en nog wat. Mijn moeder is tekstschrijfster van een wereldberoemde band, en mijn vader is dus sportleraar en duiker. Hij werkt met haaien, en maakt documentaires, en nog veel meer. Hij wil dat de mensen eens weten wat haaien nu precies zijn, zonder alle vooroordelen. Ik heb zelf een paar boeken over haaien geschreven, of liever gezegd, waar ze in voorkomen. Misschien wel om mijn angst voor die dieren te overwinnen. Ik heb een voorliefde voor ze, maar ik ben bang voor ze. En sommige mensen zeggen dat dat maar goed ook is, want ze zouden je kunnen opvreten. Ja, ik heb zo ook m'n fobieën. Eén ding wat mijn vader van haaien geleerd heeft is niet zoveel praten, maar

doen. En soms gewoon net doen alsof je doof bent.

Mijn angsten zijn vaak ook mijn obsessies. Ik heb dat ook met slangen en grote vogels. Beiden ben ik weleens tegengekomen, en dat had natuurlijk verkeerd kunnen aflopen. Maar wat zou ik graag met die beesten willen vliegen en kronkelen. Was ik maar Peter Pan. Ik ben te bang voor ze. Ik kan er alleen maar over dromen. Voor hen zijn mensen natuurlijk erg gevaarlijk. Ik ben gevaarlijk voor hen, terwijl ik hen nooit kwaad zou doen. Misschien is deze tijd op aarde een tijd voor mij om hen dat te bewijzen. Misschien dat er een dag gaat komen, waarin ze mij meenemen op hun reis, en dat zij niet bang hoeven te zijn voor mij, en ik niet voor hen. Ik zie echt uit naar die dag. Zo'n dag kun je niet forceren. Je ziet mij niet zomaar ineens met haaien zwemmen. Maar goed, we hadden het over mijn moeder. Mijn moeder, dat kan van alles zijn. Je wordt elke dag een beetje geboren. Dat kan door een televisie-programma, door een mooi lied, door een kaartje of een schilderij, of gewoon iets waaraan je denkt. Ik zou wel in mijn dromen willen geloven, maar soms heb ik er gewoon de kracht niet voor. Dan ben ik te bang dat ik gebakken lucht volg. Ik wil niet ergens in geloven om iets te geloven. Ik wil mezelf niet voor de gek houden, maar ik wil mezelf ook niks onthouden. Laatst was er een zanger op de televisie die zij dat gek zijn verkoopt. Gek is goed. En toen dacht ik : Ja, eigenlijk heeft hij gelijk. We zijn allemaal zo bang om voor de gek gehouden te worden, maar eigenlijk is het maar beter, want waar zouden we anders terecht zijn gekomen ?

We moeten het maar doen, mamma, met onze idiote verhalen. We moeten roeien met de riemen die we hebben. We moeten het maar doen, met dat wat ze ons verteld hebben, wat onze voorouders ons hebben meegegeven, want meer kregen we niet. We moeten het maar doen met onze fantasie, als een geschenk uit de hemel, met de kleine stukjes puzzel die we kregen, want alles in één keer, dat zouden we niet kunnen verdragen. En zeg nou zelf, mamma, dat wat ze vroeger 'gek' noemden, dat staat nu te pronken in onze musea als kunst, waar mensen zich aan vasthouden, waarvan ze kunnen zeggen : Dit hebben onze mamma's en pappa's bereikt. We moeten het er maar mee doen, mamma. Het is niet veel, maar het is een stap vooruit.

Nonsense of Mathematics

Soms hoor je weleens dingen, en ik denk weleens ik zou het net even iets anders zeggen. Dat geef ik ook ruiterlijk toe. Dat heeft geen enkele zin om dat te ontkennen, dus dat doe ik dan ook niet. Waar gaat het dan over ? Dat is nogal een lang verhaal, wat je dan natuurlijk kort kan houden, met het risico dat dan de hele betekenis verloren gaat van het hele idee, waar niemand natuurlijk op zit te wachten. Dus om dat dan daadwerkelijk te gaan doen heb ik dan ook weer terecht mijn vraagtekens bij. Ja, zo is het leven dan, zeggen ze.

Ik zou niet alleen sommige dingen net even iets anders zeggen, maar ook sommige dingen soms net even iets anders doen. Het zou misschien niet eens zoveel schelen, maar het is het toch waard. Voor iemand anders zou het bijvoorbeeld niets uitmaken, maar voor mij geldt het detail. Voor mij kan een klein detail een wereld van verschil uitmaken, als een verschil tussen dag en nacht. Denk bijvoorbeeld maar eens aan het kleine rode knopje naast het kleine blauwe knopje in het Kremlin. Met het kleine rode knopje zou er een atoom oorlog beginnen, terwijl het blauwe knopje ernaast alleen maar voor de koffie is. Een wereld van verschil dus welk knopje je indrukt, terwijl het toch maar een klein detail lijkt. Mensen denken daar vaak niet over na. Sommigen zijn daar weleens over beschuldigd, en dan denk ik ook weleens ik zou het net even iets anders zeggen of net even iets anders doen. Maar ja, dat moet iedereen natuurlijk voor zichzelf weten. Op het eind is het belangrijk hoe wijzelf hebben geleefd, en niet hoe een ander heeft geleefd.

Het is ook niet belangrijk om voor anderen uit te stippelen hoe ze moeten leven. Dat zou een

dagtaak worden. Daar is een mens niet voor gemaakt. Maar toch zijn er grenzen. Soms is er iets waar je wat aan kunt doen, bijvoorbeeld om iemand te beschermen of te helpen, of bijvoorbeeld om iemand te waarschuwen. Misschien zie je dingen aankomen, of bepaalde gevaren die een ander niet ziet. Maar moet je er dan omheen gaan draaien, of moet je het rechtstreeks zeggen? Of misschien zelfs ingrijpen? En waar liggen die grenzen dan?

En als je dan iets zegt of in actie komt, dan zijn er ineens mensen die het net even iets anders zouden zeggen, of net even iets anders zouden doen. Is het dan belangrijk om naar die mensen te luisteren? Misschien wel, misschien niet. Wie zegt wat nu het beste is wat je in een bepaalde situatie kan doen? Gaat het om het beste, of kun je ook met minder genoeg nemen, of gewoon jezelf zijn zonder er al teveel over na te denken? Zijn er verkeersregels? En wie bedenkt die?

Je mag niet botsen. Nee, daar zullen velen het mee eens zijn. En mensen kijven over de andere verkeersregels. Soms kun je daar moe van worden, vooral als het om kleine dingetjes gaat die er niet toe lijken te doen. Vooral als ze de echt belangrijke, grote dingen over het hoofd zien, maar wat is nu belangrijk? Een kind in de box zal misschien zijn speelgoed het allerbelangrijkst vinden, of een kleuter zijn snoepje. Als daar iets mee gebeurt dan kan het kind moord en brand schreeuwen, terwijl er niets ergs aan de hand is. En dat terwijl een kind aan de andere kant van de wereld moord en brand schreeuwt omdat er een raket in het huis is ingeslagen. Een wereld van verschil dus.

En dan klik je de radio of tv aan en dan hoor je mensen over onzin praten, over voetbal of politieke onderwerpen waar niemand iets van begrijpt, of wiskunde waar je hoofdpijn van krijgt, of economie, financiële gekkigheid waar je oren van gaan tuten, allemaal getalletjes, allemaal over geld. En dan ben je ineens vergeten waar je ook alweer aan dacht voordat je dat programma aanklikte. Dan denk je: wat was mijn probleem ook alweer? En je luistert verder naar allerlei nonsense, en vergeet je eigen nonsense volkomen. Waarover maakte ik me ook alweer druk? Je hoort niet eens meer waar ze over praten, maar je luistert naar de stemmen van het programma en je zakt helemaal weg, alsof je even in een andere wereld bent ...

Nonsense of Mathematics

Found the nonsense of mathematics all in a leather bag,
almost burnt by the bunny, addicted to some crack.
Get my money when it's daylight, I am leaving this train,
I jump, I die, and bring the flowers to the faery of the burning fever,
deep inside, on a burning hill I battle, for this baby to be born.
It was on the old attic I found the book ... of .... the animal-mountain ....
a strange tower ....I'm still climbing it ...
to escape from the nonsense, this nonsense of mathematics ....

Got me a brand new car today, to leave the nonsense, the nonsense ....
Got my hat put into delay ..... to escape the nonsense of mathematics ....
Having the winner laughing .... while the loser is smoking ....
some wine-touched delicious prides ....
Got my maths lessons upside down now ... heard the most wonderful fairytales ....
some backward masked tricks from the sideday's sword ....
bringing me out of the nonsense of mathematics .... a strange world ....

I promised myself not to listen to the nonsense, the nonsense ....
I promised myself to eat an apple instead, sailing on the nonsense, the nonsense of mathematics ....
Got me crazy today .... Will start the rocket now .... on animal-tower, everything is in delay .... I'm
standing still .... smoking rabbithats .... smoking rabbitheads .... their tales are gone, and I'm diving

away instead ....

I promised myself not to be angry anymore at the nonsense, the nonsense,
I promised myself to sing in a choir, of the nonsense of mathematics ....
Some teachers still riding in longhairy cars .... still sandals they're wearing,
thinking they're jesus or sandman ....

Twenty in total .... they're not so rich .... in goatwools they walk ....
with their heads towards mental institutions, while they love their flowers stolen from rabbit's
pits .... Got me some questions today, these heroes don't seem to fall .... Even when my nightmares
broken they still stand tall .... Like ten men on a hill .... and ten men on a tower ..... like the animal-
tower .... I'll never win .....

Got me some clairvoyant today .... She acted strange .... like I was ... a victim of ten men in a
spaceship .... selling vegetables instead of meat ..... Should have listened to them better .... Now I'm
here, bound by speed ....

Some turkeys on the bend, she said, like leather belts, she dremt instead .... I cannot act today ....
because .... I am a victim of this cross ....

So bring me today .... to the nonsense, to the nonsense ..... bring me today to the nonsense of
mathematics ....

Tussen twee oren

Ja, het geloof, daar wordt in Kampen veel om gestreden en geleden. Zo is er dan iemand die gillend en met schuim in z'n mond de kerk zou uitrennen als een vriend van hem, die nu nog theologie studeert, de preekstoel zal beklimmen of bestijgen. Het vrije geloven, daar is men nogal bang voor, want wat zal er gebeuren als de kooitjes van die verschrikkelijke beesten open zullen gaan ? Maar een paar jaar later is het allemaal ouderwets, en maken ze zich weer over andere dingen druk. Het zware geloven van eeuwen geleden, waardoor ketter's niets anders dan lucifers waren, daar wil men ook nooit meer naar terug, terwijl dat in die tijd door velen als normaal bestempeld werd. Vandaag de dag kent men het woord 'ketter' bijna niet meer, en dat is maar goed ook, want daar waar een woordenboek tot een pistool wordt, daar moet je maar ver vandaan blijven. En met een goede klok, en een goede kalender, is dat ons gelukt. Wat is er nu aan de beurt ? Hoe zit het met politiek Kampen ? Hoe zit het met de opvoeding ? Maar vaak worden er wel weer nieuwe vlakken op het gebied van het geloof gevonden. Het blijft voor velen interessant, en sommigen zien het als een

prachtig oud kampers spel, zij het gemoderniseerd. Ach ja, een spelletje kan ook geen kwaad. Maar laat het ook een spelletje blijven.

Iemand die ik ken heeft een boeddhabeeld in huis staan, een prachtig beeld. Vroeger zou ik zo'n ding niet in mijn huis willen hebben, maar nu ? Vroeger kon ik ook niet tegen chinees voedsel. En soms is dat ook niet verstandig. Je moet dingen nooit forceren. Die mensen zijn zelf christelijk, en dat betekent vaak : geen boeddhist, maar soms is er een combinatie mogelijk. Na ga ik er vanuit dat deze mensen geen boeddhisten zijn, althans niet bewust. Ze kregen het beeld uit dank van een chinees echtpaar van een chinees restaurant, omdat ze zo goed op hun zoontje hadden gepast. Wat moet je dan met zo'n beeld doen ? Als je zelf van een ander geloof bent ... Wat moet je bijvoorbeeld met een beeld van het CDA als je van de VVD bent ? Ook al heb je dat beeld gekregen ... Is dat niet het opdringen van een politieke overtuiging, of een godsdienstige overtuiging ? Of gaat deze strijd teniet in het feit dat zo'n boeddha-beeld een stuk cultuurpracht is, een stuk kunst ? Het is maar net hoe je tegen dingen aankijkt. Overigens is het boeddhisme geen geloof maar een verzameling oude wijsheden die je zouden kunnen helpen in je leven, als een stuk goede psychische steun, maar ook als een stuk ethiek. Het staat misschien net tussen politiek en godsdienst in. Nu weet ik niet of boeddha verder wel of niet 'in' is in Kampen, en dat kan me ook niet zoveel schelen eigenlijk, want wijsheid kan komen in allerlei vormen, en door allerlei deuren. Het gaat nog steeds niet om de verpakking, maar om wat er inzit. Nu kan een ongelovige speelgoedhandelaar nog wel boeddhistischer zijn dan een door zichzelf erkende boeddha-specialist uit het verre oosten. Naamkaartjes hebben me nooit zoveel gezegd, alhoewel het op sommige gezette tijden misschien interessant lijkt.

Nu is die man van dat boeddhabeeld overigens ook speelgoedhandelaar geweest, maar niet ongelovig. Ik kan me nog herinneren dat mijn moeder eens in zijn speelgoedzaak een bijbel kocht, tegen een belachelijk hoge prijs overigens, maar dat doet nu niet ter zake. Ik vind het zelf wel een mooie combinatie. De bijbel is ook maar een stuk speelgoed. De bijbel kan ook zomaar ineens afgeprijsd liggen bij de Aldi. Dat moet allemaal kunnen. Voor mij mogen ze in de speelgoedwinkel ook wel boeddha-beelden verkopen, en misschien gebeurt dat al wel ergens. Het moet gewoon liggen tussen de andere spelletjes, zodat het niet terecht komt tussen de bommen en granaten van een of andere oosterse kelder. Vanuit het oosten zijn wij meegenomen, daar liggen ergens onze harten, alhoewel onze lichamen in Nederland zijn. Of we nu christelijk, boeddhistisch of allebei zijn, deze beide stromingen komen uit het Oosten. Maar waar geloofden onze Kampense voorouders dan in ? Ons eigen geloof was het Germaanse geloof, het oorspronkelijke Nederlandse geloof, voor de christelijke invasie. Het was eigenlijk hetzelfde, maar er werden misschien hier en daar andere accenten gelegd. Het was hetzelfde, maar in verschillende taal. Om nog even op die speelgoedhandelaar terug te komen. Ik herinner me ook dat we daar eens van die krasplaatjes kregen. Mijn broertje kreeg een krasplaat van de indianen, en ik kreeg een krasplaat van de romeinen. Die moesten overigens allemaal nare dingen doen om hun goden gunstig te stemmen. Nu, eeuwen later zeggen we : Allemaal onzin, maar je zou het in die tijd maar eens te licht opvatten allemaal. Vaak is de tijd en de plaats waar je leeft een gevangenis, en kun je soms niet anders dan met de stroom meegaan.

De speelgoedzaak van die man is failliet gegaan, terwijl het chinese restaurant wat naast hem zat natuurlijk wel doordraait. Het Germaanse geloof is hoofdzakelijk opzij gestapt door het christelijk geloof. Blijkbaar trekt het oosterse ons meer dan ons eigen speelgoed. En dan bij zulk boerenvolk in Kampen, waar ze vaak zeggen : 'Wat de boer niet kent, dat vret ie niet.' Maar het oosten is inmiddels al zo ingeburgerd. Eerlijk waar, als ik de hanzewijk binnenkom, dan denk ik dat ik in Turkije ben. En dat heus niet alleen om de vele turken die daar wonen. Ik vind het allemaal wel best. Het oosten heeft voor vele eeuwen al z'n plaats in Kampen gevonden, en dat bewijzen de vele kerken wel, want dat was eens allemaal oosterse import. Weten wij wel wat wij naar binnen hebben gehaald ? We moesten wel, want we werden bedreigd met het zwaard. We zijn niet voor niets vroeger zo lang Katholiek geweest. En sinds Maarten Luther kwam, gingen een aantal over op de reformatie, omdat ze verlost wilden zijn van het in die tijd levensgevaarlijke katholicisme. Terug

willen we niet meer, maar vooruit ? Of hebben we het beloofde land al gevonden ? Sommigen wel, en ik vind dat je vooral ouderen die fantasie moet gunnen. Fantasie is goed voor de botten.

Ach, natuurlijk is de wetenschap er laatst achtergekomen dat naast politiek ook godsdienst tussen je oren zit. Het is een bepaald hormoon. Maar wat dan nog ? Je bent wel je hele leven lang gedoemd om tussen die twee oren te leven. Laat iedereen nou maar tussen z'n eigen twee oren gaan leven.

Bah, Reclame

Misschien heb je dat ook weleens dat wanneer je een mooie sprookjesfilm kijkt of een andere mooie, stichtelijke film of programma waar je wat aan hebt, waarmee je verder komt in het leven, en dan plotseling komt de reclame, middenin de film of het stichtelijke programma. En dan kijk je of luister je erna zonder dat je het wil, en dan hoop je dat de reclame snel is afgelopen, maar soms duurt het in jouw ogen te lang, dan lijkt het wel een eeuwigheid, want je wil de stichtelijke film of het stichtelijke programma verder kijken, omdat je denkt dat je daar meer aan hebt in je leven en voor je leven.

Zo kan dat ook zijn met mensen. Sommige mensen zie je graag, terwijl andere soort mensen zie je liever niet, en dat kan bijvoorbeeld een leraar zijn of iemand aan het loket, of iemand die je lastig valt op een andere manier. Er zijn zo mensen die je beter kunt ontwijken, maar soms kun je ze niet ontwijken, weten je altijd te vinden, of je moet er altijd naartoe. Die mensen zijn dan ook een soort van reclame. Ze verkopen een product waar je niets van wil weten, als een vervelende reclame tijdens iets wat je graag wilt zien, een stichtelijke film of een stichtelijk programma.

Nu, dan bijt je even op je lip, even doorbijten, en hoop je dat "de reclame" snel weer voorbij is. Zo kan dat ook in je gedachtes gebeuren : "Ah, daar is die nare gedachte weer, of die nare herinnering, of dat nare gevoel". Maar het is maar reclame. Daarna gaat het verhaal weer verder.

Waar is die reclame dan voor ? Altijd maar weer die nare reclame, waar je ook gaat, het lijkt je altijd te achtervolgen, of je nu de tv aanklikt of de computer. "Schiet op met dat nare weerbericht ! Daarvoor kijk ik geen tv ! Daarvoor luister ik niet naar de radio !" Het is alsof de tijd stilstaat als de nare reclame weer om het hoekje komt kijken, als een clown met een waterpistool. Bah, wat vervelend. Waar is al die reclame goed voor ? Wat proberen ze me dit keer weer aan te smeren ? Dan is het weer dit, en dan is het weer dat ? Het is altijd wat, en zelden wat goeds. Het is niks en het wordt nog veel nikser. Kop op, het zal nog erger worden, zeggen ze weleens.

Maar soms heb je een heel naar bericht gehad, en er lijkt geen einde aan te komen. Soms besef je dan helemaal niet meer dat het maar reclame is, en denk je dat het de stichtelijke hoofd-film zelf is. En dan lijkt het wel alsof er helemaal geen reclame meer bestaat, want je zit er tot je nek in. Het kan dan zelfs een grote nachtmerrie zijn waarvan je wakker wilt worden, en dan hoop je maar dat de reclame snel komt, want de griezelfilm is levensecht en je zit er middenin. En als dan de reclame komt, dan ben je er blij mee. Gelukkig, het was allemaal maar een film. Het was niet echt. Zie, want hier is de reclame. Ik ga het direct kopen. Dan kan mijn leven weer verder. Goddank voor de reclame. Wat zouden we zonder de reclame moeten. Het heeft mijn leven gered.

Harold

Harold woonde ergens in het midden van Nunspeet. Hij was van de vuilnisophaal-dienst. Vroeger werd alle vuilnis naar een open plek, diep in het bos gebracht en daar verbrand. Nu ligt er alleen nog maar zand. Ze noemden het wel eens de woestijn van Nunspeet. Ja, je moet er wel even een stuk voor fietsen, want het is over het spoor. Vroeger werd er altijd van alles en nog wat weggegooid, en vaak ging men naar die open plek toe om te kijken of er nog iets voor hen bijzat. Ook Harold hield alles goed in de gaten. En als hij tijdens zijn werk iets leuks tegenkwam, dan reed hij er in de avond nog even langs om het mee te nemen naar huis. Zijn huis stond dan ook vol met bijzondere dingen. Ja, Harold woonde in een heel bijzonder huis, en hij had ook een hele bijzondere vrouw. Zijn vrouw kon niet praten, want ze had vroeger een ernstig ongeluk gehad. Maar ze was bijzonder creatief, en maakte altijd hele speciale dingen. Zijn vrouw ging wel eens mee 's avonds, als Harold naar de open plek ging. Op een dag kwamen ze een kleine man tegen. Hij leek wel een beetje op een dwerg. Hij was een soort liliputter. De man was druk bezig met zoeken. 'Zoekt u iets?' vroeg Harold vriendelijk. 'Ja,' zei de man, 'mijn vrouw heeft per ongeluk wat spullen van mij met de vuilnis meegegeven.'

'Om wat gaat het dan?' vroeg Harold, 'want toevallig werk ik bij de vuilnisdienst, dus als u het me even zegt wat het is, dan zal ik op de uitkijk staan.'

'Het gaat om een gouden grammofoonspeler, mijnheer,' zei de man sip, 'en een heleboel langspeelplaten.'

'Oh, vergeet dat maar,' zei Harold, 'die hebben ze allang meegenomen. Er komen hier zo vaak mensen om spullen weg te halen, en zoiets zullen ze vast niet laten staan.'

'Maar het zat in een zak,' zei de man, 'in een vuilniszak ... Mijn vrouw dacht dat het vuilnis was ...'

'Oh, maar daar kunnen we echt niet aan beginnen,' zei Harold. 'We gaan niet alle zakken doorzoeken.' Maar toen werd de man een beetje kwaad. Zo kwaad, dat Harold direct begon te zoeken. Maar na een hele avond zoeken hadden ze nog steeds niets gevonden. De liliputter was ten einde raad. 'Ach,' zei Harold, 'wij hebben nog wel een oude grammofoonspeler in de schuur staan, en op zolder hebben we een heleboel grammofoonplaten ... die mag je wel hebben.' Maar dat wilde de liliputter niet ... Het ging hem niet zozeer om de muziek ... Hij had hem nooit aanstaan ... Het ging hem om de emotionele waarde die hij aan het ding hechtte. Hij had het van zijn vader gekregen. Hij gaf niks om die muziek, maar zijn vader hield er zo van, en daarom kon hij het eigenlijk niet missen. 'Weet je wat?' zei Harold ... 'Mijn vrouw is nogal erg handig. Als je ons nu vertelt hoe het ding eruit zag, dan zal mijn vrouw wel proberen om precies dezelfde te maken van onze eigen grammofoonspeler.' Maar de man wist eigenlijk niet zo goed hoe het eruit zag. Hij heeft hem al die tijd in de vuilniszak laten zitten. Hij had niet zulke goede herinneringen aan zijn vader, maar vond het geschenk wel erg belangrijk en waardevol voor hem. Hij had er dus gemengde gevoelens over. Hij kon niet met en niet zonder. Harold begreep het verhaal. 'Nou,' zei Harold, 'als het dan zo'n gestuntel voor je was, wees dan maar blij dat het weg is, dan zul je er ook nooit meer last van hebben.' En daarin gaf de man hem wel gelijk ...

Maar daar kwam ineens een auto aanrijden. Er kwam een man uit de auto met de gouden grammofoonspeler en de grammofoonplaten in z'n armen, en legde het tussen de andere vuilnis. 'Ziezo,' zei hij, 'weg met die rommel. De grammofoonspeler deed het nauwelijks, en in de platen zaten allemaal krassen.' En snel was de man ook weer verdwenen.

De liliputter wist niet hoe hij moest kijken. Moest hij hier nu blij mee zijn, of niet ? Ook Harold wist eigenlijk niet zo goed hoe hij ermee om moest gaan ... 'Ach,' zei de liliputter ... 'laten we het daar maar liggen blijven ...' Harold kreeg wel een beetje last van schuldgevoelens nu, want hij had de liliputter per slot van rekening omgepraat ... Maar om de situatie te redden had hij een idee : 'Zeg, om de wond te helen kun je wel even met ons mee naar huis komen, want wij hebben ons huis vol staan met oude spullen. Dan kun je wat uitkiezen.' Daar had de liliputter wel oren naar.

De liliputter keek zijn ogen uit in het huis van de vuilnisman ... Wat een prachtige dingen stonden hier allemaal zeg ... Moest dit nou vuilnis voorstellen ? Hij kon het niet geloven ... Wat men wel niet allemaal weggooit ... Maar Harold zei dat mensen vaak iets weggooien om dezelfde redenen als de liliputter had ... Het verleden bijt ... En of het hen nu veel geld gekost heeft of niet, als ze er pijn van hebben, dan gaat het meestal naar de vuilnis ... En als je dat even allemaal in de gaten houdt, dan kun je daar erg rijk mee worden ... Ja, dat had de liliputter nu ook wel in de gaten ... En hij was nu zo ver gekomen, dat hij ook wel graag vuilnisman wilde worden ... En zo kon je ook veel in huis halen, zonder dat het je pijn deed. Harold vond het een goed idee, en de baas van Harold ook ... En zo werden Harold en de liliputter collega's van elkaar, en de beste vrienden ... Vaak gingen ze in de avond na het werk nog even naar de open plek toe, om daar de bijzonderste dingen van weg te halen ... En ook Harold's vrouw en de vrouw van de liliputter werden dikke vriendinnen. Ze gingen vaak samen op vakantie ... en natuurlijk hadden ze een voorliefde voor vuilnisbelten ... voor hen was dat een manier om veel geld uit te sparen ... De mensen vroegen hen altijd hoe ze toch aan zulke dure spullen kwamen ... maar soms werden ze ook weleens uitgescholden voor dieven ... Niet iedereen was er zo blij mee waar ze mee bezig waren. Vooral niet toen ze gingen rondvertellen dat ze gingen verhuizen ... Ja, ze zouden in een caravan gaan wonen, om het te houden bij de kleine dingetjes ... En zo konden ze van vuilnisbelt tot vuilnisbelt reizen ... Natuurlijk gingen ze er nooit te dichtbij wonen ... want dat zou brandgevaar opleveren ...

Ze zagen het als sport om de kleinst mogelijke schatten te vinden op de vuilnisbelten, om ze uit te stallen in hun caravans ... In het begin konden ze niet te ver weg reizen, vanwege het werk van Harold en de liliputter, maar later werden ze er zo handig in, dat ze een reizende winkel begonnen ... en daar konden ze goed van leven ... Harold en de liliputter waren toen geen vuilnismannen meer, maar vuilniswinkeliers ... En waar ze dan ook kwamen ... iedereen vond het een bijzondere winkel ... Maar al gauw werden ze ook dieven genoemd door sommigen ... Vaak werd er gevraagd hoe ze toch aan zulk bijzonder spul kwamen ... Ook de vuilnisdienst zelf was niet blij dat Harold en de liliputter met hun werk stopten. En als je aan ze vraagt of ze Harold ook kennen, dan doen ze vaak alsof ze hem niet kennen. Maar er was er één bij die toch wel erg veel aan Harold en de liliputter te danken had. Hij bleef eens een keer aan een zak vastzitten, en werd door het zuigsysteem naar binnen getrokken. Harold en de liliputter hadden wel speciale apparaatjes om hem direkt eruit te krijgen. Hoe ze aan die apparaatjes kwamen ? ... Ja, dat was natuurlijk hun grote geheim ... Inmiddels had Harold een grote winkel van bijzondere spullen in het zuiden van het land.

Samen met de liliputter natuurlijk, zijn onafscheidelijke vriend. Ze hebben die man van de vuilnisdienst die ze gered hadden hun caravans geschonken, en hem een beetje het vak geleerd. Samen met een andere vriend reist hij nu de vuilnisbelten af. En wat zij allemaal naar binnen halen ? Het is niet te geloven. Er worden soms gewoon zakken met geld weggegooid ... Ja, want als je geld krijgt van iemand die je het leven zuur heeft gemaakt ... Of erfenissen van een rijke maar verschrikkelijke tante ... wil ook niet altijd iedereen in huis hebben ... De mensen willen nog wel een beetje kunnen leven ... en niet door één of ander miljoenengeschenk bij de psychiater terecht te komen.

En als je bekijkt wat mensen wel niet allemaal door het toilet wegspoelen en door de gootsteen ? De legende wil dat Harold's rijk zelfs tot onder de grond reikte, tot onder het riool, om hier en daar een graantje mee te pikken. En wat hij daar allemaal tegenkwam ? Niet iedereen wilde dit geloven ... Maar dat vond Harold niet erg ... wat had hij namelijk aan indringers ? Nog steeds zijn er wel eens dapperen die op zoek gaan naar Harold's rijk onder de grond, maar hoe diep dat zit, dat weet niemand ... In iedergeval ... zij die dat geprobeerd hebben zijn nooit meer teruggevonden ...

Wil dat zeggen dat het in Harold's rijk zo goed is dat ze er niet meer aan denken om terug te gaan ?
Of zijn ze ergens onderweg gesneuveld ? Niemand weet het ... Er heeft lange tijd in Nunspeet een
standbeeld van Harold gestaan, maar deze was op een zekere dag plotseling verdwenen ...
waarschijnlijk door de vuilnisdienst opgehaald ...

Zwart Wit

Er gebeuren vreemde dingen op aarde. Dit is niet het paradijs. Dat is wat ik altijd zeg, en waar ik
mensen altijd voor waarschuw : Vertrouw het niet ! Diep binnenin de mens ligt de waarheid
opgeborgen waardoor je contact kunt maken met de andere werelden, de hogere werelden,
verborgen gehouden realiteiten.

Op het internet wordt je doodgegooid met video's over nieuwe huid-witmakers, en het schijnt een
trend te zijn, vooral in de landen waar veel donkere mensen wonen. Vaak zitten die producten ook
nog eens vol met gevaarlijke chemicalieën, maar vele mensen raken hieraan verslaafd als aan drugs.
Daar kun je natuurlijk een erg lang verhaal over maken, maar het komt erop neer dat dit gebeurt
vanwege racisme. Racisme komt in allerlei vormen en maten, en is gewoon een creatie van
gigantische cosmetische bedrijven die hun producten willen verkopen, over de ruggen van anderen
heen. Velen zijn hier door geprogrammeerd als racist of als slachtoffer. De mega-bedrijven lachen
erom, want zo rolt dus het geld binnen, en ook de medische dictatuur lacht, want ook zij verdienen
grof geld door alle problemen die ontstaan. Het is een vicieuze cirkel.

Zelfs in de kerk zit racisme, zelfs donkere mensen onder elkaar doen dat, dat de lichtere donkere
mensen de nog donkere mensen discrimineren, terwijl ze beweren God te dienen hè. Is dat niet
afschuwelijk ? Het is een groot duivels kwaad in deze wereld, deze schaduw-planeet. Ik zag dit al
toen ik heel klein was, en heb altijd tegen het racisme gestreden. Ik deed dit ook heel symbolisch
door een bruine boterham op een witte boterham te leggen. Wanneer je dus racisme ziet mag je daar
wat van zeggen, en goed onthouden dat het een truuk is van grote bedrijven, als een advertentie,
omdat ze mensen bepaalde producten willen aansmeren. Trap er dus nooit in.

Nu willen dus heel veel zwarte mensen wit worden, alleen maar om af te komen van discriminatie.
Is dat niet verschrikkelijk ? Racisme is zware onderdrukking en racistische mensen kunnen nooit
het paradijs inkomen, omdat het paradijs niet racistisch is. Een racist in het paradijs zou direct
wegsmelten door het vuur van de creativiteit. Er is eenheid in verscheidenheid. De racist accepteert
geen creativiteit. De racist accepteert geen dromen van vrede tussen alle rassen. De racist schiet
mensen die dromen over alle rassen die in vrede met elkaar leven dood, zoals in 1963 president
John F. Kennedy werd neergeschoten omdat hij tegen het racisme streed, en in 1968 Martin Luther
King, en toen in 1980 John Lennon. De racist wil geen paradijs. De racist wil problemen schoppen
zodat hij zijn producten kan verkopen. Het is een smerig en laag truukje. En dit is nog maar het
topje van de ijsberg en de reden waarom het nog geen paradijs kan zijn, en de kerk verkoopt
simpele formules van hocus pocus pilatus pas, alsof daarmee alles gezegd is. Neen. Het is
volksverlakkerij. Een mens moet zelf veranderen in een paradijs om zo tot het paradijs te kunnen
komen, en daarmee bedoel ik dat ondanks dat het leven soms moeilijk is dat je hart vol kan zijn van
goedheid. Dat is de sleutel tot het paradijs, en geen sinterklaas die met zijn toverstokje je even
aantikt. Neen. Het gebeurt niet door een formule op te prevelen. Neen. De mens moet zelf
veranderen.

Juist de mensen die spreken over de noodzaak van verandering gaan vaak door zulke moeilijke
tijden heen en worden één voor één op een bepaalde manier uitgeschakeld. Ze zijn te gevaarlijk
voor de industrie. Zoals mijn oma altijd zei dat in de tweede wereldoorlog toen de nazi's

binnenvielen, toen werden juist de grote intellectuelen, de grote wijzen van het land, vermoord. De nazi's wilden de mens dom houden, en zij gebruikten daar ook fluor voor. Fluor rommelt namelijk met de hersenen om een mens gewillig te maken. In veel landen is het zelfs in het drinkwater, maar het zit vaak in de tandpasta. Puur vergif.

Het paradijs is te bereiken door een school en door een strijd. Het is lange termijn denken. Het paradijs is diep in het hart van de mens. Het is niet waar iedereen altijd maar glimlacht en gelukkig loopt te doen. Neen. Het is verlichtende kennis, dat je door dingen heen kunt prikken, dat je het verhaal gaat zien, achter de schermen kunt kijken, dat je verbanden gaat zien, en zo verder bouwt in je hart dat wat misschien om je heen is ingestort. Er is een andere wereld, een hogere, betere wereld, een grotere wereld. Buiten je hart is er een hele kleine wereld waar mensen heel klein denken, kortzichtig, met hun kleine autootjes, huisjes en kerkjes, als een bizarre poppenkast. Het poppenhuis laat je zwart-wit denken, maar .... denk na over de kleur van je hart ... Denk goed na aan welke kant je staat ... zoals een Nederlands liedje van de Frank Boeijen groep zegt ...

Van Waterstof Tot Wederkomst

Religieuze wiskunde, de wiskunde van het leven, met al z'n ingewikkelde, alsmaar draaiende tegenstellingen ... een hele opgave ... een belangrijk vak op school, behalve dat het niet onderwezen wordt ... De meesters en de juffrouws vinden het vaak belangrijker dat een kind leert tellen, zodat ze allemaal kunnen tellen, en allemaal ook kunnen meetellen ... Dat vinden ze vaak belangrijker dan het juist niet meetellen en niet kunnen tellen ... want dan gaat alles in de war, en dan komt er chaos, en dan kunnen ze de dingen niet meer overzien ... En dan moet de politie erbij komen, de brandweer en ga zo maar door ... Ingewikkeld dus ... daarom vinden ze het belangrijk dat een kind goed leert tellen, en goed oplet ... Maar op de diepere vragen van het kind komt geen antwoord, of krijgt het kind een halfgebakken antwoord om er maar zo snel mogelijk overheen te praten ... Ik heb dat altijd moeilijk gevonden, nam nooit genoegen met simpel cirkel-geredeneer.

Religieuze wiskunde, de wiskunde van het leven, met al z'n ingewikkelde, alsmaar draaiende tegenstellingen ... Maar wat is dat dan ? Waarom leggen ze dat niet uit, en optelsommen en taal wel ? Wat proberen ze te ontlopen ? En dan krijg je later economie en scheikunde, en wordt er weer niets diepers uitgelegd, geen levensvragen beantwoord ... Misschien hebben ze het antwoord niet ... Gelukkig had ik een scheikunde leraar die er anders over dacht ... Hij moest en zou via de scheikunde uitleggen over het leven, hoe het leven was ontstaan en wat het doel van het leven was ... En ja, hij waagde zich aan de religieuze wiskunde ... En hoe ... Hij ging er zo ver over door dat ik het niet meer kon volgen, en als hij het bord half had uitgeveegd schreef hij er zijn formules overheen, zodat alles door elkaar heen kwam te staan ... Het was een stortvloed ... Maar tenminste probeerde hij een antwoord te geven op het leven, op de levensvragen ... Het waren dingen die ik niet hoorde in de kerk ... Het was totaal anders ... Hij had zelfs een boek geschreven waarin hij religie en het leven volgens de scheikunde uitlegde, en ook de wederkomst van God scheikundig

beschreef ... Dat boek heette : "Van Waterstof tot Wederkomst", een boek uit de 70-er jaren ... 1976 om precies te zijn ...

De subtitel is : een intuïtief-empiristische benadering van de Godsvraag ... Hij stelt in zijn voorwoord al dat wolkerig, vage traditionele (aangeleerde) geloofstaal in intellectueel opzicht geen overtuigingskracht heeft, en waardoor veel mensen er buiten vallen. Hij is met deze problematiek opgegroeid want zijn vader was dominee. Hij zegt dan : "De traditionele geloofstaal is voor velen een onverstaanbaar spreken in 'tongen' geworden, naar analogie van 1 Korintiërs 14." Dit is de reden waarom hij een brug wil bouwen : Hij heeft de overtuiging dat er een einde kan en moet komen aan de wanorde van het elkaar niet verstaan ten aanzien van deze problemen. Hij wil graag zien dat er tussen mensen van verschillende levensovertuiging toch een gemeenschappelijk bewustzijn is, als een verlangen naar vrede en gerechtigheid, Dit is het gemeenschappelijke wat alle mensen samenbindt en waaraan hun overige opvattingen (ook hun Godsbeeld) ondergeschikt is. Deze boodschap is dus ook juist voor vandaag de dag belangrijk en actueel. Hij overleed in de 90-er jaren, of liever gezegd : ging naar de andere dimensie.

Hij heeft in het boek in die mate problemen met het christendom dat hij het christendom totaal wil herzien door een persoonlijk contact met de bron te maken, en vandaaruit bruggen van vertaling te maken naar alle takken van de mensheid, als een tolk dus. Hij ziet het potentieel en de waarde van sommige dingen van het christendom, dus hij gooit het kind niet weg met het badwater. Hij stelt in het eerste hoofdstuk dat de wereld zich moet ontwikkelen tot het koninkrijk van God, maar dat hiervoor een nieuw waardensysteem moet komen wat mondiale geldigheid zal moeten hebben. (mondiaal = universeel)

Zoals gewoonlijks wil hij dit niet simpel doen. Hij vergelijkt de ingewikkeldheid van de spirituele wetenschappen met de complexiteit van de hersenen.

Hij heeft twee van zulke boekjes geschreven. Ook één van 1980. Ze liggen beiden in de kast. Soms lees ik er wat uit, en leg het weer weg. Ik zie hem als één van ons, als regenboog-mensen, bruggenbouwers, waar wij ook mee bezig zijn met de Vur en de Bilha in de tweede bijbel. In die zin zie ik dus in waarom hij op mijn pad was gebracht. Een tijd geleden ging ik terug naar het oude college waar ik opzat. Ik liep er alleen maar langs om naar de stad te gaan. Plotseling voelde ik een hand op mijn rug en er gleed een warmte door me heen, en toen ik mij omdraaide zag ik een oude man, als een leraar, maar ik kende deze man niet. De oude man verdween toen weer in het niets. Ik begon me af te vragen wie het zou kunnen zijn, en wat hij van me wilde. Later in een droom vertelde de scheikunde leraar mij dat ik de oude man op aarde nooit had gekend, maar dat het een leraar voor mijn tijd was. Ik word nu weer warm van binnen nu ik het schrijf. Gisteren was ik begonnen met het schrijven van dit stuk, en vannacht had ik weer een droom over de scheikunde leraar. We waren in een zaal met mannen die hemelse klassieke muziek schreven en maakten. Ze hielden allemaal toespraken ook om elkaars werk te waarderen. De scheikunde leraar scheen er geïnteresseerd in te zijn, en waarschijnlijk was hij er ook mee bezig. Er begon een vrouw te zingen over de morgen die doorbrak, en toen werd ik wakker, en ik voelde dat er paradijselijke stralen in mijn hoofd waren doorgebroken.

Na die keer dat ik het college had bezocht ging ik er nog een keer terug, ik ging er langs om naar de stad te gaan, maar ook wel een beetje om te zien wat er dit keer zou gebeuren. Ik zag overal metalen kleuren. Ik herinnerde dit gekleurde metaal van mijn opa die een keer als een soort ridder in mijn droom verscheen om me te helpen in een bepaalde strijd. In ieder geval was er een strijd gaande om de school. Ik denk dat er nog steeds een strijd om gaande is. Ook schoolgeschiedenis is belangrijk. Alles komt later van pas. We staan er niet alleen voor. Ook zij die al overgegaan zijn naar de andere dimensie, de wolk van getuigen (de jinns), helpen ons.

Religieuze wiskunde, de wiskunde van het leven, als de regenboog-spiritualiteit, ik zie er wel wat in ... de lucht vol met regenbogen, allemaal bruggen, van hart tot hart, door de Hogere Kennis gegeven ...

Nu, wanneer we de reusachtige kloof tussen het westen en de arabische wereld zien, hoe overbruggen we dat ? De mythologie van deze twee culturen kan soms erg bedreigend of verwarrend overkomen.

Het Geheim van de Vreetzaak

Ik liep in de grote stad. Er liep een oude vrouw achter me te mompelen. Ik vroeg : "Wat zegt u ?" Ik kon het niet goed verstaan.

"Alweer een vreetzaak, verschrikkelijk," zei ze.

Ik moest lachen, en zei : "Ja, het staat er vol mee." We liepen net langs één of andere snackbar of eettent voor pizza broodjes of wat het dan ook was. Ik kon haar goed begrijpen. Mijn oma zou zeggen : "Hier vreet iedereen maar door, terwijl ze aan de andere kant niets te eten hebben. Het is zo oneerlijk." Dat zei ze ook altijd over kleding, en dat was ook altijd de reden waarom ze zich sober kleepte, en zuinig leefde.

Affijn, ik liep door, en die vrouw ging ook haar eigen weg, maar ik kon merken dat het een markante vrouw was, die dingen gewoon zegt zoals ze zijn, en er niet omheen draait of het verdoezelt. Ik vroeg me af hoe het zou zijn geweest als ik haar had gekend, of als we misschien familie waren geweest, als ik hier in deze grote stad zou zijn opgegroeid met haar. Ze zei het op zo'n manier dat ik wist dat ze wel een grote humor moest hebben, maar aan de andere kant was ze doodserius, dus dodelijk accurate humor, als een wapen.

Ik ging een boekhandel binnen, een boekhandel waar alles weg moest, er was een grote opheffings uitverkoop. Ik keek even door de boekjes, en zag de meest bizarre dingen, alsof ik niet meer op de planeet aarde was, maar op de planeet Mars of iets dergelijks. Alles was anders. Ik dacht : "Hier moet ik gebruik van maken, want ik zou het liefst op een andere planeet willen wonen."

Ik begon in een boek van de kerkgeschiedenis te bladeren. Het ging over de Middeleeuwse kerkelijke vervolgingen van de ketters door de papen. Maar toen ging het ineens over de Middeleeuwse lijdensmystiek, dat er iemand in die gevaarlijke tijd beweerde dat in Jezus geloven niets voor je doet, maar dat het gaat om de lijdensmystiek te kennen, de kruismystiek waardoor je loskomt van alle aardse idioterie. Toen was er een plaatje met Willem van Oranje en zijn vrouw, die baden dat ze verlost zouden worden van de goddeloze koning van Spanje. Want Spanje bezette Holland in die tijd. En ik dacht eraan hoe Spanje nog steeds een tirannie is voor Europa, door hoe ze de dieren behandelen, een beetje als Wimpie.

En ik bladerde verder in de boeken en zag bekende geschiedenis figuren op plaatjes die de volkeren opvraten als kannibalen. Toen dacht ik weer terug aan de woorden van die oude vrouw : "Alweer een vreetzaak, verschrikkelijk."

Het waren allemaal karikaturen, als een natuurverschijnsel. Eén lichtjaar is de afstand die het licht in één jaar aflegt. Het licht heeft een snelheid van 300.000 kilometer per seconde. In één seconde legt het licht dus 300.000 kilometer af. Het is oud licht heel lang geleden uitgezonden, van dingen

die dus allang niet meer bestaan, maar wat ons nu pas bereikt. Dit wordt ook wel "verjaarde projectie" genoemd. En dan te bedenken hoe licht zich kan vervormen door de snelheid en de afstand, en hoe dat dan bij de mens overkomt, hoe de hersenen dit oppikken. Geen simpel rekensommetje, maar diepgaande, duizelingwekkende wiskunde. Ik begon steeds meer boeken te grijpen, en het werd steeds bizarder, en ik voelde hoe ik meer honger kreeg naar kennis hierover, alsof ik in een ander soort vreetzaak was gekomen. Ik zei tegen mezelf : "Nee, ik wil dit niet !" Ik kocht een afgemeten aantal goedkope boeken die de kernschakels van het verhaal waren, en ik ging terug naar huis. Ik klikte de computer aan, en het verhaal ging verder in een clip die de advertenties al voor me hadden uitgezocht, "het geheim van de vreetzaak".

De Brief van Paulus aan de Amazoniërs

Net als je denkt dat dingen saai beginnen te worden kun je soms ineens wat interessants tegenkomen. Er is natuurlijk veel interessants, maar je moet het maar net kunnen vinden. In dit geval ging het over het beruchte 'zwijgverbod voor vrouwen' in de brieven van Paulus, in de bijbel dus. Het artikel heet : Paulus en de Amazones, en de schrijver vroeg zich af wat Paulus zou hebben geschreven aan de gelovigen in Amazonië. Amazonië (volgens sommigen mythologisch) was een gebied bestuurd door vrouwen in plaats van mannen. Niet mannen maar vrouwen reden daar te paard, en de vrouw had daar haar eigen zelfstandigheid, en had geen man boven haar nodig als curator of tutor.

Dan schrijft de schrijver :

'Wanneer hier nu eens gemeenten waren gesticht, hoe zou Paulus daaraan dan geschreven hebben? Zouden we dan bijvoorbeeld het volgende gelezen hebben? En zou er misschien eens een apocriefe brief gevonden kunnen worden waarin dit te lezen is?

'Hoewel ik in alle gemeenten van de heiligen de vrouwen opdraag te zwijgen, draag ik dit bij u aan de mannen op, want het staat lelijk wanneer een man spreekt in de gemeente. Laten zij thuis hun vrouwen vragen wanneer zij iets te weten willen komen.'

'Alhoewel Adam eerst gemaakt is en daarna Eva, raad ik u aan dat de vrouwen leren in de gemeenten en dat de mannen zich daarvan onthouden, want zo is het welluidend in uw midden.' Ik vraag me af hoe hierop gereageerd zou worden als er zo'n brief zou bestaan. Natuurlijk zou dan het huis te klein zijn. De trotse man zou zijn religieus ingebeelde bevoorrechte positie niet zomaar willen opgeven. Hij maakt zich niet druk als het andere geslacht moet zwijgen, maar zal protesteren als het om hemzelf gaat. De schrijver komt tot de conclusie dat zo'n brief niet bestaat, maar dat de bestaande brieven van Paulus ook anders gelezen kunnen worden. Hij wijst erop dat er vroeger allerlei soorten vrouwen waren, zelfstandig en onzelfstandig, dus heel gevarieerd. De schrijver waarschuwt dat de mens niet zwart-wit met de bijbel en de bijbelse tijd moet omgaan. Eigenlijk probeert hij alles een beetje goed te praten. Wel stelt hij dat feministische theologie een heilzame werking kan hebben. Volgens hem is God ook niet man of vrouw, maar oneindig ver verheven boven deze dualiteit. Hij staat dus wel open voor herziening van de bijbelse interpretatie, ondanks dat hij de bijbel ziet als het Woord van God. Tot op zekere hoogte kunnen boeken ook door blijven groeien, en als alles cryptisch wordt genomen kan elk boek zelfs tot de waarheid worden, maar dit moet blijven plaatsvinden in de dualiteit, de balans, tussen ontmaskeren en herzien, dus wat wij noemen : "werken boven de schelp en onder de schelp".

Verder zegt hij wel wat goede dingen als je langs sommige dingen een beetje heenleest :

'In Christus is noch man noch vrouw. Er is geen waardeverschil voor God en dus ook niet voor elkaar (wij zijn medeërfgenamen). Dit is nu duidelijk een element dat bewijst hoezeer de apostelen geen kopieën zijn van hun tijd. Hier sloeg en slaat de genadige openbaring van God heel wat

menselijke zekeringen stuk!

'In de christelijke gemeente delen allen gelijkelijk in de gaven van de Geest (er zijn profeten én profetessen). Deze gaven worden ook niet afgeremd.'

Het zijn allemaal spiegelbeelden. De Amazone Bijbel, oftewel de Tweede Bijbel, bevat betogen over een spiegelwereld waar inderdaad alle rollen omgedraaid zijn, waar de matriarchie de gewesten bestuurt. Wel wordt er duidelijk gesteld dat dit metaforisch is en geenszins letterlijk mag worden opgevat. Er is namelijk geen onderscheid tussen man en vrouw. Geslachtelijke bepaling maakt geen snel onderscheid over wat de taak van iemand is. De materialistische mens ziet voortdurend een onderscheid tussen mannen en vrouwen, en probeert daar altijd weer een slaatje uit te slaan. De materialistische mens heeft namelijk een onderhandelingsgeest, en geen strijders-mentaliteit. De materialistische mens leeft niet van de goede strijd tegen het kwaad, dus moet wel onderhandelen, en komt dan ook vast te zitten in de bijbelgevangenis, want zonder de bijbel, het merkteken van het beest, kun je namelijk niet onderhandelen. Alleen strijders kunnen loskomen van de macht van de bijbel. De onderhandelende geest zal daarom ook altijd hameren op de ongelijkheid tussen man en vrouw, want zo blijft het geld binnenrollen. De onderhandelende geest onderdrukt en zaait angst, en richt zo een medische en juridische markt op om zo een oplossing te verkopen. Slim maar dom, zeggen we dan, of zoals clown Bassie het zegt : "Ik ben wel dom, maar niet slim."

Ik herkende veel in de dromen van de schrijver van het artikel. Ik droomde ook veel toen ik nog een gedwongen christen was, maar werd toen weer geconfronteerd met mijn ketenen aan het einde van de droom. Het is een beetje het "Meisje met de Zwavelstokjes" idee. Maar langzaamaan kunnen deze dromen ons dus wel uitleiden, als we gehoor geven aan de dromen van de diepere realiteit. Natuurlijk is de brief van Paulus aan de Amazoniërs maar een grap, maar het bevat wel een diepere waarheid. Dromen zijn vaak abstract. Het gaat juist om het vinden van het verwaarloosde moederlijke deel in ons, het vrouwelijke deel, om zo heel veel boze stemmen in en rondom ons tot zwijgen te brengen, en zo hierdoor ook tot een bepaalde wedergeboorte te komen : het vinden van je eigen innerlijke kind. Elk mens heeft binnenin zich een innerlijke familie, en mag ten volle de mogelijkheden en kwaliteiten van elk onderdeel daarvan ten goede benutten. De mens mag zo een ontdekkingsreis maken door zijn/ haar eigen lichaam. Voordat je naar buiten treedt : Ga eerst naar binnen. Hier liggen vele geheime sleutels opgeborgen. Zo kun je ook de valse stem van buiten het zwijgen opleggen, en komen tot de verloren stem van binnen, je eigen gids. Zo kunnen de woorden van Paulus, en zelfs de denkbeeldige brief van Paulus aan de Amazoniërs toch op een hele vreemde manier waarde gaan krijgen.

Chinese Wijsheid - De (Symbolische) Kaarten

Zo'n beetje het oudste boek ter wereld is de I Ching. Sommigen gebruiken het als orakel, anderen als een boek van wijsheid met verzen, als de levensdynamieken die de reis beschrijven van het leven, hoe daar mee om te gaan en hoe het in balans te krijgen. Het zijn ook levens-seizoenen, en de kaarten gaan er genuanceerd mee om, en forceren niets.

Het is de Chinese cultuur, en met alle culturen geldt : je moet het niet letterlijk nemen en niet gaan verafgoden als onfeilbaar, maar zien wat voor persoonlijke waarde het kan krijgen, ter ondersteuning, dus eigenlijk mag je het symbolisch toepassen en het goddelijke hier IN vinden, want het goddelijke kan overal doorheen werken.

Het gaat erom 'hoe' de mens het gebruikt. Sommigen gebruiken het voor het goede, anderen voor het kwaad, zoals alle religies uit dit boek voortkwamen. Sommigen hebben het gewoon corrupt

gemaakt. Zoals de Bijbel kan de mens het laten zeggen wat de mens wil, dus is het open voor meervoudige interpretatie. De uitdaging is altijd : probeer er de rode lijn in te vinden voor je leven. Bewaar het goede, en laat het slechte los. Maak er iets moois van. Over de kaarten kun je na denken, gebruiken voor meditatie, als helpers. China heeft ook een goddelijke gave. Het is schatzoeken, of parelduiken, hoe je het ook noemen wil. Het zijn potentieel prachtige energieën waar de mens contact mee mag hebben.

De Geschilderde Wond

Het laat me niet los,
Zij die stierf, onder mysterieuze omstandigheden,
Nee, erachter gekomen ben ik niet,
Ik weet niet wat mij plaagt,
Ze was nog zo jong

Het laat me niet los,
Die dag in het bos,
Toen ik met haar was in het bootje,
Iets greep haar en trok haar de diepte in

En zoveel nam zij met haar mee,
En zoveel liet zij achter,
Als ik naar het behang staar zie ik haar,
Maar er is zoveel wat ik niet zie

Een schilderij van haar hangt in de kamer,
Dat doet mij goed, maar het is ook een wond,
Als een eeuwige wond die maar niet weggaat,
Het is zo dubbel na al die jaren,
Terwijl het in het begin slechts bitter was

De wonden worden zoeter,
Water wordt tot wijn,
De bitterheid is minder,
Maar het is nog steeds daar

Elke dag lijkt het beter te gaan,
Wanneer ik naar het schilderij kijk,
Ik kan er zoveel in zien,

Ook de dingen die er nooit waren

Het lijkt alsof ze doorgroeit in het schilderij,
Alsof ze tot mij spreekt,
Het is alsof ik achter haar sta,
Maar dan lijkt het alsof iets mij doorbreekt

Ik vecht tegen schimmen en schaduwen,
Ik vecht tegen spiegelbeelden en de tijd,
We zijn te ver weg van elkaar

Is het te overbruggen, of is het beter zo,
Ik droom van een betere aarde,
Als ik het toch terug kon draaien was ik nooit met haar de rivier op gegaan,
Dan was ik met haar thuisgebleven,
Maar misschien zou het daar dan op een andere manier hebben toegeslagen

Sommige dingen zijn niet te ontwijken,
Dingen komen zoals ze komen,
En schilderijen kunnen dingen begrijpen,
Ze verstaan het beter dan ons,
En hangen aan de muur, als hangende dokters

In de tijd dat er nog ketters waren, jij en ik,
Waren we onze eigen dokters,
Maar het mocht niet zo wezen,
Want eigen dokters moesten hangen,
En nu hangen ze aan de muren,
En eigen dokters moesten branden,
En nu zijn ze het open haard van het huis

Wat een hoge prijs betaalden wij,
Om ons eigen medicijn te zijn,
Wat een hoge prijs betaalden wij, liefste,
Om elkaars dokter te zijn

Ze trokken jou in het water, en mij in het vuur,
Een schilderij is alles wat er van ons over is,
Als een zoete liefdes dokter,
Hangende als een ketter aan de muur

De Rotterdamse Soldaat

'Het interesseert mij allemaal niet, mevrouw, ik heb al teveel voor mijn kiezen gehad. Ik ben de dood al vele malen gestorven, dus het zal mij niet meer deren. Als ik val, raak ik de grond toch al niet meer, mevrouw. Het is allemaal routine geworden,' zei de Rotterdamse soldaat in de tram. 't Is toch zo ? Het is er toch allemaal al ingeramd ? Niemand kijkt er meer van op, mevrouw. Als je nou zestien of zeventien jaar zou zijn, mevrouw, kijk, dan was het wat anders, maar ik zit al meer dan twintig jaar in het vak. Ik heb alles al meegemaakt, mevrouw, ik draai mijn hand er niet meer voor om. 't Is toch zo ? Kijk als je nou echt over heel veel jaren geleden praat en je bent piepjong, en je hebt nog niks meegemaakt, ja, dan is het andere koffie, dan is het anders, maar met mij, mevrouw, het kan me allemaal geen worst meer schelen. Ze doen maar, ze hebben het altijd al zo gedaan, dus laten ze het rustig door doen, geen kip die er meer om kraait. We zijn het allemaal al gewend, helemaal doodgedraaid, allemaal routine, mevrouw, allemaal routine. Die van ons nog komen zijn allemaal robotten, mevrouw, wij hebben dit kunstje al zo vaak gedaan. We kunnen het slapend doen. Kijk, als je nou over echt heel lang geleden praat, ja, dan is het anders, maar nu zijn we even vele jaren verder, hè, dat maakt een groot verschil, mevrouw, groot verschil. 't Interesseert me niet meer. Ik voel me als een bouwvakker die telkens hetzelfde huis bouwt. 't Is allemaal hetzelfde, niemand kijkt er meer van op. Echt mevrouw, moet u een paar dagen met me meekomen, en dan kent u het liedje wel. Ik heb er allemaal geen zin meer in, ik heb het wel gezien, maar ik doe het gewoon. Wat moet je anders, mevrouw ?'

'En hoe lang heeft u in Joegoslavië gezeten tijdens de oorlog daar ?' vroeg de vrouw die tegenover hem zat in de tram.

'Drie maanden, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik kreeg daar al snel een relatie met een vrouw die nog wel erger was dan de oorlog. Ik heb zowel op het strijdveld gewerkt als in het ziekenhuis. Ik was daar ook voor haar. Ik streed ook voor haar, maar ze ging overal rondbazuinen dat ik in een inrichting zat, mevrouw. Moet een mens maar tegen kunnen, mevrouw, maar zo langzamerhand kan ik tegen alles, mevrouw. Ik heb veel meegemaakt, mevrouw, ik ben erin gehard.'

'Hadden jullie ruzie ofzo, of was je er te weinig voor haar ?' vroeg de vrouw.

'Er was oorlog, mevrouw, ik was daar niet op vakantie,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik was daar om levens te redden, ook het hare. Ik moest er vaak op uit, en daar kon ze niet zo goed mee leven. Maar als ik er was hadden we vaak ruzie, mevrouw.'

'Ik ken zulke types,' zei de vrouw. 'Ze draaien alles om. Als je te dichtbij komt, dan is het 'kip ik heb je.' Het worden ook wel Aldebaranse vogels genoemd.'

'Aldebaranse vogels ? Wat zijn dat, mevrouw ? Ik heb daar nog nooit van gehoord, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat.

'Het komt uit een boek,' zei de vrouw. 'Aldebaranse vogels, ze kunnen je beste vrienden zijn, maar de dag erna zijn het je ergste vijanden. Ze doen zich zo zacht en teder voor, zo zwak en fragiel, maar raak ze niet aan, want dan zijn ze ineens de sterkste leeuwen, en ze zullen geen medelijden met je hebben. Ze vertellen je hun problemen, en smeken je om hulp, maar als je ze aanraakt dan ben jij ineens wat zij waren. Het zijn aasgieren, en je betaalt altijd een hoge prijs voor wat ze je geven.'

'Dat komt me bekend voor, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Je slaat de spijker op z'n kop. Ik ben Joegoslavië na drie maanden uitgevlucht, niet om de oorlog, maar om haar, mevrouw. Stuur me de oorlog in, laat me werken in het ergste ziekenhuis, laat me afdalen in de diepste put om mensen eruit te redden, maar stuur me niet terug naar zo'n vrouw, mevrouw. Ik heb er nog steeds nachtmerries van.'

De tram stopte. 'Ik moet er hier uit,' zei de vrouw.

'Nee, alsjeblieft, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Blijf nog even zitten. Dan kunnen we nog even kletsen, mevrouw. Laat me niet in de steek, want door het u allemaal te vertellen lijkt het wel alsof ik er weer middenin zit.'

'Het is een tram, geen café,' lachte de vrouw.

'Aljeblieft, mevrouw,' smeekte de Rotterdamse soldaat. Maar de vrouw stond al buiten, en de tram reed verder.'

De Rotterdamse soldaat vloekte. 'Waarom moet ik toch altijd mijn hele ziel en zaligheid aan iemand vertellen? Ze geven er toch geen stuiver om. Aldebaranse vogels had ze het over? Volgens mij was zij er ook één. Aasgieren zijn het. Ze laten je niet eens uitspreken. Ik was nog lang niet klaar.'

Opeens werd de Rotterdamse soldaat van achteren op zijn schouder getikt. Hij keek achterom en zag een rokende man met een hoed op en een krant bij zich. 'Kunt u even niet zo vloeken en schelden?' zei de man. 'Ik probeer rustig mijn krantje te lezen en ik heb zo werk te doen. U zit hier niet in een café.'

'Oh, nog zo'n Aldebaranse vogel,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Goed dat ik het weet, maar als het oorlog is hoef je niet bij mij aan te kloppen.'

Bij de volgende halte stapte de Rotterdamse soldaat uit, en liep door de stad, terwijl hij boos tegen van alles aantrapte. 'Moet ik weer net hebben, moet ik weer hebben,' zei hij. Nog steeds vloekte en schold hij. 'Ik kan een mens hier niks zeggen, allemaal Aldebaranse vogels, allemaal aasgieren.'

Hij ging een café in en begon zich vol te zuipen. Hij bleef maar aanpraten tegen de barman. Die werd er natuurlijk ook voor betaald, en die zei telkens maar: 'Ja ... ja.'

Toen de Rotterdamse soldaat over zijn Joegoslavische vriendin begon zei de barman: 'Ik had ook eens zo'n vrouw. Ze hebben nooit genoeg, zijn nooit tevreden. Er blijft niets meer van je over.'

'Hoe heb je het overleefd?' vroeg de Rotterdamse soldaat.

'Vluchten,' zei de barman. 'Wat kan je anders doen? In zo'n oorlog kun je niet vechten.'

'Nee, inderdaad,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ze mogen me in elke oorlog gooien, maar sommige vrouwen zijn erger dan honderden oorlogen bij elkaar.'

'Ik zou geen risico meer nemen,' zei de barman. 'Als je je beroep liefhebt, dan is dat je vrouw.'

'Goed punt,' zei de Rotterdamse soldaat.

De barman keek hem geheimzinnig aan, ging toen even naar de keuken, en kwam toen terug met een boek. 'Een boek over de Aldebaranse vogels,' zei de barman. 'Het zijn mythische vogels,

trickster vogels, die een mens plagen totdat de mens zijn ware liefde heeft ontdekt, niet in een persoon, maar in het beroep, de levenstaak van de mens. Daartoe dienen dus de Aldebaranse vogels, opdat de mens zijn doel zal vinden. Je mag het wel van me lenen.'

En zo kreeg de Rotterdamse soldaat het boek mee, en ging fluitend naar huis. Onderweg zag hij wat leek op Aldebaranse vogels, maar hij glimlachte gewoon. Hij ging er niet op in, want hij wist waar het op uit kon lopen.

De Rotterdamse Soldaat II

'Ik zeg niks meer, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat in de tram. 'Ik praat niet meer. Er zijn hier allemaal Aldebaranse vogels die zitten te loeren, die aasgieren. Ik heb altijd iedereen geholpen, mevrouw, stond altijd voor iedereen klaar, maar als je dan zelf eens iemand nodig hebt, dan zijn ze er niet, dan is niemand thuis en heeft niemand tijd, mevrouw. Ik zou eigenlijk een toren tot de hemel moeten bouwen, mevrouw, en dan volgt iedereen maar die mij wil volgen, mevrouw.'

'Vergeet dan niet eerst de toren naar beneden te bouwen,' zei de vrouw die tegenover hem in de tram zat, 'de aarde in, zodat ook alle moddermannen zoals jij die zich in de aarde verscholen houden met je mee naar boven kunnen.'

'Moddermannen ?' zei de Rotterdamse soldaat. 'Zeg, gaan we beledigend doen, mevrouw ? Ik heb het weer getroffen, hoor. Ze zijn erweer : de Aldebaranse vogels. Ze zitten hier tegenover me.'

'Nou ja, ik bedoel met moddermannen degenen die bang voor het leven zijn geworden en niks meer durven te zeggen, geen contacten meer durven te maken met anderen uit angst pijn gedaan te worden,' zei de vrouw. 'Ze gaan de aarde in om een schuilplaats te zoeken en laten zichzelf niet meer zien. Ze zijn er nog wel, maar hun harten zijn gesloten.'

'Ja, ja,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Mij uit mijn tent proberen te lokken, hè ? Nou, dat gaat mooi niet door. Ik ben niet zo iemand die zichzelf zomaar voor de leeuwen werpt, mevrouw. Ik ben niet achterlijk. Waar doen we het tegenwoordig nog voor, mevrouw ? De mens is ondankbaar. Het is toch nooit genoeg. Nee, we moeten het met minder doen, mevrouw. Er zit niks anders op.'

'Bouw jij je torentje naar de hemel maar,' zei de vrouw. 'Ik ga straks lekker in mijn achtertuin zonnen. Glaasje erbij, tijdschriftje, en dan ga ik daarna lekker kletsen met de buurvrouw over van alles wat ons dwars zit, en ook over van alles wat ons niet dwars zit, en dan hebben we jou niet eens nodig, modderman.'

'Pffft,' zei de Rotterdamse soldaat verontwaardigd. 'Als de oorlog komt, weet je ook dat je bij mij niet aan hoeft te kloppen.'

'Er komt geen oorlog, modderman,' zei de vrouw. 'De enige oorlog die er is is in je eigen hoofd, jij en je Aldebaranse vogels. 't Lijkt wel een syndroom.'

'Ik heb in de oorlog gevochten, mevrouw, opdat u hier nu veilig kunt leven,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Een beetje respect voor je militaire medemens. Je mocht ze nog eens nodig hebben, je weet maar nooit, mevrouw.'

't Enige wat ik nodig heb is een goede buurvrouw, dat is beter dan een verre modderman die zich in de aarde verschuild,' zei de vrouw.

'Twee pond konijnenkaas bij de bakker, u bazelt maar wat,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik laat me niet uit de kast lokken door zo'n Aldebaranse vogel als u. Ik houd mijn kaken flink op elkaar. Van mij krijgt u niets, want ik weet precies waar alle informatie naartoe gaat : naar uw buurvrouw, die natuurlijk ook in het complot zit.'

'Wat voor complot ?' lachte de vrouw.

'Tegen uw militaire medemens, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat.

'U ziet ze vliegen,' zei de vrouw. 'U bent zwaar paranoïde. U zou uzelf moeten laten opnemen in het ziekenhuis om u te laten nakijken, opdat uw niet-militaire medemens geen overlast van u heeft.'

'Maar dan moet u ook niet komen aandraven als het oorlog is, mevrouw, want dan zijn we er niet,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Dan zijn we aan het sjoelen en tafeltennissen in het ziekenhuis, mevrouw. Allemaal uw schuld. U maakt uw militaire medemens gek.'

'Dat is dan mooi geregeld,' zei de vrouw. 'Er komt geen oorlog. U zit iedereen maar bang te maken. Ga wat leuke dingen doen.'

Boos ging de Rotterdamse soldaat de tram uit. 'U zult geen last meer van uw militaire medemens hebben,' zei hij nog boos. Hij liep de straten over en schopte tegen alles aan wat los en vast zat. 'Hoe krijgen ze het toch altijd weer voor elkaar, die Aldebaranse vogels. Nu heb ik weer mijn ziel en zaligheid lopen uitstorten. Alsof ze je de woorden gewoon uit je trekken. Bah.'

Hij ging een café in om zich vol te zuipen. 'Zegt u het maar, waar heeft u last van ?' vroeg de barvrouw.

'Van Aldebaranse vogels mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Overal lopen ze te loeren op mijn bloed, halen het bloed onder mijn nagels vandaan, mevrouw. Aasgieren zijn het.'

'Tja, die zitten hier veel,' zei de barvrouw. 'Daar hebben we gelukkig onze sappen voor. Meer drinken, minder denken, minder praten.'

'Precies,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Spreken is zilver, zwijgen is goud, drinken is platina, en erop los schieten is de hemel. Ik heb mijn torentje gebouwd.'

'Nou ja, teveel drinken is natuurlijk niet goed, en schieten al helemaal niet,' zei de barvrouw.

'Zeg, gaat u ook al beledigend doen naar uw militaire medemens, mevrouw ?' zei de Rotterdamse soldaat aangebrand. 'Gaan we roet in het eten gooien ? Ik heb in de oorlog gewerkt, mevrouw. Ik zal het echt wel weten wat goed is en wat niet goed is. En beledig mijn torentje naar de hemel niet.'

'Er zit hier een zekere grens aan het drinken,' zei de barvrouw. 'Boven die grens mogen we het niet toestaan en gaat er een slot op, en schieten doen we al helemaal niet. Als u wilt schieten dan gaat u maar naar de dartshoek, of naar de gokautomaat.'

'Gokautomaat ?' zei de Rotterdamse soldaat. 'U bent natuurlijk op mijn geld uit. Weer een Aldebaranse vogel geschoten. Het was goed raak. Het was me een genoeg, mevrouw.'

'Beter te gokken dan te schieten,' zei de barvrouw. 'Schiet maar met geld, dan hebben anderen er ook wat aan.'

'Ah, bent u er zo één ?' zei de Rotterdamse soldaat.

'Met geld krijg je alles van een mens gedaan,' zei de barvrouw, 'vertrouw daar maar op. Voor niets gaat de zon op.'

'Ik ben niet zo rijk, mevrouw,' zei de Rotterdamse soldaat, 'en geluk is niet te koop. Het houdt altijd ergens op, en hoe hoger je hebt gebouwd, hoe harder je valt.'

'Dan heb je het niet goed gedaan,' zei de barvrouw.

'Oh, dus ik sta oog in oog met een specialist ?' vroeg de Rotterdamse soldaat. 'Leg uit dan.'

'Hoeveel betaal je ervoor ?' vroeg de barvrouw.

'Ik heb geen rooie stuiver meer,' zei de Rotterdamse soldaat. 'Ik heb alles opgezopen.'

'Een onderpand dan,' zei de barvrouw.

De Rotterdamse soldaat gaf haar zijn horloge. 'Nou, zeg op,' zei hij.

'Luister,' zei de barvrouw. 'Ik ken een liedje en dat gaat zo :
Geef het leven een kans, gooi het maar op de bank,
Rente is nooit te duur, grijp je kans, grijp je kans.'

Wat ik daarmee bedoel is, dat je in het leven niet alles als een dolle zot moet gaan besteden, maar je moet het naar de bank brengen om te sparen, ook al is het weinig, en dan krijg je vanzelf rente. Vele beetjes maken veel, en dat geeft ook weer veel rente. Dat moet je eigenlijk met alle dingen doen. Het heet het minimalisme, dat je alles opspaat, je woorden, je gedachten. Je leeft zuinig, en dan wordt je daar ook weer voor betaald. De Aldebaranse vogels komen opdat een mens dit zal leren, en om een mens van dit principe niet te laten afwijken. Dat is het ware drinken. Je drinkt zo van de hemelbron.'

De barvrouw gaf hem zijn horloge terug en een zoen op zijn wang. 'Dit is je rente al,' sprak ze. De Rotterdamse soldaat is toen hemels dronken naar huis gegaan.

Te Leven in Amsterdam

Een serie korte verhalen

1. De Wonderjongens

Een oude man in Amsterdam verkocht fietsen. De fietsen waren zo wonderlijk dat vanuit het hele land kinderen met hun ouders er op af kwamen. De man was als een tovenaar. De fietsen waren zo wonderlijk dat door een bepaalde manier van fietsen je ermee kon vliegen.

Een paar jongens waren er zo goed in dat ze er helemaal mee naar het strand konden vliegen. Op het strand was een vrouwtje dat ijsjes verkocht. De ijsjes waren zo bijzonder dat je ermee over de zee kon vliegen. De jongens kochten een ijsje en gingen de zee over. Hun fietsen namen ze niet mee, want dat zou nooit lukken. Maar de ijsjes waren voor het echte werk. De jongens vlogen naar Amerika, en bouwden hun eigen stad. Maar na een tijdje verlangden ze terug naar hun oude land.

Zou de fietsenverkoper er nog steeds zijn, en het vrouwtje met de ijsjes? Maar toen ze teruggingen was er een grote oorlog in het land, en van Amsterdam was er niks meer overgebleven. Daarom besloten ze Amsterdam opnieuw te bouwen. En het werd de wonderlijkste stad van het land.

2. Het Vrouwtje dat de Zieken Genas

Er was eens een vrouwtje in Amsterdam die hele wonderlijke lampen verkocht. De lampen verspreidden een zacht paars licht wat ernstig zieken kon genezen. Het vrouwtje verrichtte grote wonderen door haar lampen, maar op een dag was ze verdwenen. Niemand wist waar ze was. Er werden geen lampen meer gemaakt sinds het vrouwtje was verdwenen. De lampen die er waren werden onbetaalbaar duur, en families vochten erom.

Na vele jaren kwam het vrouwtje terug. Het bleek dat ze bij familie was in het buitenland. Ze was erg verdrietig over de situatie in Amsterdam, en begon weer lampen te maken. Ditmaal waren ze nog wonderlijker dan ooit. Zelfs de doden stonden op door de lampen. Ook vanuit het buitenland was er grote interesse. Op een dag werd het vrouwtje ontvoerd. Ze werd meegenomen door rovers, en ze moest ergens in een duistere grot werken. Maar haar familie zorgde ervoor dat er een speciaal leger werd opgesteld om haar te zoeken. Uiteindelijk vonden ze haar, en brachten haar terug naar Amsterdam. Vanaf die dag leefden er soldaten in haar huis en in haar winkel. Van schrik durfde ze geen wonderlijke spullen meer te verkopen, en vanaf toen verkocht ze alleen nog oude tweedehandse spullen, maar de magie is altijd bij het vrouwtje gebleven.

3. De Bakkerij

Er was eens een oude bakker in Amsterdam. Hij maakte poppen van brood en bracht ze tot leven. Over de hele wereld werden de poppen goed verkocht. Maar het gebeurde vaak dat zulke poppen ontsnapten en in het bos gingen leven. Op een dag zocht de oude bakker zulke poppen op, en probeerde hen naar Amsterdam terug te lokken. 'We willen alleen terug als we in uw bakkerij mogen werken, en u ons niet doorverkoopt.' En zo gebeurde het. Maar sommige mensen zouden de poppen graag willen kopen, en boden er veel geld voor. De oude bakker hield zijn belofte. Maar op een dag vluchtten de poppen weer naar het bos. Na een tijdje kwam de oude bakker hen opzoeken. Ze leefden in een grot nu. 'Wat als je nu eens bij ons komt wonen,' zeiden de poppen. 'We willen niet meer terug, want de mensen zeuren altijd.'

'Wat als ik jullie nu eens muziek-instrumenten geef,' zei de bakker. 'Kom je dan met me mee terug, dan heb je geen last meer van het gezeur.' En zo gebeurde het. De poppen kwamen terug, maar al gauw vonden de mensen het geen gehoor, en weer gingen de poppen terug naar het bos.

Nog eenmaal ging de bakker terug naar de poppen, en beloofde hen ditmaal de wonderlijkste voertuigen, zodat ze overal naartoe konden waar ze maar wilden. De poppen gingen met de bakker mee, de bakker gaf hen hun voertuigen, en niemand zag hen ooit terug.

4. De Amsterdamse Soldaat

'Het is allemaal ijdelheid, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Waar doen we het allemaal voor? We zoeken allemaal onze zogenaamde vijanden te doden, en we vergeten dat we aan onszelf moeten sterven. Wij zijn zelf onze ergste vijanden, ons ego, onze verbeeldzucht en ijdelheid. De mens houdt van sprookjes, mevrouw, van spiegeltje, spiegeltje aan de wand, ik ben het mooiste van het land. Ik weet altijd alles beter, mevrouw, daar gaat het de mens om. Het is allemaal ijdelheid, mevrouw. We kunnen wel opstappen. Waar is de liefde vandaag de dag nog, mevrouw? De mens wil gezien worden, het gaat allemaal om geld en roem. We kunnen wel ophouden, mevrouw. De mens doet het allemaal om gezien te worden, laten we eerlijk zijn, mevrouw.'

'Waren de moddermannen er nog maar,' zei de vrouw die tegenover hem zat in de tram. 'Die nog in de grond groeven, hun linkerhand niet lieten weten wat hun rechterhand deed, de hongermannen, die zichzelf niet vetmesten met onnuttige en overbodige rijkdom. Ze gaven het liever aan een arme die niets had, en daar liepen ze niet mee te koop. Ze deden het niet om bekend te worden, om als een held geloofd en geprezen te worden. Ze deden het in het verborgene, en ontweken alle hooggeplaatsten. Ze leefden in de aarde.'

'Zo is het, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik ben blij dat er nog mensen zoals u zijn, mevrouw.'

'Bijna niet meer,' zei de vrouw. 'Je hebt een winnend lot uit de loterij getrokken. Gefeliciteerd.'

'Ik zal u nooit meer vergeten, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik zal mijn herinnering aan u altijd blijven koesteren.'

'Die bekendheid, eer en roem wil ik niet,' zei de vrouw. 'Ik heb al spijt dat ik het je heb gezegd.'

'Zo bedoel ik het niet, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Het is maar een gebaar, een filosofie. Ik eer het principe, maar zal u waarschijnlijk straks snel weer vergeten zijn. Het leven is druk, en vloeit al gauw over in andere dingen.'

'Gelukkig maar,' zei de vrouw opgelucht, 'want ik ben een moddervrouw.'

'Dan scheiden hier onze wegen,' zei de Amsterdamse soldaat, en toen de tram stopte stapte hij de tram uit. De volgende dag kwam hij haar alweer tegen.

'Ha, moddervrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.

'Ha, modderman,' zei de vrouw.

'Was jij gisteren niet mijn winnend lot uit de loterij ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Ja,' zei de vrouw, 'maar dat was maar een moment-opname, van herkenning, niet zozeer van herinnering. Het leven gaat verder.'

'Ja, het is een modderwereld,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Maar weer een magisch moment dat ik u weer heb getroffen.'

'Vandaag weer gewonnen,' zei de vrouw, 'maar vandaag wordt altijd weer vervangen door morgen. Dat hoort bij het werk.'

'Speelt u graag in de zandbak, mevrouw ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'U speelt nogal graag spelletjes, hè ?'

'Het is geen spel,' zei de vrouw. 'Het is mijn beroep.'

'Bent u filosoof ?' vroeg de Amsterdamse soldaat die tegenover haar was gaan zitten in de tram.

'Psycholoog,' zei de vrouw. 'Ik help de man van de vrouw af in plaats van andersom, want de vrouw is gevaarlijk speelgoed.'

'Maar u als psycholoog bent toch geen gevaarlijk speelgoed ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Ik ben de speelgoedverkoper,' zei de vrouw. 'Ik onderwijs de gebruiksaanwijzing. Ik houd me ook aan de leeftijden die op de verpakkingen staan.'

'Laat maar zitten, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik ben soldaat en modderman. Wat moet ik met speelgoed ?'

'En u strijd tegen uzelf ?' vroeg de vrouw.

'Dat is de grootste oorlog, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.

'Mag ik u dan een advies geven als psycholoog ?' vroeg de vrouw.

De Amsterdamse soldaat knikte.

Ze schoof dichterbij hem toe en zei in zijn oor : 'Dan bent u op het juiste pad. Ik heb daar wel speelgoed voor.'

'Welk speelgoed ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Plastik messen, bijlen, pijl en boog, handboeien, alles plastik,' zei de vrouw.

'We gaan toch geen cowboytje en indiaantje spelen,' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Nee, veel erger,' zei de vrouw. 'Er is een monster genaamd 'het zelf'.

'Mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik heb jarenlang tegen dit monster gestreden, en het liet

me verdwalen. Ik ben alles kwijt, al mijn orientatie.'

'Mijn speelgoed rekent ermee af, en geeft je een kompas,' zei de vrouw.

De Amsterdamse soldaat keek haar diep in haar ogen. 'En waar is uw speelgoed winkel ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'In mijn hart,' zei de vrouw.

'Maar daar kom ik toch nooit,' zei de Amsterdamse soldaat, 'want u bent een moddervrouw en zou mij nooit toelaten.'

'Misschien win je ooit nog eens een lot uit de lotterij,' zei de vrouw, en stapte de tram uit.

'Maar ik ben ook een modderman,' riep hij haar na.

'Waar de modder ons samenbrengt,' riep ze terug. 't Zal weer volledig toevallig zijn.'

'Wat een vreemde vrouw,' dacht hij bij zichzelf. De dag erna zag hij haar weer in de tram, maar er was een andere man bij haar.

'Zo, heb je je modderman gevonden ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Het was mijn lot uit de loterij,' zei de vrouw.

'Wanneer gaan jullie trouwen ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

De vrouw moest lachen. 'Het is maar een patient,' zei de vrouw. 'Hij moet er even op uit.'

'Op uit ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Ja, leren een modderman te zijn,' zei de vrouw. 'Het is een test.'

'Dus als hij faalt, dan moet hij terug boven de grond ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Als hij faalt, dan word hij net zoals jij,' zei de vrouw.

'Nou, dat is ook niet aardig,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Dus ik heb gefaald ?'

'Ja,' zei de vrouw, 'ik bood je speelgoed aan, maar je had andere dingen te doen.'

'Ik vind u maar een vreemde mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Maar ja, dat zijn de meeste psychologen. Dus cowboytje en indiaantje spelen is therapeutisch ?'

'Ik ga het zo met mijn patient doen,' zei de vrouw. 'Het is symboliek. Het hoort inderdaad bij de therapie.'

'Ach, ik weet het al,' zei de Amsterdamse soldaat. 'U probeert natuurlijk klanten te werven. Ik zit hier mijn tijd te verdoen. Ik dacht dat ik met een normaal mens sprak, maar u liet mij in die waan. Dat is ook niet echt medisch verantwoord dan, mevrouw.'

'Ik heb ook nog wel medicijnen in de aanbieding,' zei de vrouw.

'Laat maar,' zei de Amsterdamse soldaat. 'De vissen willen niet bijten vandaag. Ik kan net zo goed een raam uitspringen. Ik kom weer uit bij het begin, mevrouw. Alles is ijdelheid. Mijn grootste vijand is mezelf, maar ik ben ook mijn eigen grootste vriend, dat heb ik ook wel weer in de gaten. Gegroet, mevrouw.' En zo stapte de Amsterdamse soldaat de tram uit, niet meer omkijkende. De dag erna kwam hij haar weer tegen, maar hij negeerde haar. 't Is toch altijd weer hetzelfde liedje,' dacht hij bij zichzelf. 'Niets zeggen maar. Ze zit hier voor haar beroep, niet voor mij. En trouwens ik mag dan wel mijn eigen grootste vijand wezen, ik ben ook mijn eigen grootste vriend.'

Na een tijdje kwam ze naar hem toe in de tram en ging tegenover hem zitten. 'Heb je misschien een kwartje voor mij ?' vroeg ze.

'Oh, ben je aan de drugs ?' vroeg de Amsterdamse soldaat.

'Nee, ik heb geen klein geld voor de telefoon,' zei ze.

'Dat komt goed uit,' zei de Amsterdamse soldaat, 'want ik heb namelijk geen kwartje.'

'Het gaat om een patient die mij dringend nodig heeft,' zei ze.

'Oh, dat is helemaal mooi,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Twee vliegen in één klap dan.'

'Goed gedaan,' zei ze. 'Moddermannen zoals jou zijn er bijna niet meer. Je bent goed door de test heengekomen.'

'Ja, maar ik ben helemaal uw patient niet eens, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat. 'U moet in de war zijn met iemand anders.'

'Nee,' zei de vrouw, 'het was jij.'

'Gaan we opdringerig doen ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Is uw spiegeltje kapot vandaag ?'

'Nee, jij had het winnend lot getrokken,' zei de vrouw. 'Nu niet er onderuit proberen te komen.'

'Winnend lot ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Zeg, bent u gek ?'

'Karelssen is de naam ?' vroeg ze.

'Ja, met twee s-en,' zei de Amsterdamse soldaat.

'Dan zit u in het systeem,' zei de vrouw.

'Hoe komt dat ?' vroeg de Amsterdamse soldaat. 'Ik wil eruit.'

'Ik zal u eruit schrappen,' zei de vrouw, 'maar dan mist u alle aanbiedingen.'

'Zal mij een rotzorg zijn,' zei de Amsterdamse soldaat. 'Ik heb al genoeg aan mezelf. Ik ben geen baby-sitter, mevrouw. Daar was ik niet voor in de wieg gelegd. Ik ben hier niet om u te vermaken en liedjes voor u te zingen.'

'Een echte modderman, ik kan niks aan je kwijt,' zei de vrouw. 'Mijn taak zit erop.'

'Tot in de modder dan maar, mevrouw,' zei de Amsterdamse soldaat.

'Tot in de modder,' zei de vrouw.

onschuldig en toch de doodstraf

Nee, als een mens hier iets heeft gedaan wat niet mag, dan krijgt de mens daarvoor de doodstraf niet. Een mens kan hier ook rustig een ander mens doodmartelen, en daar krijgen ze ook de doodstraf niet voor. Sommigen van die mensen lopen zelfs gewoon nog vrij rond. Hoe kan dat? Nederlanders zijn nogal dom en tuinen nogal snel dingen in. Een mens langzaam dood martelen en zo ook zijn of haar kinderen tot wezen maken kan rustig zonder strafmaatregelen gedaan worden hier in dit verrotte land als je jezelf bijvoorbeeld dokter noemt. De gemiddelde Nederlander is dan zo dom om te denken: 'Oh, dan zal het wel goed zijn.'

Wie er dan wel de doodstraf krijgen zijn de dieren. Laatst had een hond een kind doodgebeten, en die werd direct ingeslapen. Er hoeft nog niet eens zoveel te gebeuren om dieren de doodstraf te laten krijgen, en vaak zijn ze zelfs totaal onschuldig. Hier in Nederland krijgen onschuldige dieren aan de lopende band de doodstraf om aan de gulzigheid van de gemiddelde Nederlander tegemoet te komen.

Ik zeg altijd als iemand mij vraagt wat de hemel is: de hemel moet je zelf maken. Hoe kunnen mensen die anderen het leven tot een hel maken dan ooit denken dat ze naar de hemel zullen gaan?

de hut van Sobibor

Ik ging naar de supermarkt en vroeg om zoutloze soep. Het meisje begon heel zenuwachtig te doen, en kon bijna niet spreken. Ze moest er heel veel moeite voor doen. Ze begon allemaal zenuwachtig heen en weer te lopen, en kwam steeds terug met zakjes, voornamelijk fruit. In principe moest de

zoutloze soep gewoon nog gemaakt worden. Ze zei toen dat ze het later wel zouden brengen. Bij mij thuis was er een feestje. Ik stond even later in de badkamer voor de spiegel. Iedereen liep in en uit. Met een paar mensen zouden we naar de zee gaan. Treblinka was er ook bij.

Bij het strand aangekomen trokken we al onze kleren uit, en renden over het strand. Het was al donker. In de verte kon de grote stad nog gezien worden, maar ik keek liever naar het strand en de wildernis die er omheen lag. Er kwam toen ineens een heel groot varken op ons af met rechtopstaande oren. 'Het is al laat,' gromde het varken. 'Waarom zijn jullie nog op ? En wat doen jullie op het strand ? Jullie horen in de stad te wezen. Terug nu.'

Treblinka wilde het varken de strot doorsnijden. 'Nazi varken !' riep ze, en trok haar mes.

Ik zei : 'Niet doen ! Dan gaat het alarm van de stad af en dan hebben we de poppen aan het dansen, want dan komen ze allemaal !'

Maar Treblinka luisterde niet, en slachtte het varken af. Grote sirenes gingen er toen af, en stofwolken kwamen vanuit de stad. Een hele kudde varkens kwam toen vanuit de stad het strand op rennen.

'Ren nu voor je leven !' riep Treblinka.

'Waar naartoe ?' vroeg ik.

'Naar Sobibor, mijn zus,' zei Treblinka. 'Ze woont in het oerwoud.'

Toen zijn we allemaal de wildernis in gerend. Treblinka kwam niet mee. Ze liep gewoon rustig met haar mes naar de kudde varkens toe die kwamen aanstormen in de verte. Ik durfde niet te kijken. Ik ben toen doorgerend, de anderen achterna. Het geluid van de varkens was verschrikkelijk. Na lang rennen kwamen we aan bij een hut waar Sobibor woonde. Ze stond naakt achter een soort natuurgordijn wat ze zelf had gemaakt, wat rondom haar hut stond om haar terrein af te bakenen. Ik durfde niet naar haar te kijken. Ik besepte toen dat ik zelf ook naakt was. Het was donker.

'Dus jij bent de zus van Treblinka ?' vroeg ik.

Ze zei niks. Ik vroeg het nog een keer, maar ze zei gewoon niks terug. Na een tijdje kwam Treblinka terug met een bebloed mes. 'Jullie kunnen terug,' zei ze. 'De varkens zijn dood.'

'Waarom zijn ze ons gebied binnengekomen ?' vroeg Sobibor aan Treblinka.

'Die varkens ?' vroeg Treblinka.

'Nee, die stedelingen hier die je hebt meegenomen,' zei Sobibor.

'Je moet niet zoveel vragen stellen, zus,' zei Treblinka.

'Varkensvriendjes, hè ?' zei Sobibor. Toen draaide ze zich om en ging haar hut binnen.

'Niet zo boos doen,' zei Treblinka.

Maar Sobibor sprak niet meer. Treblinka zei dat ze van binnen plannetjes aan het maken was, maar wij wisten niet welke plannetjes.

'Jullie kunnen beter weggaan,' zei Treblinka.

Toen zijn we teruggegaan naar de stad. Er waren geen varkens meer. En bij mijn huis stond het supermarkt busje te wachten. 'De zoutloze soep,' zei het meisje.

Ik nam het aan en vroeg haar waarom ze zo lang hebben gewacht. 'Voor de klant,' zei ze toen.

Ik nam het aan en wilde betalen, maar dat hoefde niet. Ze waren nog steeds beschaamd dat ze het product niet hadden. Ik ben toen naar binnen gegaan. Er was niemand meer. Het was er een zwijnenstal na het feestje. Ik keek naar de zoutloze soep. 'Wat zou er nog meer voor rommel in kunnen zitten?' vroeg ik mezelf af. Ik vertrouwde het allemaal niet meer. Ik keek op de achterkant van de verpakking en er was zo'n lange lijst met stoffen die ik allemaal niet kende. Ik durfde het niet aan, en met een honger gevoel ben ik toen terug gegaan naar het strand. Ik zag de dode varkens er liggen. Het hele strand lag er bezaaid mee. Ik ben toen teruggegaan naar de hut van Sobibor.

Weer stond ze achter haar natuurgordijn, wat een soort voorhangsel van haar terrein was rondom haar hut. Ik durfde niet dichterbij haar te komen.

'Nee, jongen, niet hier komen,' zei ze.

'Waar is Treblinka?' vroeg ik.

'Gaaf je niks aan,' zei Sobibor.

'Ze had in eerste instantie gezegd dat we naar jou moesten rennen om ons leven te redden,' zei ik.

'Ik red geen levens, en al helemaal niet van stedelingen,' zei ze.

Ik kwam iets dichterbij staan. Haar borsten waren bijna zichtbaar. 'Kom geen stap dichterbij, jongen,' zei ze.

'Die borsten van je, hè,' zei ik. 'Hebben die ook melk?'

'Ja, waarom vraag je dat?' vroeg ze geïrriteerd.

'Ik heb namelijk zoutloze soep van de stad gehad, van de supermarkt, maar ik vertrouw het nog voor geen meter,' zei ik.

'Nog één stap verder en ik werp een speer door jouw melkloze borst,' zei ze dreigend en bitter.

'Je zus is een stuk makkelijker,' zei ik.

'Dat lijkt maar zo,' zei ze. 'Je kent haar niet.'

'Gaaf dit mijn leven kosten?' vroeg ik.

'Alles,' zei ze.

Ineens trok ze een mes. 'Varkensvriendjes hè? Wij hebben het niet zo op varkensvriendjes,' zei ze.

'Je hebt ook op een sportschool gezeten, een vechtschool met je varkensvriendjes.'

'Hoe weet je dat ?' vroeg ik. 'Maar nee, geen varkensvriendjes.'

'Je werd onderwezen door de stad om je varkens te verdedigen, om voor ze te vechten,' zei ze. 'En het loon was zoute soep, stadse meisjes, en allerlei andere troep. Kom niet dichterbij.'

'Ik was al aan het afkicken van zoute soep en stadse meisjes,' zei ik. 'Maar ik was bang dat ze er nog meer rommel doorheen hadden gegooid. Die lijst achterop de verpakking van de zoutloze soep was lang en met onbekende stoffen.'

'Goed,' zei ze. 'Ik zie dat je wil leren. Ik heb hier wel wat erwtensoep voor je, puur natuur. Maar mijn melk krijg je niet.'

'Waarom geen melk ? Waarom heb je anders melk dan ?' vroeg ik.

'Je moet jezelf niet zo lopen opdringen,' zei ze. 'Wees blij dat je nog leeft, maar dat kan ieder moment veranderen.'

'Blijf waar je bent,' zei ik toen. Ze wilde nog steeds niet zeggen waar Treblinka was, en ik begon haar te roepen.

'Geef me dan die erwtensoep maar als je zo moeilijk doet, Sobibor,' zei ik.

'Goed,' zei ze.

Even vertrouwde ik haar erwtensoep ook niet, maar ik moest toch wat. Ik kreeg een kommetje met erwtensoep van haar en begon te eten. Wat ze er allemaal doorheen had gegooid wist ik niet, maar ze zei dat het puur natuur was. Wat er toen gebeurde kan ik me niet meer herinneren, maar ik werd even later wakker in haar hut op een soort mat. 'Wat heb je met me gedaan ?' vroeg ik.

'Varkensvriend,' zei ze.

'Dat ben ik niet,' zei ik. 'Als dat zo is, sorry dan. Ik ben nog jong.'

'Varkensvriend,' zei ze weer.

'Ik wil jouw vriend dan zijn,' zei ik.

'Ik heb geen varkensvrienden,' zei ze. 'Ik maak ze niet. Ik kook ze op.'

'Oh, u bent kannibaal, om dat maar even met een duur woord te zeggen ?' vroeg ik.

'Wij eten varkens,' zei ze. 'Nazi varkens.'

'Ten eerste ben ik geen varken, en ten tweede al helemaal geen nazi,' zei ik. 'God, wat haat ik die lui.'

'Waarom woonde je daar dan, varkensvriendje ?' vroeg ze.

'I... ik weet het niet,' zei ik. 'Ik ben daar geboren, en daar opgetogen. Kan ik het helpen ? Toen ik erachter kwam was het al te laat. Waar kon ik heen ? Dankzij Treblinka ...' maar verder kon ik niks zeggen, want ze had haar voet op mijn mond gezet.

'Dankzij Treblinka wat ?' vroeg ze. 'Je bent een varkenskind. Helemaal erg, van die nazi's.'

'Misschien was ik door hen ontvoerd als baby en deden ze net alsof ik hun kind was,' zei ik.

'Ja ja,' zei ze, 'en dat moet ik geloven ?'

'Als het kan,' zei ik. 'Ik heb nooit het gevoel gehad dat ik daar hoorde. Maar bij jou voelt het alsof ik thuis ben gekomen. Je bent zo vriendelijk, gastvrij en begrijpend. Dat heb ik altijd gemist.'

'Varkenskindje,' zei ze.

'Ze moet wennen,' zei Treblinka die in de opening van de hut stond. 'Je was inderdaad ontvoerd. Maar ik heb je teruggehaald.'

'Het heeft lang geduurd,' zei ik. Sobibor liep weer naar buiten. 'Beter laat dan nooit,' zei Treblinka. Ze gaf mij toen een kommetje met melk.

'Toe maar weer,' zei Sobibor die achter haar stond.

'We moeten,' zei Treblinka.

Toen zei Sobibor voor een lange tijd niks, en ging weer bij haar natuurgordijn staan.

Einde

Sobibor's Terugkeer

Alles stond in brand. Sobibor was teruggekomen.

Grote stoeten mensen kwamen tot de brug bij de zee.

Er was niets dan wildernis. De steden waren brandende.

Er waren ook bosbranden.

Er was geen geld. Er werd niet naar geld gekeken en er werd ook niet mee gewerkt.

Er werd alleen naar het lijden gekeken. Hoeveel hadden mensen geleden en meegeleden.

Dat gaf de doorslag.

Ik had vreemde rode muntjes in mijn handen die ik liet zien bij de brug.

Ik mocht erdoor, maar mensen achter mij mochten niet verder, omdat ze te weinig rode muntjes hadden. Zij moesten terug het vuur in. Ik zag hoe ze werden teruggeduwd, en hoe het vuur hen greep, meesleurde en verslond. Het was een afschuwelijk gezicht.

Ik besepte hoe blij ik was dat ik altijd mijn kruis had gedragen en geen compromissen had gesloten.

Ik snapte niet wat er gaande was. De brug leidde tot een reusachtige wildernis, over de zee. Het was vele dagen lopen, en we hadden niets te eten.

Ergens midden op de brug was ook een vuur. We zaten dus ingesloten. Beneden bij de brug was een bootje met wilden erin. Er kwamen toen meer bootjes bij. Ze hielpen ons op de bootjes en zo kwamen we uiteindelijk toch bij de reusachtige wildernis aan, maar overal waren vuren. De wilden leidden ons tussen de vuren door.

We gingen langs vele kampen die al brandden, en toen moesten we een rivier over, waarachter weer wildernis was. Aan de overkant stond een jongetje. Hij was ook een wilde. Zijn naam was Auschwitz. Hij begon naar mij te schreeuwen, maar ik begreep de taal niet. Wel hoorde ik de naam Sobibor telkens vallen. De wilden zeiden dat Sobibor de moeder van het jongetje was. De jongen wenkte ons, en we liepen met hem mee. We kwamen aan bij een kamp. Er kwam een vrouw uit een hut met een mand. Toen ik haar zag durfde ik niet meer te kijken. Ze zeiden dat zij Sobibor was. Toen trok het jongetje mij naar haar toe, maar ik keek niet meer naar haar. Zij greep toen mijn arm, en het leek alsof ik onder stroom stond. 'De godin !' werd er geroepen.

'Hier zijn we veilig,' zeiden de wilden. 'Buiten dit terrein is alles overgeleverd aan de wraak van Sobibor.' Ik trilde op mijn benen en viel even later neer. Ik werd later wakker op een mat. Auschwitz en zijn moeder stonden naar me te kijken, maar ik durfde niet naar hen te kijken.

'Dit ben jij,' zei Sobibor, terwijl ze naar Auschwitz wees. Ik volgde het met mijn ooghoeken, maar keek niet direct naar hen. 'Nee,' zei ik. 'Dat is een vergissing. Ik ben hem niet. Ik ben mezelf.'

'Het is toen je jonger was,' zei de vrouw.

'Dat kan niet waar zijn,' zei ik. 'Ik was ergens anders.'

'Ben je dom ofzo ?' vroeg de vrouw bitter. 'Dit ben jij. Waarom zou je twifelen aan de woorden van de godin ?'

Ik voelde me alsof ik in brand stond. 'Eh ja, okay, ik ben Auschwitz. Nu tevreden ?' zei ik.

'Auschwitz is teruggekomen !' riep ze toen. Er kwamen nog meer wilden in de hut. Ze wees op mij.

'M... maar jouw kind is toch Auschwitz ?' zei ik.

'Niet zo dom doen de hele tijd,' zei ze weer bitter. 'Jij bent Auschwitz, toen je jong was.'

'Wie is hij dan ?' vroeg ik, terwijl ik naar het jongetje wees.

'Dat ben jij, jij,' zei ze.

'Maar ik ben dit,' zei ik, terwijl ik op mezelf wees.

'Hij begrijpt het niet,' zei ze tegen de wilden.

'Leg het dan tenminste uit,' zei ik.

'Luister,' zei ze. 'Jij was gestolen, ontvoerd. Toen kreeg ik een nieuw kind, en noemde hem weer Auschwitz.'

Ik voelde alles in mij branden. 'Het is een hel waar ik vandaan kom,' zei ik.

Ze greep mijn arm, en liet toen los, terwijl het weer leek alsof de bliksem insloeg.

'Sobibor,' zei ik. 'Ach laat maar.'

'Spreek,' zei ze.

Maar een vuur sloeg in de hut. We moesten allemaal rennen. Als een wilde greep het vuur om zich heen. We renden naar de rivier, maar ook de rivier was al brandende. 'Over veiligheid gesproken!' riep ik. Ik begon toen langs de rivier te rennen, maar waar ik ook kwam was vuur. Ik kreeg het steeds benauwder. Ik zag de anderen niet meer. 'Ik stik!' riep ik. Er kwam een zwart terig beest opzetten vanuit de rivier, en greep mij. Ik werd wakker in zweet in de hut van Sobibor. Ik durfde haar niet aan te kijken. 'Je hebt een lange tocht door de onderwereld gemaakt,' zei ze. 'Heb je het medicijn gevonden?'

'Eh nee,' zei ik.

'Auschwitz,' zei ze.

'Ja,' zei ik.

'Ging alles maar door zonder te stoppen?'

'Ja,' zei ik.

'In de onderwereld stopt het nooit,' sprak ze. 'Het gaat altijd maar dieper.'

'Eindeloos,' zei ik.

'Is dat een probleem?' vroeg ze.

'Het ligt eraan,' zei ik.

'Nog even en ik ga open,' zei ze.

'Wat betekent dat?' vroeg ik.

'Auschwitz,' zei ze.

'Ja,' zei ik.

'Jij bent Auschwitz,' zei ze. 'Ik ga open in de zin dat ik geboorte ga geven.'

'Aan wie?' vroeg ik.

'Aan jou,' zei ze.

'Mocht eens tijd worden,' zei ik.

'Het is tijd,' zei ze. 'Er is niemand die de tijd kan stoppen.'

Toen zag ik niets dan vuur. Ik zonk er helemaal in weg, maar het verbrandde mij niet. Het genas mij. 'Auschwitz,' zei ze, 'jij poort van de onderwereld, jij doorvorser, nooit stop jij. Ik heb jou bevrijding gebracht. Geboorte. De wildernis zal branden totdat het werk geschiedt is. Jij bent het werk.'

Ik viel toen door een put, en werd wakker in mijn eigen bed. De wereld brandde niet, maar ik wist dat het brandde, want Sobibor was gekomen.

De Onderwijzeres

Ik was nog maar een kind.
Ik vroeg aan de onderwijzeres :
'Onderwijzeres, wilt u mij omhelzen ?'
Alle kinderen waren de klas al uit.
Ze omhelsde me toen.
Ze zei : 'Kom je aandacht tekort bij je vader en moeder ?'
Ik knikte.
'Je mag wel bij mij wonen,' zei ze toen.
Ik was het gelukkigste kind van de wereld toen.
De onderwijzeres was mijn moeder geworden.
Ze nam mij mee naar huis, en zei :
'Je draagt veel met je mee, hè ?'
Ik knikte.
Toen zei ze : 'Kun je er wat over vertellen ?'
Ik schudde mijn hoofd.
'Maar ik heb het wel opgeschreven,' zei ik toen.
Toen gaf ik haar mijn schriftje.
Dat had ik in mijn tas zitten.
Ze begon het te lezen en zei 'tsk tsk tsk.'

Toen ik volwassen was geworden woonde ik nog steeds bij haar.
Ik vond het ineens vreemd als ze zomaar de badkamer binnenliep terwijl ik naakt onder de douche stond.
Ze keek dan wel niet, maar toch.
Een mens kan ook met de ooghoeken kijken.
Het had zijn onschuld verloren.

Maar ja, ze was mijn moeder.
Toch heb ik er op gewezen dat ik dat liever niet meer had.
Ik voelde me naakt.
Ze wist alles van me, misschien een beetje teveel.
Het was net als met Adam en Eva in het paradijs, dat ze zich ineens bewust werden van hun naaktheid en zich voor elkaar schaamden.
Eigenlijk hield ze zich er niet echt aan.
Ze kwam nog gewoon soms binnenvallen als ik onder de douche stond.
'Oh, sorry,' zei ze dan. 'Ik moest even wat pakken.'
Of : 'Oh, sorry, ik wist niet dat jij eronder stond.'
Ik kon het haar makkelijk ook weer vergeven.
Ze was immers mijn moeder, en mijn onderwijzeres.

Ikzelf klopte altijd eerst netjes aan.
Vaak zei ze dan : 'binnen.'
Maar ja, ze was immers mijn moeder, en onderwijzeres.

'Kun jij dat ook niet eens proberen ?' zei ik op een dag, 'dat aankloppen ?'

'Op de badkamer deur ?' vroeg ze. 'Mallerd, in mijn eigen huis, bij mijn eigen zoon ?'

'Ja, ik doe het toch ook ?' zei ik. 'Wel zo beleefd en netjes, want nu lijkt het telkens alsof het een overval is.'

'Ja, dat word mij echt allemaal te ingewikkeld, mijn lieve jongen,' zei ze zo. 'Dat hoeft ik toch niet bij mijn eigen leerling en kind te doen ? Ik ben je moeder en je onderwijzeres, dat is iets totaal anders.'

Nee, met moeder viel niet echt te onderhandelen, en ze bleef het soms gewoon vergeten als ik onder de douche stond. Eindeloze discussies hebben we erover gehad. Ik zou niet meer weten hoeveel jaar het heeft geduurd, maar op een gegeven moment werden we er beiden gek van. Toen hebben we maar besloten om er een deurhaakje op te laten maken.

morgen in de krant

Ik ging naar een vissersstadje dichtbij. De visnetten hingen gewoon boven de straten soms. Ik liep langs een park waar een man zat met zijn zoontje. Hij had zich helemaal over zijn zoontje gebogen, en had zijn arm over zijn schouder, en fluisterde liefdevol naar hem. 'Zo'n vader had ik niet ...' mompelde ik in mezelf. Ik kon me niet herinneren dat hij ooit zijn arm om me had heengeslagen als kind. Ik slenterde verder en kwam langs een vishandel genaamd 'van Treur.' En ik mompelde : 'Ja, het is inderdaad treurig.' Ik kreeg toen ergens in de stad bij een winkel een gesprek met een aardige mevrouw over ontvoeringen. Ze wilde alles van me weten, en vertelde tegelijkertijd alles over

haarzelf. Ik kan haar gewoon het hemd van het lijf vragen, en zij blijkbaar ook van mij. Je raad het al. Na een tijdje hadden we niet veel kleren meer aan, en dat terwijl het koud was. We zijn toen samen naar het plantsoen gelopen, en we smeerden elkaar in met modder. Ja, we moesten wel, anders zou het echt te koud zijn. De modder voelde nog wel warm aan, en haar handen ook. Maar na een tijdje dacht ik bij mezelf: 'Waar ben ik eigenlijk in godsnaam mee bezig?' Ik schaamde me ziek, ook naar de mensen die allemaal keken. Sommigen waren zelfs al foto's aan het maken, en ik dacht: 'Als dat maar goed gaat, want voor hetzelfde geld staan we morgen in de krant.' Maar die vrouw had een mentaliteit van: gewoon aanpakken. Iemand anders kwam erbij, en begon ons ook de kleren van ons lijf te vragen, maar ja, die hadden we niet meer, dus toen hebben we haar maar de kleren van het lijf gevraagd, en die moest toen ook ingesmeerd worden met modder, anders zou ze kou vatten. Ja, daar zat natuurlijk ook niemand op te wachten, dat iemand kou zou vatten. Dat is ook allemaal extra werk weer voor de dokter. Dat wilden we die aardige man niet aandoen. Die zit er natuurlijk ook niet op te wachten om nog meer geld aan iemand anders z'n leed te verdienen. Dat laten ze allemaal wel over aan de vissers.

Goed, ik heb die twee vrouwen maar meegenomen naar huis. Ik moest toch nog iemand hebben voor de afwas. Maar ze kletsten me zoveel de oren van het hoofd af dat ik ze maar uit huis weer heb gezet, op de trein naar de apenheul, onder het mom van een leuk dagje uit. Ja, ik had m'n oren natuurlijk nog wel nodig. Ze mogen me uitkleden en met modder bedekken, maar kom niet aan m'n oren verder. De volgende dag werd ik wel geconfronteerd met mijn uitstapje, zeg. Ze konden het niet laten. Met allemaal foto's op de voorpagina. Het was wereldnieuws. Ik schaamde me rot. Ik was er trouwens wel overstuur over, en vooral kwaad, dat ze het voorval helemaal uit de context hadden gerukt. Ze hadden erbij geschreven dat het een circus act was, en dat wij zogenaamde 'vissers met blote handen' waren. Het was een soort reclame truuk voor het vissersstadje, alsof de vissers daar gewoon nog zelf de sloten en rivieren induiken om zelf met blote handen de vis te vangen. Ik was zo kwaad, want ik ben een vegetariër in hart en nieren, en vond dit niet alleen een grote belediging naar mijzelf toe, maar nog meer wel naar de vissen. Ik heb die twee vrouwen toen weer opgetrommeld, en die waren er ook misselijk van, en vooral kwaad, heel kwaad. We zijn toen met z'n drieën teruggegaan naar dat vissersstadje, totaal onder de modder, en we zijn toen stenen gaan gooien door de ruiten van die vishandels heen. Laten ze dat maar eens op de foto zetten voor de volgende krant.

Nou, dat hebben we geweten. De dag erna waren er inderdaad foto's van in de krant weer, maar weer met een totaal ander verhaal in een hele andere context. Ja, schreven ze. Die stenen werden gegooid door 'de vissers met blote handen' omdat ze betere gebouwen wilden voor hun viswinkels. Er stond dus direct een oproep bij om te doneren naar die 'arme vissers met blote handen' om hun betere gebouwen te laten krijgen, en de kopers meer winkelplezier.

Nou ja! Wij waren alledrie natuurlijk woedend. Dat lieten wij natuurlijk niet op ons zitten. Wij zijn toen naar dat vissersstadje weer teruggegaan en hebben toen iedereen de kleren van het lijf lopen vragen, om ze vervolgens te bekogelen met modder. Dat werd een ware oorlog natuurlijk. En weer waren er allerlei fotografen bezig natuurlijk voor de volgende krant. De volgende dag werd er gesproken van een burgeroorlog in het vissersstadje. Het waren de vissers met de blote handen weer tegen degenen die hun werk niet genoeg respecteerden en niet genoeg vis kochten, met de oproep erbij om meer vis te kopen. Ik dacht: Zo winnen we het nooit natuurlijk. Maar ik wist toen één ding: We moesten naar die krantentent toe.

Nou, we kwamen daar bij die krantenmakerij aan om ze het hemd van het lijf te vragen, om ze vervolgens met modder te bekogelen, maar het pand was geheel leeg. We slopen naar binnen, en zagen daar de type machine van de krant, zo'n heel ouderwets ding. We vroegen ons af wie al die tijd die malloterige dingen over ons had geschreven, als reclame voor het vissersstadje. Komt er ineens een heel klein jongetje onder een tafeltje vandaan kruipen. 'Sorry,' zegt dat jongetje. 'Heeft

iemand van jullie me vader ergens gezien ?'

Ik zeg : 'Ik weet van niks. Heeft hij al die kranten geschreven op deze type machine ?'

'Nee ik,' zei het jongetje.

'Waarom dan ?' vroeg ik.

'Dat moest van me vader,' zei het jongetje.

'Is je vader soms visser toevallig ?' vroeg ik toen.

'Nee,' zei het jongetje.

'Wat dan ?' vroeg ik.

'Oh, ik ken hem wel,' zei één van de vrouwen. 'Ze hebben een circus.'

'Ja,' zei de andere vrouw, 'dat circus maakt weer reclame voor de krant, en die krant maakt weer reclame voor het circus, en ook weer voor het vissersstadje. Dat heeft allemaal met elkaar te maken.'

'Helemaal niet,' zei het jongetje. 'Jullie weten er niets van. Me vader werkt bij de politie, en hij zei : Schrijf maar de meest gekke en vreemde dingen in de krant. Maak ze maar helemaal gek. Dan heeft de politie in ieder geval genoeg te doen.'

Ik onderbrak hem.

Ik zei : 'Ik vind jou maar een vreemd kereltje.'

'Moet jij nodig zeggen met al die modder op je lichaam,' zei hij brutaal.

'Oh, wij waren toch vissers met blote handen van het circus om reclame te maken voor het vissersstadje ?' vroeg ik.

'Ja,' zei hij brutaal. 'Dat zijn jullie ook, maar dat wil niet zeggen dat jullie geen vreemde snuiters zijn.'

'Hallo,' zei ik, 'zo lust ik er nog wel meer.'

In ieder geval pakte ik toen die type machine op en smiet het ding zo door de ruiten van de krantenmakerij. De volgende dag was er geen krant. Wel kregen we allemaal een papiertje door de brievenbus van het jongetje, waarop stond geschreven : 'Vandaag geen krant. De vissers met blote handen vonden dat ze al genoeg reclame hadden gemaakt. Nu moet iedereen maar zelf komen naar het vissersstadje om het uit hun eigen mond te horen.'

'Nog steeds vol praatjes,' zei ik tegen de vrouwen.

'Ik kan haast niet lezen wat hij schrijft,' zei één van de vrouwen. 'Er kon ook iets anders staan.'

Ik keek eens beter naar de twee vrouwen. Ik keek beter en beter en begon toen echt naar haar te staren, en zag uiteindelijk dat het maar één vrouw was. Ze was nog steeds onder de modder, en ik ook. We hadden elkaar de kleren van het lijf gevraagd en stonden nog steeds in het park.

'Misschien zijn we gek geworden van de kou,' zei ik voorzichtig tegen de vrouw.

'Dat kan de kou doen,' zei de vrouw, die ook naar mij staarde. 'Dan ga je ijlen. IJziek wordt je dan. Waar hadden we het eigenlijk over ? Oh ja, die ontvoeringen. Er is altijd een programma van op de tv, ken je dat ?'

'Nee,' zei ik, 'ik kijk bijna geen tv.'

'Vreemd,' zei ze, 'dat je dat niet kent.'

Ik staarde haar aan. Ik bleef maar kijken. Ik kon mijn ogen niet van haar aftrekken. Ik kwam er meer en meer achter dat ik gewoon naar een boom zat te kijken.

'Mooie boom, hè ?' zei een oude man die langsliep.

'Ja, prachtig,' zei ik. 'Ik word er altijd zo duizelig van.'

'Ja, dat heb je met ijsbomen,' zei de man. 'Moet je nooit te lang naar kijken. Gebeuren er vreemde dingen.'

'Ijsbomen ?' vroeg ik. 'Nooit van gehoord.'

'Niet ?' vroeg de man. 'Wordt overal tegen gewaarschuwd op het nieuws.'

'Ik kijk bijna geen tv,' zei ik.

'Lees je ook geen kranten dan ?' vroeg de man. 'Daar staat het ook telkens in.'

'Houd maar op over kranten,' zei ik langzaam.

Hij typte wat in op een apparaat. 'Ja, hier heb ik er weer één,' zei hij tegen het apparaat wat af en toe piepte. 'Weer iemand die zomaar voor lange tijd naar een ijsboom loopt te staren. Hij is al duizelig zei hij.'

'Waarom zetten ze die bomen hier dan neer als ze zo gevaarlijk zijn ?' vroeg ik.

'Tja, waarom is de zon er, als je niet lang in de zon mag kijken,' zei de man. 'Gewoon een beetje aan de regels houden. Is gezond. Doet ieder mens.'

'Ik wist anders van niks,' zei ik. 'Dus ik kan niet eens meer van de natuur genieten ?'

'Met mate,' zei de man, 'alles met mate. Ze komen zo bij je.'

'Wie ?' vroeg ik.

Maar de man liep alweer door. Mannen in witte pakken waren snel bij me, met een wit busje. Ik werd aan de beademing gelegd. 'Ternauwernood,' zei één van de mannen. 'Had je al vreemde hallucinaties die net echt leken ?'

'Volgens mij ben ik er nog middenin,' zei ik.

'Ja, is een bijeffect van de ijsboom,' zei de man in plat Rotterdams. 'Mag je nooit te lang naar

kijken.'

'Ik kijk al bijna geen tv,' zei ik, 'en nu mag dit ook al niet?'

Ik keek eens beter naar de man toen ik daar lag. Ik keek beter en beter, en zag dat ik nog steeds gewoon naar een boom staarde. Er was helemaal niemand, en ook geen busje te bekennen. Ik was midden in het bos, verdwaald. Wat was er gebeurd? Ik moest hier weg, maar ik stond als vastgenageld aan de grond. Ik vertrouwde niets meer.

Ik had toennet het gevoel alsof ik lag, maar ik sta nog gewoon, gewoon naar een boom te staren. Ik probeerde een stap achteruit te zetten, en toen nog één. Toen probeerde ik om te draaien en weg te rennen, wat maar nauwelijks lukte, maar toch lukte het. Ik zag de boom kleiner worden, meer en meer in de verte, op de achtergrond. Ik probeerde te roepen, maar ik kon het niet. Telkens weer keek ik achterom, en telkens zag ik de boom kleiner worden. Nu wilde ik niet meer kijken, maar toch keek ik. Alsof ik eraan verslaafd was.

'Kijken is tegenwoordig ook al niet meer gratis,' dacht ik bij mezelf. 'Ik heb een vrouw nodig die niet mijn oren eraf kletst, maar mijn ogen eraf beweegt, of mijn ogen eruit kijkt, of wat dan ook. Ik heb een vrouw nodig die totaal mijn aandacht kan opslokken. Waar woonde ik ook alweer? Oh ja, daar.'

Ik klopte ergens aan en een vrouw deed open. 'Ben je daar eindelijk, schat? Heb op je lopen wachten,' zei de vrouw. 'Je zei dat je wat chocola zou halen, maar je bleef wel erg lang weg.'

'Nou,' zei ik, 'ik heb het idee dat ik dan de verkeerde chocola gekocht moet hebben, want het is totaal niet goedgegaan, totaal niet. En het ergste is dat ik niet eens weet wie je bent.'

'Vervelend,' zei ze. 'Ja, ik weet het ook niet. Maar u klopte aan alsof u hier woonde, en u had zoiets vertrouwd over u dat ik dacht dat u misschien weleens mijn lang verdwenen vriend zou kunnen zijn, alhoewel u totaal niet op hem lijkt.'

'Vreemd,' zei ik, 'en dat allemaal om een stukje chocola?'

'Ja,' zei ze, 'dat zou hij kopen, voor zowel hemzelf als voor mij, maar dat was de laatste keer dat ik hem zag.'

'Moet wel door het chocola gekomen zijn,' zei ik. 'Moet wel.'

Einde

een wereld op wielen

Je kunt er urenlang over nadenken als je er niet bij bent geweest, maar dan kom je er niet achter. Je kunt het natuurlijk navragen aan anderen die er wel waren geweest, maar dan zal iedereen het anders beleefd hebben. Wel kun je misschien zo dieper in een moment komen, zoals een moeder die het beste voorheeft met haar kind, en zich dan probeert te verdiepen in het brein van een kind, en haar dan meeneemt een dagje aan zee. Dan lopen ze beiden langs de winkelstraat, en dan gaan ze langs de brug, en dan is er misschien net een optocht, en dan komen ze uiteindelijk aan bij het strand, en dan kan de moeder eens rustig de tijd nemen om haarzelf eens lekker te verdiepen in de gedachtengang van haar kind, misschien met een ijsje erbij. Dat wil nog weleens wat losweken bij het kind. Maar ja, het kind is in de groei, dus zal elke dag weer anders denken. Toch verdiept de moeder haarzelf daar dan in, ook al is het kind zo afwisselend als het weer. Het zijn toch allemaal weer kleine stukjes, en dan kan de moeder daar ook weer verder mee en er wat van leren misschien. Dat is ook niet altijd zeker natuurlijk, want het kan ook juist zo zijn dat de moeder van alles gaat afleren, of misschien wel zo dwaas wordt als het kind zelf.

Vandaar dat er ook telkens weer verkiezingen zijn, omdat er zoveel op ons afkomt, ook in vergaderingen. Wie leidt het zaakje, en waarom werd deze persoon verkozen. Dat moet ook weleens in twijfel gebracht worden, en uiteindelijk kon je pas aan het einde zeggen of je wel of niet goed gekozen hebt. Er zijn dan een heleboel omwegen en tussenwegen die je kunt nemen. Er zijn een heleboel mensen die daar lang over nadenken, en een heleboel mensen totaal niet. En een moeder kan dan erover speculeren hoe haar kind later zal worden. Met dat soort gedachtes zit een moeder dan ook weer opgezaald. Waarom is een moeder hier zoveel mee bezig ? Het is een instinct. Veel mensen zullen dat proberen af te wimpelen, vaak omdat ze het moederschap nooit zelf hebben ontvangen. Pas als de mens zelf dan moeder is geworden, dan weet de mens het ineens. Dat kan heel lang duren, of misschien wel nooit. Natuurlijk geldt dit ook voor een vader, maar die zit weer heel anders in elkaar. Wat doet een vader met zijn kind ? Of liever gezegd : wat kan een vader met zijn kind ? Ook de vader zit tussen allerlei begrenzingsen in. Hij zit op een stoel tussen muren, of in een open wildernis. Iedere vader is weer anders, maar ze hebben allemaal hun begrenzingsen.

Sommige vaders gaan dan mee met het dagje aan zee, terwijl andere vaders moeten werken, of ze zijn in het ziekenhuis, of in de gevangenis, of op een lange reis naar weet ik veel waar. Het kan een zakenreis zijn of een reis voor ander werk of nog iets anders. Daar kan een mens dan ook weer lang over nadenken, vooral als er een gebrek aan informatie is of was. En als het dan om de vader van iemand anders gaat dan is er misschien nog wel minder informatie. Sommigen nemen daar dan genoeg mee, terwijl anderen weer navraag gaan doen. Dat leidt dan soms ook weer tot bijzondere contacten, en als puntje bij paaltje komt bepaald dat iemand's levensloop of zelfs met wie hij trouwt. Zo rolt de mens vaak van het één in het ander, en is dat daadwerkelijk tegen te houden ?

Soms stuurt het dan ook de beroepskeuze van de mens bij. Je komt dan bepaalde mensen tegen, en krijgt dan bepaalde informatie, en dat gaat dan als een sleutel in je hoofd zitten, en je krijgt het niet meer weg. Is dat dan iemand's levenslot ?

En dan moet ik ook direct denken aan iemand die verslaafd is aan alcohol en telkens bij dag en dauw, bij weer en wind, de kroeg ingaat. Zou dat ook niet iemand's gedachtenstroom beïnvloeden, partnerkeuze, beroepskeuze enzovoorts ? Heeft het ook met muziek keuze te maken, en kan dat nog nadreunen in het nageslacht ? Zoals mijn vader was een alcohol verslaafde en mijn moeder was zwaar aan de drugs. Die liep altijd door het dorp met een joint in haar mond. Daar stond ze om bekend. Ik dacht vroeger dat het gewoon een sigaret was. Ik kan haar niet losdenken van die sigaret

of die joint. Dat is gewoon mijn moeder. Dan slofte ze zo altijd door de straten, niet echt helder denkend, niet meer echt bij, door die joint die ze altijd in haar mond had. Het hing er zo uit, en mensen dachten echt : Daar heb je haar ook weer. Het was een echte kettingroker, of kettinggebruiker. En dan denk ik dat ik ook aan de drugs ben geboren vanwege mijn moeder. Ik had altijd het gevoel alsof ik tussen wal en schip hing. Het leven was voor mij te mooi om waar te zijn. Ik was altijd high, of stoned zoals ze dat noemen. Sommigen vonden dat ik zo hard als steen was, ondoordringbaar. Er was niets met mij te beginnen, onbereikbaar. Zo werd ik ook weleens genoemd : de steen, of de harde. Ze wisten niet wat ze aan me hadden. Dat was natuurlijk wel jammer voor hen. Het had zo mooi kunnen wezen. Mijn ouders waren ook beiden doof, dus ik groeide op met gebarentaal. Ze hadden hun eigen tekens.

Het waren toen natuurlijk hele andere tijden, hè. Toen hadden de mensen nog wat voor elkaar over. Ze vroegen mij weleens waarom ik niets voor anderen over had, maar ik had natuurlijk al mijn handen vol aan mijn vader en moeder die door hun verslaving in een belabberde toestand waren. Dat waren nog eens tijden. Dagje aan zee met de familie enzo. Maar nu is er niets meer van die familie over. Allemaal al overleden.

Maar ik denk er nog weleens aan terug en vraag me af of het mij ook nog heeft beïnvloed in mijn denken, mijn keuzes enzovoorts. Wat ook wel leuk is zijn die vlaggetjes die ze tegenwoordig hebben bij veel winkels, zoals bij winkels waar je nog ouderwets ijs kunt halen. Er is wel heel veel veranderd zo, in deze tijden. Trekt natuurlijk ook weer nieuwe klanten aan. Je moet toch wat. Daar moet ook wel heel veel tijd ingegaan zijn om al deze nieuwe dingen te bedenken, maar ik vind het wel fraai. Het had veel erger kunnen wezen natuurlijk, laten we eerlijk zijn. Neen, ik vind dat onze maatschappij erop vooruit is gegaan vergeleken met vroeger. Vroeger kon je niet eens gewoon rustig door een straat heenlopen, want er was altijd wel wat. Maar nu is het stil geworden, hè ? Er gebeurt niet echt veel meer, en dat heeft zeker zijn goede kanten. Teveel rust is niet goed zeggen ze dan, maar we kunnen ook niet zonder. Laten we eerlijk wezen. Als er iemand hard met klompen komt aanlopen tegenwoordig, dan kijkt iedereen er verschrikt van op, maar vroeger keek niemand daar van op. Dat was de normaalste zaak van de wereld. Vroeger was het allemaal veel lawaaiiger. Alles moest maar hard en lang. Het hield gewoon niet op. En mensen schreven daar dan weer over in de kranten, en daar werd dan ook weer op gereageerd. Het hield maar niet op, al die eindeloze discussies. Dat is nu wel anders. Nu hoor je ze bijna niet meer. Het zijn natuurlijk nu ook allemaal weer nieuwe mensen, hè. En wat zijn er veel vreemdelingen tegenwoordig, hè. Je zou bijna denken dat je in een ander land bent als je de straat opgaat.

Maar goed, dat zijn zo van die dingen. Ik heb het er niet vaak over, maar het moet soms toch genoemd worden. Kan verder geen kwaad denk ik. Maar ja, de meeste mensen leggen zich er dan ook wel bij neer. Het zijn niet meer echt tijden waarbij je nu daadwerkelijk de straten opmoet in grote optochten om ergens tegen te protesteren. Dat was echt iets van vroeger. Dat gebeurt nu eigenlijk niet meer. Gek hè, hoe dingen kunnen veranderen.

Ik kijk weleens om me heen en dan zeg ik : Wat is het hier rustig zeg. Dat kon je vroeger echt niet zeggen. Toen was er altijd wel wat, op elke hoek van de straat. En veel drugsdealers, hè. Dat kwam allemaal vanuit Amerika overwaaien. Maar nu : niks meer daarvan. Ze zijn allemaal verdwenen. Waar naartoe weet ik niet. Misschien wil ik het ook wel niet weten. Maar je wenst ze dan natuurlijk het beste. Ik bedoel maar : Ik weet wat het is om een moeder te hebben die drugs gebruikte en dealde. En dat was nog maar het topje van de ijsberg. Wat een drama was dat vroeger zeg.

Nu zijn mensen allemaal zo netjes, en kunnen ook gewoon nee zeggen. Want overdaad schaadt. Vroeger moest alles maar groots en grootser, maar vandaag de dag neemt men met minder genoegen. Gelukkig maar. Dat is natuurlijk een hoofdpijn minder.

Mensen zijn nu ook allemaal zo eensgezind geworden, hè. Is je dat ook niet opgevallen ? Ze lijken allemaal op elkaar. Ik zou niet meer weten wie wie is. Ik hoef het ook niet te weten. Ik vind het allemaal best zo. Iedereen is het tegenwoordig maar met elkaar eens. Dat was vroeger wel anders. Vroeger vlogen ze elkaar echt in de haren om het minste of geringste. Dat wil je niet weten. Ja, de tijden zijn veranderd. De mensen zijn nu echt blij als ze wat krijgen, terwijl ze vroeger altijd zaten te zaniken van ondankbaarheid en ontevredenheid als ze wat kregen. Nooit was het goed genoeg. En het was altijd weer te weinig. Ze konden er niet mee rondkomen, ofzo, of hadden zo niks om uit te delen, niks om trots over te zijn of iets dergelijks, niks om over naar huis te schrijven, en daar stond je dan. Dat is nu wel anders. Mensen zijn nu echt verrast en verrukt als ze iets krijgen, ook al is het iets heel kleins.

Maar ja, we moeten natuurlijk niet overdrijven. Er zitten soms weleens rotte appels of peren tussen, maar in ieder geval een stuk minder als vroeger. Nee, ik ben goed tevreden over hoe de wereld vandaag de dag is. We zijn er een stuk mee opgeschoten. De mensen kunnen nu het kleine meer waarderen. Het vroegere pakt de mens niet meer. Het heeft z'n klauwen verloren.

Er groeien bij ons in de tuin nu hele grote appelbomen met hele lekkere appels. Het doet me weleens terugdenken aan vroeger, maar dan op een goede manier. Appels waren er toen ook al, maar het smaakt nu anders. Het is heel eigenaardig, alsof het kaneel er tegenwoordig gewoon al inzit. Het doet mij weleens denken aan hoe ze vroeger van die bussen schoonmaakten. Een kwartje per bus vroegen ze daar volgens mij voor. Dat was ook altijd een hele eigenaardige geur. Ik weet niet wat voor spul ze daar altijd voor gebruikten. We hadden ook zo'n meester dan die bij ons in de straat woonde. Het was niet onze meester, maar van een school dichtbij onze school. En die deed ook altijd hele typische dingen, zoals op zondag de was uithangen, echt heel tegendraads, want het was een openbare school. Dat ging dan recht tegen onze religie in, maar het inspireerde mij wel. Je moet als mens durven te breken met wat je met de paplepel krijgt ingegoten en zelfs later niet begrijpt. Als het kwartje dan niet valt, dan is het tijd om eens een andere automaat te proberen.

Het zal mij dan ook allemaal worst wezen hè, want al die scholen worden bestuurd door volwassenen, en toch vlogen ze elkaar in de haren over hoe het zat of zou moeten zitten. Zo zie je maar, je kunt ze gewoon niet vertrouwen. Dat is nu overigens ook wel anders. Ik hoor er nooit iets van. Kan natuurlijk stilte voor de storm wezen, maar het kan ook echt zo zijn dat er iets ten goede is veranderd, en dat het zo blijft. Laten we het hopen.

Niemand zit er op te wachten dat het weer word als vroeger. Vroeger duurde al veel te lang. Hij dreef weg ofzo, hadden ze het over, toen kleine Karel verdrong. Daar moet je toch niet lang over nadenken ? Nee, vroeger moet een afgesloten hoofdstuk zijn. Het was al erg genoeg. Hij was nog zo jong, had een heel leven voor de boeg. Wat zou er van hem geworden zijn als hij niet was verdrong ? Daar denk ik dan weleens aan. Ik had er zoveel nachtmerries over. Vroeger werd er totaal niet op kleine kinderen gelet. Die lieten ze altijd maar aanrotzooien. Dat is nu ook wel anders. Verdrinkingen van kleine kinderen dat hoor je bijna niet meer. Veel ouders zijn nu voorbeeldig, en hebben geleerd van de geschiedenis. Soms zit er nog weleens een rotte appel of peer tussen, maar veel minder dan vroeger. Soms verdrinkt er nog weleens eentje, maar dat ligt dan vaak aan het kind zelf. Nee, aan de ouders kan het niet liggen tegenwoordig. Ik sta geheel aan hun kant. Zoveel dingen zijn stukken beter geworden vandaag de dag, met name het ouderschap, daar durf ik mijn hand wel voor in het vuur te steken. Ik heb dat allemaal nauwgezet bijgehouden, en het is waar. Een goede ouder is trouwens ook maar het halve werk. Ik verdedig het hedendaagse ouderschap met hand en tand. Het is altijd een grote droom van mij geweest dat ooit te kunnen doen, en die droom is nu uitgekomen. Mensen staan er niet altijd zo bij stil, en nemen het vaak als vanzelfsprekend, maar ik heb ook die andere tijden gekend, hè. Als mensen anders daarover denken, wat bijna niet voorkomt moet ik eerlijk zeggen, dan zeg ik altijd : Zou je het niet een kans willen geven ? Negen van de tien keer stemmen ze daar dan in toe, en komen vrijwel altijd dan na afloop naar me toe om

de hand te schudden en te zeggen dat ik gelijk heb gehad. Daar ben ik dan best wel een beetje trots over.

Zo zijn er dan ook mensen die liever wat drinken in een cafeetje en hier niet teveel over willen praten, en dat kan ook. Je mag je nooit bij mensen opdringen. Daar zijn de tijden allemaal niet voor. Je kunt er ook hoge boetes voor krijgen of gevangenisstraf, zoals mensen van religieuze bewegingen die willekeurig bij huizen aanbellen zonder van te voren een afspraak te hebben gemaakt. Die tijden hebben we gehad. Dat komt nooit meer terug. Ze zouden direct worden opgepakt. Ook spullen aan de deur verkopen is er niet meer bij. Er zijn nu allemaal rijdende winkels. Dat was er vroeger al veel, maar nu nog meer. Ik reed vroeger weleens met ze mee, dan was ik er even uit. Ik heb wel veel avonturen meegemaakt met die rijdende winkeliers, die winkels op wielen. Wat een tijden waren dat zeg. Het bracht me over al mijn problemen heen, en volgens mij heeft het me gebracht waar ik nu ben, net zoals de rijdende ziekenhuizen en rijdende rechters. Heerlijk was dat. Die komen gewoon je straat binnenrijden wanneer het nodig was, en dan kon je onverplicht meerijden. Maar goed, alles is op wielen tegenwoordig. Je hoeft er niet meer naartoe te gaan, want het komt gewoon bij je in de straat. Spanje, Mexico, de Antillen, het komt allemaal bij je in de straat. Dagje naar het zwembad hoeft ook niet meer, want er zijn nu rijdende zwembaden.

Je hoeft de tv niet meer aan te klikken vanwege de rijdende bioscopen tegenwoordig, en andere rijdende theaters. Er is altijd ruime keuze. Het gaat de hele dag door. Daarom is het tegenwoordig allemaal zo stil op straat, want iedereen gaat naar die rijdende pretparken. Daarbinnen is het pret, en buiten is het rustig. Alles is op wielen tegenwoordig. Een wereld op wielen.

zekere grenzen

Ik bracht het evangelie tot het Noorden. Ik wilde weten wat het evangelie eigenlijk was, want alles wat ik deed was herhalen wat mensen zeiden. Wat ze dan ook tegen me zeiden zei ik tot hen terug, totdat ze er tureluurs en ziek van werden. Moe werden ze van mij, en ik begon hen ook steeds meer na te doen in hun bewegingen en gezichts uitdrukkingen.

Natuurlijk had dat zekere grenzen. Mensen begonnen van wanhoop in de sloten te springen, maar ik bleef gewoon staan. Ik stond erbij en keek ernaar. Ook begonnen mensen van wanhoop hun haren uit te trekken, en dat deed ik natuurlijk niet bij mezelf. Ik stond er gewoon bij om ernaar te kijken. Was dit nu het evangelie ?

Ik vroeg me af waarom ik dat telkens deed : Alles herhalen wat mensen zeiden, en dan stopte ik niet. Ik ging gewoon door totdat ze er gek van werden. Maar hadden ze dat vroeger ook niet gedaan ? Iemand gooide een balletje op, en men bleef het maar herhalen, totdat anderen er ziek van werden. Dat kon hen overigens niets schelen. Ze gingen gewoon maar door. Mensen sprongen in de sloten en de rivieren, en gingen onder de grond wonen, en ze stonden er bij en keken ernaar.

Voor hetzelfde geld

'Ouwe juten zak als broek, een onbroek,' hoorde ik iemand zeggen toen ik half dronken een Rotterdams café instapte. 'Ja, dat had hij aan,' zei die persoon weer. Het was de barkeeper die tegen een klant sprak. 'Hij draait z'n hand er niet voor om. Je hoeft maar te zeggen dat je van iemand al geruime tijd last hebt, en het klusje is zo geklaard. Daar wordt hij voor betaald. Het is zijn beroep. Daar wordt hij ook voor beschermd.'

'Hoe weet je dat allemaal ?' zei een andere man aan de bar.

'Tja, kijk,' zei de barkeeper, 'ik vul natuurlijk de lege glazen, hè, dan hoor je nog eens wat. Hij is hier bijna kind aan huis, en dan het ene naar het andere glas, en dan krijg je die verhalen te horen.'

Ik wist niet hoe ik zo dronken was gekomen. Ik voelde me zo. Maar ja, dat gebeurt wel vaker met dronken mensen. Die weten achteraf niet meer hoe het gekomen is. Wat ik me nog wel herinner trouwens is dat ik ergens aanspoelde op een strand. Wat daarvoor dan weer was gebeurd weet ik niet meer. Ik spoelde aan op een strand, strompelde het strand op, en raakte in gevecht met een piraat. Ik weet niet waarover het ging, dat kan ik me niet meer herinneren. Geld of goud ofzo. Ik overleefde het gevecht. Ik zag hem op de grond liggen en strompelde weer door. Ik weet niet wat ik had gedaan, maar hij was flink rustig zo. Toen werd ik op een landweg ergens aangevlogen door een hond. De hond was verschrikkelijk wild, en begon me overal te bijten. Ik raakte zwaargewond, vooral aan mijn hand. Dat ging me door merg en been, steken dat het deed. Ik gaf die hond een schop, en overleefde het zo. Ik zag hem daar halfdood liggen toen, en ben toen verder gegaan. Ik was zwaar gewond, ook in mijn knie gebeten enzo, en in mijn heupen, maar mijn hand was er het ergste aan toe. Op sommige momenten voelde ik helemaal niks meer, alsof ik niet meer bestond ofzo.

Ik strompelde naar het dichtst bijzijnde stadje, een brugje over, en klopte aan bij een willekeurig huisje, nog steeds zwaargewond. Deed er een vrouw open. Nou, kom maar binnen, ziet er niet best uit. Toen ging ze mijn wonden verbinden. Bleek even later dat ze dokter was, dus wilde ze er nog geld voor hebben ook. Dat had ik dus niet. Toen raakte ik ook nog eens met haar in gevecht, alsof ik er dat nog allemaal bij kon hebben.

Dat zijn zo van die dames hè, die zeggen : 'Kom maar, kom maar,' maar ze hebben een groot beest naast zich. Je zou bijna niet meer op deuren durven te kloppen zo, maar ik moest wel. Ik was nog wel erger verwond toen, zweefde ergens op het randje van de dood door die vrouw en die gemene hond. Ik klopte dus weer ergens aan, dachtende dat het mijn dood dit keer wel zou worden. Bleek het een huurmoordenaar te zijn. Ik kende hem wel. Hij zat vroeger bij mij in de klas. Hij vroeg mij

om het lijstje toen. Ik zei : 'wat voor lijstje ?'

Hij zei : 'Nou, het lijstje met degenen die je al geruime tijd lastig vallen en waarvan je af wil. Het is mijn beroep.' Ik dacht even na, nog steeds verbaasd dat ik hem helemaal hier tegen was gekomen. Wat was de wereld toch weer klein ineens. 'Nou ja,' zei ik, 'nu ik er toch ben. Ik zou wel van die en die afwillen.' Natuurlijk had ik het ook nog even over die vrouw.

'Ik draai m'n hand er niet voor om hoor,' zei hij toen. 'Dat klusje is zo geklaard. Een peuleschilletje, en omdat jij het bent doe ik het voor de helft van de prijs.' Hij moest toen even weg, en kwam toen terug en zei : 'Het klusje is al geklaard hoor. Het is mijn beroep. Ik heb er handigheid in. Ik word er ook voor beschermd.'

Hij liet mij toen zijn vuile bebloede handen zien. Toen wilde hij dus geld hebben, en dat had ik niet. Daarna kan ik me niks meer herinneren, alleen dat ik half dronken dat Rotterdamse café inliep. De barkeeper had het net over hem. Ik ben blij dat ik nog leef overigens. Voor hetzelfde geld was ik zijn volgende patient. Waarschijnlijk heb ik het puur overleefd omdat ik bij hem in de klas zat en hij alles voor mij voor een vriendenprijsje deed.

Einde

Het Vreemde Huis

Ik was hier nog nooit eerder geweest.
Het stak me.
Ik viel op de grond en gilte.
Ik werd wakker in het ziekenhuis.
Ik probeerde eraan terug te denken wat er was gebeurd, maar ik kon het me niet herinneren.

Volgens mij was ik bij een vreemd huis en zag ik een vreemde vrouw, maar ik wist het niet meer zeker.

Niemand kon het me vertellen. Ze deden er allen wazig over.
Ik had het idee dat ze me het niet wilden vertellen.

Ik wilde terug naar waar ik was geweest, waar het was gebeurd, maar ze lieten me er niet naartoe gaan. Ik wist ook niet waar het was, maar soms had ik wel een idee, en dan vaagde het weer weg.

Volgens mij had ik een zwangere vrouw gezien, naakt, door een raam.

Ze was donker.

Iets had me gestoken, en daarom wist ik het niet zeker.

Ik twijfelde. Misschien bazelde ik maar wat. Misschien ijde ik.

Maar die vrouw ... ik kende haar ...

Ik wilde haar niet zien, maar ik bleef kijken ... Ik had weg moeten rennen ... Iemand stak me ...

Het was niet zo ... Ik verbeeldde het me maar ... Het was een vreemd huis, dat weet ik wel, en ik zag een vreemde vrouw ... Ik raakte onder hypnose ... Ik kende haar, maar waarvan ?

Een breuk, zei de dokter ... Ik moest weten wie het had gedaan, maar hij wist me niks te vertellen of wilde het me niet vertellen ...

We hebben er alles aan gedaan, zei hij ...

'Wat ?' vroeg ik ...

Ze deden zo vaag en wazig ... Daar zijn ziekenhuizen voor hè ... die mensen communiceren gewoon niet ... Ik was mijn geheugen kwijt door wat er was gebeurd ... Het was gewoon een zwart gat ... Maar die donkere vrouw ... Ik kende haar ... Ze was zwanger of met haar baby ... Ik heb gewoon ergens een kink in de kabel van wat er was gebeurd ... En ik wist niet wat ?

Wie had het gedaan, en wie was zij ?

Het was een vreemd huis, dat is alles wat ik weet ... Ik kom er gewoon niet bij ... Ik heb een wond in mijn hoofd ... een breuk, zegt de dokter ...

Ik zit hier gewoon een brief te schrijven, maar ik maak het niet af ... Hadden wij niet wat ? En waar zou ik het naartoe moeten sturen ? Ik kan me zo kwaad maken dat ik het me niet kan herinneren ... Ik moet wel een klap op m'n hoofd gehad hebben van achteren ... Ja, iemand stond achter mij, ik weet het zeker, maar wie ? En waar ? Het was een vreemd huis, dat is alles wat ik weet, en een vreemde vrouw, maar kende ik haar niet ? Hadden wij niet wat ? Ze was zwanger of met een baby ... Of was het mijn baby ?

De dokters hier werken niet mee. Ik moet rust nemen, en dan zal de breuk wel weer herstellen ... Ik hoop mijn geheugen ook ... Ik wil naar dat vreemde huis toe, maar misschien was het wel mijn eigen huis ... Alles is vreemd voor hen die het niet kunnen herinneren ...

Een zwangere vrouw ... of een vrouw met een baby ... Een donkere vrouw ... En iemand moet wel achter mij hebben gestaan om mij een klap te verkopen ... Maar waarom stond ik daar ? Ik stond bij een raam ... Ik kon zo door de weerspiegeling van het raam iemand achter mij zien staan met een mes ... Ik was gewoon te laat ...

Misschien bazel ik, of ijel ik, maar zo was het gegaan volgens mij ... Ja, het was een mes ... Wie was hij of zij die achter mij stond ? Ik was te laat ... Ik kon me niet meer omdraaien, maar zag het als een flits in de weerspiegeling van het raam ... En nu ben ik hier in het ziekenhuis ... Ik weet niet eens waar ik die brief naartoe moet sturen en naar wie ...

Wat deed ik daar ? Ik stond in de bosjes door het raam te gluren ... Die vrouw was helemaal naakt,

zwanger ... of met een baby ... Nee, volgens mij had ze wat aan ... Volgens mij was ze helemaal niet naakt ... Hoe kom ik daar nu weer bij ? Het is mijn hoofdwond ...

Ik krijg hier maar geen vat op ... Het kan me zwaar kwaad maken, maar ik schiet er niets mee op ... Daarom schrijf ik het maar op ... Het was een vreemd huis, dat is alles wat ik zeker weet ... Een vreemde vrouw, donker, zwanger of met een kind ... Ik weet niet hoe oud dat kind was ... 't Kan ook wel zo zijn dat het kind veel ouder was ... Was het mijn kind ? Waarom gluurde ik daar ? Kan iemand me dat vertellen ? Er moet iets gebeurd zijn ... Iemand heeft niet zomaar een breuk en geheugenverlies ... Ik zie dat kind nog zo door de ramen staren naar mij ... Ze zei : 'Mamma ...' en begon te wijzen ... Hoe oud zal het kind geweest zijn ? Ik heb geen idee ... Niet volwassen in ieder geval ... Echt nog zo'n kind ... Een mamma's kind ... Zo'n kind die altijd haar moeder bij de rok vastheeft ... niet loslaat ... Maar waar was de vader ... Misschien aan het werk, of misschien ... achter mij ?

Waarom keek ik daar door het raam ? Blijkbaar was het gevaarlijk terrein ... Of was het mijn huis ? Nee, dit huis was echt heel vreemd ... Ik kende het niet ... En die vrouw en dat meisje waren ook vreemd ... Ik kan me er zo kwaad om maken dat ik het me niet herinner ... Die vrouw had volgens mij een mes, maar er lag ook brood ... Volgens mij was ze brood aan het smeren voor haar kind ... Of voor haarzelf, of voor beiden ... Misschien dat haar man net thuiskwam en mij zag staan ... Maar ja, daar steek je iemand toch niet voor neer ?

Die dokters zeggen echt helemaal niets ... Misschien weten zij het ook niet ... Ze waren er niet bij ...

Volgens mij was die vrouw gisteren hier om me te bezoeken met haar kind ... Meer weet ik ook niet ... Volgens mij had ze zoiets gezegd als : Kom je nog eens langs bij ons vreemde huis ?

Vreemde vraag vond ik het ... Nee, ik wil niet nog een keer een mes in m'n rug, of hoofd ... Ik zal me gek wezen ... Wie stelt nu zo'n vraag na alles wat er was gebeurd ?

Nee, nee, volgens mij verzin ik nu maar wat ... Die vrouw was hier, maar zonder haar kind ... Ze was zwanger ... Ze boodt mij wat aan, maar wat weet ik niet meer ... Het is zo'n chaos in mijn hoofd, en het steekt ... Ik kan beter stoppen met denken ... Ik vertrouw niet meer wat ik denk dat ik me herinner ... Het lijkt telkens anders te zijn ... Ze hebben me flink verwond ... Wie het dan ook mochten wezen ... Die vrouw leek me heel zorgzaam, maar voor mij was het een vreemde ... haar kind ook ... Ik kan beter stoppen .... Dit leidt nergens toe ...

Het was een vreemd huis, dat is alles wat ik zeker weet .... en een vreemde vrouw ... Of ze hier nu wel of niet was doet er even niet toe .... Ik denk op het moment niet al te helder ... Het is een breuk, zegt de dokter ... Die breuk doet dat ... Hij hoopt op een snel herstel, en weet dat dit lastig voor me is ... Ze vertellen me verder niets ... Ze zeggen dat ik teveel praat, dat ik rust moet houden ... Naar mijn idee praat ik helemaal niet teveel ...

Het vreemde huis ... Komen we daar weer bij terug .... Een vreemde vrouw, donker, al dan niet zwanger, al dan niet naakt ... Ik zag het door het raam, en toen gebeurde het, en daarom ben ik hier ... Wat er gebeurde weet ik nog steeds niet, maar het moet flink ernstig zijn geweest ... Ik maak me er telkens erg kwaad om ... Het heeft mijn geheugen aangetast ... De dokter zegt dat het van korte duur zal zijn ... Hij verwacht dat ik spoedig mijn geheugen weer terug heb ... Laten we het hopen ... Ik wil naar dat vreemde huis, naar die vreemde vrouw ... Ik wil naar het kind ... Maar eigenlijk wil ik niet, vanwege dat mes, of die messentrekker .... Wie het ook moge zijn ... Dat kan toch niet ? Je kan toch niet zomaar even op je dooie gemak iemand neersteken van achteren die door een raam staat te gluren ... Misschien wel naar zijn eigen vrouw en kind ? Wie zal het zeggen ?

Tegenwoordig schijnt alles te kunnen ... Je kan niets meer doen tegenwoordig of je wordt er voor afgeknald. Hup, weg ermee, de volgende ... Het ziekenhuis verdient er goed aan ...

Misschien heeft de dokter het zelf gedaan ? Had hij patiënten nodig ? Zo mag ik niet denken natuurlijk, maar ik denk het wel ... Dat gebeurt ... Daar kan ik verder niets aan doen ...

Die gedachte kwam wel in mij op ja, want hij doet er veel te geheimzinnig over ...

Volgens mij had die dokter een kat ... Volgens mij kende ik hem ... Was het niet de buurman ? ... Laat ik maar stoppen ... Ik begon veel te paranoïde te worden ... Ik zit gewoon dingen te verzinnen nu ... Ik heb teveel tijd aan mijn handen nu ik die hoofdwond heb ... Maar ja, dan had hij me maar niet van achteren moeten neesteken ... Waarom deed hij dat eigenlijk ? Had hij niets anders te doen ? Het was toch mijn eigen huis en tuin ? Of had ik hem op heterdaad betrapt met mijn vrouw ? Had hij mijn vrouw misschien zwanger gemaakt ? Ik hoop dat het geen verkrachting was ... Maar zo niet, dan ben ik dus ook weer in mijn vrouw teleurgesteld ... Wat doet zij nog meer allemaal achter mijn rug om ? Wat voor figuren haalt zij naar binnen tegenwoordig ? En dat kind dan ? Zegt dat kind daar allemaal dan niks van ?

Volgens mij was dat kind hier gisteren om me op te zoeken, zonder haar moeder, met cadeautjes, heel lief ... Ach, ik weet het niet meer ... Misschien verzin ik het allemaal maar ...

Wel weet ik dat het een vreemd huis was ... Ik hoorde daar niet ... De dokter probeerde me nog te helpen, maar het was al te laat ... Aardige man, die dokter, alleen hij zegt niet veel ... en is ook niet één van de snelsten .... Hij had me best wel kunnen redden ...

Ik word soms zo moe van mezelf als ik het niet meer weet, het niet meer herinner ... Ik wil er op uit, langs de huizen lopen, door de straten ... misschien herinner ik het me dan weer ...

Het was een vreemd huis, vreemde vrouw, vreemd kind ... Dat is wat ik zeker weet ... of die vrouw was zwanger, één van die twee .... Naakt of half naakt, en ik keek door het raam ... Toen gebeurde het ... Of zou ik het maar gedroomd hebben ? Waarom ben ik hier ?

Het was een hele mooie tuin, dat weet ik nog wel. Ik stond daar tussen de struiken bij het raam. Volgens mij had ik een pistool ... Maar waarom verdedigde ik me dan niet ? Nee, volgens mij had ik geen pistool, maar degene die achter mij stond ... Ik hoor hem nog zo lachen, en daarna wist ik niks meer ... Alles zwart voor mijn ogen ... Ik vraag me af of die vrouw nog leeft, en haar kind ...

Het was een hele mooie tuin, dat wel ... Maar daar heb je niets aan als je met een kogel in je kop op het gras ligt te spartelen. Ja, mooie tuin. Je kan niet alles hebben. Die vrouw liep toen naar het raam toe, en keek, met haar kind op haar arm. Ze was zichtbaar in een shock. Waarom moest mij dat overkomen ? En dat arme kind ... Misschien was ik haar vader wel ...

Het was een hele mooie tuin, en toen een hele stoet met ziekenhuiswerkers, brancards ... politie erbij ... Er was niet veel meer van die mooie tuin over ... En die vrouw stond stokstijf voor het raam ... Volgens mij had ze ook een telefoon in haar hand ... Kon wezen dat zij ze allemaal had opgebeld ...

Nee, dat kind moet veel ouder zijn geweest, iets van in de twintig ... Ze had al zo'n volwassen gezicht ... Volgens mij stond zij met een telefoon in haar hand ... Ik weet het niet meer .... Misschien bazel ik wel wat, ijl ik ... Het was een mooie tuin ... Dat is alles wat ik weet ... Laten we het daar op houden ... Prachtige tuin, en toen al die werkers ... pianisten, violisten ... Ik lag op de grond ... Of stond ik nu ? Volgens mij stond ik eerst ... Ik ging plat ... Misschien door die

muziek ? Het was heel mooi, dat weet ik nog wel ...

Het was een vreemd huis, met vreemde muziek ... Ik vond het mooi, misschien wel wat te mooi ... Ik kon het niet goed zien ... Volgens mij ben ik toen dichterbij gekomen ... Ik zag die vrouw ... Ze danste ... En toen danste ze met mij .... Volgens mij vielen we toen ... of .... Nee .... Die muziek ... er was iets met die muziek ... gewoon te vreemd .... Ik kon niet meer ademen .... Te mooi ... Ja, daarom ben ik hier ... Daarom ben ik hier ....

Einde

Rolgod

Hij kon horen dat de burens de televisie aanhadden. Het was niet hard. Hij kon niet exact de woorden verstaan, maar wel dat de nieuwslezer het telkens had over 'Rolgod'. Wat hij ervan begreep was dat het de naam was van een roltrap in een groot warenhuis. Er was iets met Rolgod aan de hand. Ten eerste was het een buitenaardse roltrap die ze Rolgod noemden. Het was daarom ook een buitenaards warenhuis. Ten tweede verslond Rolgod soms passagiers of voorbijgangers, tenminste hen die met de roltrap gingen en die hem niet aanstonden. Het was nogal een gevaarlijk warenhuis dus. Maar je kon er wel van alles kopen, dus sommige waaghalzen waagden zich eraan.

Tenminste dat was wat hij er van kon horen. Toen hij het later aan de burens navroeg was dat helemaal niet het geval. Rolgod was een alleraardigste god, of liever gezegd roltrap, die geen vlieg kwaad deed. Hij vroeg waarom Rolgod in het nieuws was. Dat had te maken met een zekere speculatie. De burens dachten dat het om een reclame truuk was waar ze zoveel voor betaald hadden dat ze de nieuwslezer konden omkopen.

Rolgod bleef maar in het nieuws komen, en het warenhuis trok vele bezoekers. Allemaal wilden ze Rolgod zien. Het was een hele interessante roltrap die naar de hemel leidde, de hogere afdelingen van het warenhuis zogezegd.

Op een dag hoorde hij weer de tv bij de burens aan, en weer had de nieuwslezer het telkens over Rolgod. 'Maar niet zelf gaan invullen wat hij zegt,' zei hij tegen zichzelf. Later vroeg hij het aan de burens waar het over ging, maar de burens hadden niet goed opgelet dit keer. 'Het gaat altijd over Rolgod tegenwoordig, dus wij kunnen het niet meer bijhouden.'

Het bleek om een boek te gaan over Rolgod, waar hij later achter kwam. Het bleek geschreven te zijn door iemand die hem vroeger Nederlandse les gaf op school. Hij besloot het boek te kopen. Het ging allemaal over Rolgod. Het waren allemaal verhalen. Het bleek dat het boek er eerst was, en toen hadden ze het nagebouwd in het warenhuis.

Hij herinnerde zich andere boeken die die man had geschreven, maar hij wist de inhoud niet meer. Het waren altijd hele bijzondere boeken, die hij ook wel voorlas in de klas. Maar hoe bijzonder die

boeken ook waren, het huwelijk van die man ging er toch aan. Hij vond dat altijd vreemd. Hoe kun je zoiets moois schrijven en dat dan toch je huwelijk eraan gaat. Dat dacht hij soms ook over bepaalde muzikanten die zulke hemelse muziek maakten, maar toch gingen ze scheiden. Misschien miste er dan toch iets, of misschien was het het werk van Rolgod.

Einde

Rolgod II

Rolgod, die mensen uit elkaar trok om ze hoger op zijn roltrap te laten gaan, naar hogere verdiepingen van het warenhuis, hemelse verdiepingen.

Verder was het een alleraardigste god.

Je moest hem alleen een beetje begrijpen.

Hij bedoelde het niet verkeerd.

Het was gewoon ter beveiliging.

Hij beschermde de mensen tegen elkaar.

Ook bracht hij de mensen soms terug naar nieuwere versies van elkaar, hoger in het warenhuis.

Die stonden daar gewoon paraat, en die kon je gewoon kopen.

Het waren bijna robotten, als poppen.

Hij gaf ook advies welke je het beste kon kiezen. Soms waren het nieuwere versies van degenen die je had, en soms waren het totaal nieuwen.

Rolgod, een sensatie.

Iedereen ging er graag naartoe, maar soms had hij woede uitbarstingen of begon hij te piepen. Soms verslond hij passagiers, maar dat was ook een beschermings systeem. Want soms waren er passagiers bij die verkeerde bedoelingen hadden met Rolgod. Sommigen zouden Rolgod maar wat graag willen ontvoeren, en gebruiken voor iets heel anders, voor hun eigen karretjes, maar dat kon natuurlijk niet. Rolgod was veel te groot. Hij was immers een roltrap, en zwaar beveiligd ook.

Als hij begon te piepen was je de klos, tenminste als je verkeerde bedoelingen had met Rolgod.

Nee, Rolgod trapte nergens in. Hij was immers Rolgod.

Sommigen konden Rolgod niet uitstaan.

Ze konden Rolgod wel schieten, maar dat kon natuurlijk niet.

Rolgod schoot op hen, en trok hen zo de roltrap in, en dan werden ze zelf gemaakt tot een trede van de roltrap. En zo werd Rolgod al snel de langste roltrap ter wereld. Je kon naar zoveel verdiepingen gaan, en er kwamen er telkens weer zoveel verdiepingen bij, want velen hadden een grote haat naar Rolgod.

Telkens was hij in het nieuws. Sommige mensen werden er niet goed van. Altijd ging het maar weer

over Rolgod. Had die nieuwslezer niet iets anders op te lezen ? Ze vonden het allemaal maar zwaar irritant. Rolgod was wel de ster van het feestje. Ze voelden dat er geen aandacht meer voor hen was, alleen nog maar voor Rolgod. Maar ja, Rolgod deed de mensen goed, en bracht nieuwe dingen op de markt. Dat konden bepaalde mensen niet hebben, omdat ze wilden dat iedereen naar hun markt gingen, en niet naar dat warenhuis van Rolgod. Ze dreven ook een beetje de spot met Rolgod, en zouden er dan ook nooit naartoe gaan.

Maar ja, steeds meer bedrijven gingen samenwerken met Rolgod, en zo ontkwamen ze er bijna niet meer aan. Ze wisten waar ze zouden eindigen als ze te dicht bij Rolgod in de buurt zouden komen, dus velen trokken de steden uit, de natuur in. Maar ja, in de natuur waren de wilde dieren, en die hadden soms ook wel trek in een lekker hapje. Ja, geef ze eens ongelijk. Die moesten natuurlijk ook eten. Daarom gingen vele Rolgod haters dan maar onder de grond. Maar ja, daar waren ook veel wilde dieren, en ook hele onbekende, en die hadden ook vaak grote honger. Ja, geef ze eens ongelijk. Zij moeten ook leven en eten. En daarom gingen velen toch maar weer terug naar Rolgod, en probeerden toch maar weer aardig tegen hem te doen, want tja, wat moet je anders ?

Rolgod, geen roltrap om mee te sollen. Zonder Rolgod zul je niet eten, en kom je eigenlijk geen winkel meer in, want allen zijn ze een onderdeel van de winkelketens van Rolgod.

Eens daagde een klein jongetje Rolgod uit voor een gevecht in de bergen. Rolgod ging op de uitdaging in en vertrok uit zijn warenhuis naar de bergen, terwijl het hele warenhuis hierdoor instortte. Het kon Rolgod allemaal niets schelen. Hij hoorde het gegil achter zich, maar hij was helemaal gefixeerd op het jongetje wat hem had uitgedaagd. In de bergen kon Rolgod het jongetje niet vinden, en zocht en zocht maar. Ineens kwam het jongetje uit een grot en riep : Kiekeboe.

Rolgod kon de grot niet in. Daarvoor was hij veel te groot. 'Kom dan, kom dan,' zei Rolgod. Maar het jongetje bleef in de grot, en Rolgod werd steeds woester. Het jongetje begon hem meer en meer te kleineren en was dus bij Rolgod aan het verkeerde adres. Telkens als Rolgod dichterbij kwam rende het jongetje de grot weer in, tot grote woede van Rolgod. Rolgod moest en zou het kleine gaatje ingaan, dus hij nam een hele grote aanloop van wel een paar kilometer, en toen ramde hij zichzelf gewoon het kleine gaatje in. Maar je begrijpt het wel : Toen kwam Rolgod helemaal vast te zitten. Na lang wrikken kon Rolgod zich er weer uithalen, maar hij was niet meer dezelfde. Hij was in de verste verten geen roltrap meer, maar als trein zou hij het nog wel goed doen, en toen is hij dat maar geworden.

Die goede oude dagen van Rolgod. De mensen spraken er veel over. Het warenhuis bestond niet meer. Dat was geheel ingestort toen hij de benen nam. Zoveel mensen stonden op de trap die ook allemaal naar beneden vielen. Het was een hoop gegil, en een groot rumoer. Maar Rolgod kon het niet schelen. De mensheid had allang afgedaan voor hem. Altijd was hij de alleraardigste geweest, maar nooit was de mens echt dankbaar. Toen hij een trein was geworden wilden de mensen hem wel weer een nieuwe kans geven, en ze moesten wel, want ze wilden niet nog een keer zo iets meemaken. Elke dag weer maakte hij zijn ritjes. Hij wilde niks meer van winkels weten. Maar toen begon hij zich toch wel weer te vervelen. 'Eens een roltrap, altijd een roltrap,' zei hij tegen zichzelf, en toen is hij het toch maar weer gaan proberen. Maar sindsdien liet hij zich niet meer storen door kleine jongetjes die hem uitdaagden voor een gevecht. Hij wist namelijk waar het op uit kon lopen.

Rolgod was altijd volop in het nieuws. De nieuwslezers noemden altijd zijn naam vele keren als ze hun nieuws voorlazen. Het was het meest genoemde woord van nieuwslezers. Rolgod wilde alsmaar hoger en hoger. Van verdieping tot verdieping. Nog steeds had Rolgod vele vijanden die hij als tredes kon gebruiken. Op het laatst waren er geen vijanden meer over, en toen stopte ook gelijk de groei van het warenhuis. Dat vond Rolgod natuurlijk heel vervelend, want hij wilde steeds hoger. En toen is hij zelf maar vijanden gaan bouwen, robotten. Hij zette ze overal neer, ook tussen de

mensen, en zo had hij nog wat te doen, en een manier om nog verder te bouwen.

Het Cruiseschip

Mijn opa had een cruiseschip waarvan hij kapitein was. Vroeger nam hij ons vaak mee, en bezochten we allerlei landen. Ook mijn oom en tante gingen vaak mee. Ik weet nog wel dat mijn tante altijd veel roddelblaadjes en boekjes bij zich had. Als ik niks te doen had las ik er vaak in, maar als kind begreep ik er niets van, en had er zo mijn eigen fantasieën bij. Als ze zagen dat ik de boekjes van mijn tante las, dan namen ze het altijd af.

Ik weet nog wel dat ik later in mijn jeugd een vriendinnetje had, en die ging toen ook mee op het cruiseschip in de vakanties. De hele familie was er dan, maar de relatie liep op een gegeven moment ten einde. Ik had het daar moeilijk mee, maar aan de andere kant was het een opluchting, want ze was heel moeilijk. Ze miste eigenlijk een aan en uit knopje. Mijn opa was erg bij me betrokken, en had op een dag een robot gemaakt die precies op mijn vriendin leek, met het verschil dat ze een aan en uit knopje had. Ze had zelfs de stem van mijn vriendin, want mijn opa had veel van haar verhalen en gesprekken opgenomen op een bandje, en kon het goed gebruiken om de robot te bouwen. De robot was ook een soort spelcomputer en een soort communicatie netwerk waarmee ik anderen kon bellen. Ik vond het een geweldig ding.

Ook mijn oom was kapitein op een cruiseschip. Het zat dus in de familie. We gingen ook vaak op zijn cruiseschip mee. Zo groeide ik op, op en aan de zee. Op een dag toen ik eens op het cruiseschip van mijn oom was vond ik weer eens zo'n boekje van mijn tante ergens rondslingeren. Er was niemand in de buurt, dus ik greep het en begon te lezen. Het ging over een cruiseschip en over twee geliefden die door roddel en gestook van passagiers van elkaar werden weggescheurd, en tot overmaat van ramp zonk het cruiseschip in een storm. Beiden overleefden ze het en vonden elkaar terug op een onbewoond eiland. Van de andere passagiers scheen er niemand meer in leven te zijn. Ze konden het uitpraten, maar er bleef grote afstand. Toch moesten ze samen zien te overleven op het onbewoonde eiland. Later bleek dat toch ook de kapitein het had overleefd, die ze aan de andere kant van het eiland tegenkwamen, en hij kon hen weer met elkaar verzoenen. Hij vertelde hen namelijk over al die passagiers die hen tegen elkaar hadden opgestookt, hoe goed hij ze kende, en hoe bedriegelijk ze waren. Het waren zogezegd vaste passagiers die telkens weer terugkwamen, tot grote ergernis van de kapitein, en daarom hield hij zich altijd afzijdig.

De kapitein zei dat het iets van de zee zelf was. Hij zei dat eens op een dag zijn cruiseschip werd

overmeesterd door een grote reuzenzeespin. Die kwam zo vanuit de zee op en greep het schip. De zeespin had vele poten en die poten werden tot passagiers die nooit meer weg zouden gaan. De twee keken hem vreemd aan, en keken toen naar elkaar, niet wetende of ze dat wel konden geloven.

'En was dat echt, of had je het maar gedroomd?' vroeg de man aan de kapitein.

Opeens kwam toen mijn tante binnen, en ik legde snel het boekje weg.

'Wat was je daar aan het lezen, schat?' vroeg mijn tante toen.

'Oh niks,' loog ik toen, want ik wilde niet op m'n kop krijgen.

'Oh, het boekje ligt open, en op een andere plaats,' zei ze toen. 'Was het leuk?'

Ik zei niks. Toen kwam mijn oom ook binnen vanaf de lange gang in het cruiseschip.

'Hij heeft erin gelezen,' zei mijn tante.

'Waar ging het over?' vroeg mijn oom glimlachend.

Ik vertelde toen over de reuzen zeespin, en hoe zijn poten tot passagiers werden, en hoe zij de twee geliefden uit elkaar hadden getrokken, en ik vertelde over het onbewoonde eiland, en hoe de kapitein hen weer met elkaar verzoende.

Mijn oom glimlachte. Ook mijn tante glimlachte. Als ik naar ze keek zag ik de prachtige zee. 'Nou, vooruit dan maar,' zei mijn oom. Toen ze wegwaren nam ik het boekje weer en ging verder met lezen. 'Je mag het wel houden,' zei mijn tante toen ik haar even later weer tegenkwam. Ik was door het dulle heen. Superblij nam ik het boekje mee naar mijn eigen kajuit, en las het helemaal uit. Ik was helemaal in de wolken, alsof ik boven de zee zweefde. Vroeger wilde ik altijd cruiseschip kapitein worden, omdat mijn opa en oom dat ook waren, maar nu wilde ik schrijver worden. Ik wilde anderen meenemen op de golven van mijn eigen fantasie. Het boekje inspireerde mij enorm, en het was hemels.

Maar later in mijn jeugd werd ik zwaar gekweld door nachtmerries over een reuzen zeespin, en had ik slopende gevechten ermee. Maar dan klikte ik altijd mijn robot aan die ik van mijn opa had gekregen, en die vocht dan aan mijn zijde. Zij sprak mij er doorheen.

In die nachtmerries schiep de zeespin mensen om mij heen, die eigenlijk zijn poten waren, en die probeerden mij te verstrikken in roddel en stokerijen. Maar altijd weer ontmaskerde de robot ze. Ook in mijn dromen was de robot, als een wachter in de nacht. Op een dag vertelde ik het ook aan mijn oom en tante, over de nachtmerries en over hoe het ook in het boekje wat ze gaven over een zeespin ging. Ze zeiden dat het boekje uit een serie kwam, en ze gaven me nog meer van zulke boekjes, zodat ik kon zien hoe het afliep in de vervolgv verhalen, en er was ook veel informatie over in eerdere verhalen. Er waren iets van twintig delen. Maar ik bleef maar nachtmerries houden, en eigenlijk werd het alleen maar erger, totdat ik zelf de stoute schoenen aantrok en mijn eigen serie erover begon te schrijven. Misschien was dat wel het noodlot van een schrijver, dat hij eerst zelf door al deze dingen heen moest gaan, en eerst zelf flink wat nachtmerries moest hebben, om genoeg creatief materiaal te hebben om zijn verhalen te schrijven.

'Wordt dan gewoon cruiseschip kapitein,' zei mijn opa altijd, en mijn oma zei vaak: 'Wordt dan schilder, of ga schilderen voor de koningin, misschien hoeft je dan het leger niet in.' Maar ik moest en zou schrijven. Ik wilde hiermee klaarkomen. Het was in de tijd dat de dienstplicht naderde, en dan zou ik ook het leger inmoeten. Maar dit was op een heel ander niveau, alsof we te maken hadden met onzichtbare vijanden. En zo besloot ik niet te schilderen voor de koningin, maar te schrijven voor de koningin. En ze vond het nog leuk ook, en ik hoefde zo het leger niet in.

Het was de dag van mijn leven toen ik aangenomen werd. Ik kreeg ook een kamer vlak naast de koningin. Daar kon ik rustig mijn werk voortzetten. De koningin geloofde geen woord over onzichtbare vijanden, maar ze vond de verhalen zo mooi. Maar op een dag had ik zo'n zware nachtmerrie dat er geen verhaal meer tegen opgewassen was. Niets kon mij nog helpen, en ik ben toen gevlucht naar een oude kerk in het bos. De kerk werd niet meer gebruikt, maar hier voelde ik mij veilig. Soms woonden er wat monniken of hermeten. Het was een soort bedevaartsplaats voor kluzenaars.

Ik nam daar intrek in een kamer, en begon te schrijven over de onzichtbare vijanden en hoe ermee om te gaan. Er was teveel in de lucht wat de mens niet begreep en waar de mens niet tegen opgewassen was. Voor mij was het een nieuwe wetenschap. Ik begon wetenschappelijke geschriften te schrijven over dit onderwerp. Maar vaak als er bezoekers waren en ik vertelde hen iets erover dan waren ze niet echt geïnteresseerd. Sommigen leken ook aan de drugs te zijn, en het was ook alsof ze als de poten van de zeespin waren. Ik begon preken te geven maar er kwam bijna niemand. Soms zat er een verdwaald kind, of een van huis weggelopen kind, of een zwerver. Ik preekte tegen de kerkbanken en de muren. Op een dag kwam mijn opa en die ging vooraan zitten. Hij wilde mijn preken wel horen. Hij wist dat er onzichtbare vijanden waren. Hij werd er zijn hele leven door gekweld, maar voelde zich altijd goed zodra hij op zijn cruiseschip was. Ook mijn oma kwam de volgende keer mee, en zei weer : 'Waarom word je niet schilder van de koningin ?'

Ik dacht : 'Laat ik dat dan maar eens proberen,' dus ik ging terug naar de koningin en ging ditmaal voor haar schilderen. Het beviel haar totaal niet. Wat ik schilderde vond ze veel te eng. Ik schilderde ook de reuzen zeespin. 'Waarom ga je niet gewoon weer schrijven ?' vroeg ze. Maar ik schilderde gewoon door. Ik bleef haar maar schilderijen leveren, maar ze vond het maar niks. Ik was er kwaad om, en ik verscheurde mijn schilderijen ook vaak weer. Ik kwam in een grote identiteits-crisis. Ik dacht dat mensen me allemaal voor hun karretje wilden spannen, dat ik mezelf dan niet meer zou zijn. Ik voelde mij achtervolgd door de zeespin.

Op een dag was ik het weer zat, en begon gewoon het bos in te rennen. Ik bleef maar rennen en rennen, en keek niet meer om. Ik was er helemaal klaar mee, met alles. 'Schilderen voor de koningin, ja ja,' dacht ik. Naar de kerk in het bos wilde ik ook niet meer terug. Toen kreeg ik ineens het idee om naar mijn oom en tante terug te gaan. 'Neem me mee op jullie cruiseschip,' zei ik tegen hen. Ze namen mij aan boord, en ik kreeg weer de kajuit die ik altijd had. Zodra ik in hun kajuit was slingerden er altijd boekjes rond, en die begon ik dan maar te lezen.

Het boekje wat ik toen las ging ook over een cruiseschip, maar dan van het leger, en het was een leger van robotten. Ook de kapitein van het schip was een robot. En de robotten zongen een lied. Ik kende de muziek natuurlijk niet, maar dat verzong ik er in mijn hoofd bij. En de woorden van het lied waren :

'Alles is onder hypnose,
alles is aan de drugs,
Wij zijn de robotten staande op de kust.
Als alles nog langer zo door gaat, dan knapt alles,
Wij strijden tegen de zeespin, de mens is niet in de rust.'

Ik dacht : 'weer die zeespin.'

De robotten wilden een tegendugs maken,
maar dat kon alleen van hele kleine beetjes,
als een mengsel.
De drugs die de mensen gebruikten was van één iets veel te veel.

De mens wilde niet in dualiteiten denken en in minderheden,
De mens wilde de spiegel niet.
De spiegel van de natuur was van de mens weggehaald,
en ze hadden een valse spiegel gemaakt,
de spiegel van de stad,
de spiegel van reclame,
die hen altijd wilde verleiden teveel te kopen.
Het was een koopziekte.

Plotseling kwam mijn oom binnen. 'Iets wijzer geworden?' sprak hij.
Plotseling sprong er een doorzichtige, taaie, harige spin in zijn nek.
Het was een hele mechanische spin, met allerlei schakeltjes.
Alles was doorzichtig en taaie, vlezig.
Schuimbekkend viel mijn oom op de grond, terwijl hij naar zijn keel greep, en ik kwam direct in actie en probeerde het beest van hem weg te krijgen.
Toen kwam mijn tante binnen, en greep snel wat uit haar tas, een bepaalde vloeistof en wierp het op de spin, die direct begon weg te smelten en te verslappen.

'Wat is het?' vroeg ik.

'Oh, daar hebben alle kapiteinen van cruiseschepen mee te maken. En als ze het niet snel smoren, dan trekt het foute passagiers aan,' zei mijn tante.

Mijn oom stond weer op, kreunend, terwijl hij over zijn nek wreef.

'Waarom hebben jullie mij dit nooit eerder verteld?' vroeg ik.

'Je was nog te jong,' zei tante. 'En daarom ging het er alleen over in de verhalen die wij je gaven.'

'Dus jullie hebben een tegengif?' vroeg ik.

'Ja, tegendrugs,' zei mijn tante. 'En ook dat konden we je niet eerder vertellen, want je was nog te jong.'

'Wat zou er gebeuren dan?' vroeg ik.

Mijn tante keek toen naar mijn oom, en toen weer naar mij: 'Als je de tegendrugs voortijdig gebruikt, dan .... dan word je tot een poot van de zeespin, en dan droom je zijn dromen.'

Ik schrok even. 'Toen ik heel klein was zag ik eens zo'n flesje ergens staan,' zei ik, terwijl ik wees op het flesje. 'Ik wist niet wat het was, en ik was te nieuwsgierig, en toen heb ik ervan gedronken.'

'Weet je ook waar?' vroeg mijn tante.

'Volgens mij bij een buurjongen van jullie,' zei ik.

'Oh, dat kan wel kloppen,' zei mijn tante. 'Dat was een drugsdealer. Had hij je naar binnen gelokt ofzo?'

Ik voelde me even heel vreemd en rende naar het toilet om daar over te geven.
Ik keek in de spiegel, en zag toen ook een zeespin op mijn nek zitten. Ik slaakte een gil, en al snel opende tante een ander flesje en wierp het tegengif op de spin die direct wegsmolte.

'Ziezo,' zei tante.

Die nacht had ik een droom dat we in een prachtige haven aankwamen, in natuurgebied.
Er waren allemaal robotten, en ze zongen een vreemd lied :

'We nemen je op het schip,
Dit is geen haven, maar een groter schip,
Het lijkt op een eiland, maar het is een oorlogsschip,
Op naar de morgen,
De nachtmerrie roept tot grotere duisternis,
En in het grote contrast zie je het opkomen van de morgen.'

Was niet alles een schip op een groter schip ?
En ik wist dat ik het alleen zou leren kennen als ik kapitein zou worden.
En ik herinnerde me de woorden van mijn opa.
En ik liet het hem weten : 'Ja, opa, ik wil kapitein worden.'
En zo kreeg ik van hem mijn eerste schip.

Einde

De Behanger

Ik stond bij zijn huis op de bus te wachten, maar hij kwam naar buiten. Hij herkende mij niet, want we hadden alleen brief contact gehad. Hij keek naar me, en ik deed net alsof ik langs het bushokje liep en ging weer terug. Ik zag nog wel dat hij ook naar het bushokje ging om op de bus te wachten. Ik nam een bus later. In de stad kwam ik hem weer tegen in een boekenwinkel. Hij begon hele verhalen tegen mij op te hangen, en hij wist niet wie ik was. Ik ben toen weer weggegaan, maar kwam hem even later weer ergens anders tegen, in een andere boekhandel.

Toen ik thuis was schreef ik hem een brief.
Ik begon allerlei vreemde tekens op te schrijven.
Waarom wist ik niet.
Ineens stond hij achter me.
Hij zei dat hij een buitenaardse was.
Ik kon me ineens nog maar weinig herinneren.
Wie was hij ?

Hij keek me aan, staarde naar me.
Toen begon hij weer hele verhalen tegen me op te hangen.
Ik begreep er niet veel van.
Het was alsof hij door mijn hoofd probeerde te breken.
Ik had boeken bij hem besteld, per post, zei hij.
Toen herinnerde ik me het weer.

Ik begon te trillen en moest neerliggen.
Hij haalde een apparaat uit zijn zak, en deed iets bij me.
Ik viel in slaap, en werd wakker in een cabine waar ik lag.

Hij noemde zichzelf de dokter, boekendokter, en hij was een verhaal.
Toen ik terugkwam achter mijn bureau kon ik niet stoppen met schrijven.
Ik schreef en schreef maar.
Maar het waren allemaal vreemde tekens, en ik begreep er niets van.

Hij moest toen even douchen.
Toen hij klaar was ging hij weer weg.
Na alle vreemde tekens begon ik eindelijk de vertaling op te schrijven.
Het leek wel alsof het boek zichzelf schreef en alsof hij door me heen schreef.

Ik zei : Wat doe je ?

Hij zei dat hij ook de lezersdokter was en de schrijversdokter.
Ik voelde me warm worden, en toen fris.
Ik voelde hoe ik in het oerwoud gleeed.
Toen was ik vuil.
Ik kwam tot het oerwoud water, een rivier, en ging erin baden.
Het was prachtig fris groenbruin water.

Ik werd toen wakker van mijn droom en keek naar hem.
Maar het waren slechts patronen op het behang.

De Psychologie van de Eindeloze Winkelstraat

Het was een eindeloze straat,
Een winkelstraat, in de grootste stad van de wereld,
En een jongen slenterde daar eindeloos,
Hij kwam nooit ergens aan,
Ging geen winkel binnen

Hij was op weg naar de haven,
Hij was op weg naar een boot,
Aan de eindeloze zee

Maar onderweg kwam hij iemand tegen met wie hij een eindeloos gesprek had,
Het stopte maar niet,
Maar hij besloot haar mee te nemen,
Naar zijn boot

Ze sloegen een zijstraat in die naar de haven zou leiden,
Maar ook dit was een eindeloze straat,
En hij vroeg zich af of ze ooit bij de haven aan zouden komen,
Maar ja, hij had in ieder geval een eindeloos gesprek

Ze wist hem over te halen met haar mee te gaan naar het eindeloze bos,
En daarvoor sloegen ze weer een zijstraat in,
Maar ja, je raadt het al : die zijstraat was ook eindeloos

Hoe lang duurt het nog ? vroeg hij telkens.
Uit haar tas haalde ze een boek wat eindeloos was.
'Alles is hier eindeloos, hè ?' vroeg hij.
'Maar zo'n eindeloos boek kan ik toch niet allemaal gaan lezen ?
Ik heb genoeg aan dit eindeloze gesprek met jou.'

'Oh, ik moet nog wat even doen,' zei ze.
Toen stapte ze een winkel binnen.
Hij volgde haar.
'Nee, even buiten blijven,' zei ze.
'Ik ben zo terug.'
Maar ze bleef eindeloos weg,
En toen is hij naar binnen gegaan.
Hij keek zijn ogen uit.
Het was een eindeloze winkel.
Ze was hier vast en zeker verdwaald,
Dat kon niet anders.

En ook hij begon te dwalen en te dwalen,
In deze eindeloze winkel.
Na heel lang dwalen kwam hij de winkelier tegen.
De winkelier omhelsde hem.
'Oh, zo lang niemand gezien,
Ik was verdwaald in mijn eigen winkel.
Eindelijk iemand gevonden,'
zei de winkelier.

'Ik ben mijn vriendin kwijt met wie ik een eindeloos gesprek had,' zei de jongen.
'Geeft niet, geeft niet,' zei de winkelier. 'Die komt wel weer terecht.'
'Maar hoe dan ?' vroeg de jongen.

'Nou,' zei de winkelier, 'alles wordt hier verkocht, ook wij, dus ze komt wel weer terecht.'

'Dat is een hele opluchting,' zei de jongen. 'Kan ik haar dan nu kopen ?'

'Het kost eindeloos veel,' zei de winkelier.

'Maar het is mijn vriendin,' zei de jongen, 'we waren op weg naar het eindeloze bos.'

'Allemaal eindeloos duur,' zei de winkelier.

'Een vreemde bedoening dan,' zei de jongen. 'Ik wil hier weg.'

'We kunnen niet weg,' zei de winkelier.

'Dus we moeten wachten totdat we gekocht worden ?' vroeg de jongen.

'Ik vrees van wel,' zei de winkelier.

'Maar wie hebben eindeloos geld daarvoor dan ?' vroeg de jongen.

'De eindelozen,' zei de winkelier.

'Wie zijn dat ?' vroeg de jongen.

'Ik zal het je wel even laten zien,' zei de winkelier.

Hij haalde uit zijn tas een boek tevoorschijn. Het was een eindeloos boek.

'Dat boek ken ik,' zei de jongen.

'Heb je het gelezen ?' vroeg de winkelier.

'Eh nee,' zei de jongen, 'ik was met iemand in gesprek.'

'Sufferd !' riep de winkelier.

'Wat nu ?' vroeg de jongen. 'Het lijkt hier wel een gevangenis.'

'Dat is het ook !' foeterde de winkelier. 'Wat dacht je dat het anders was ?'

'Een winkel ?' zei de jongen.

'Wat is dat voor oneindeloos gezwets !' foeterde de winkelier.

'Maar wat nu dan ?' vroeg de jongen.

'Wachten op de eindeloze trein,' zei de winkelier.

'Komt die hier ook ?' vroeg de jongen.

'Nee, hier niet,' zei de winkelier.

'Maar wat hebben we er dan aan ?' vroeg de jongen.

'Dan moet je het boek lezen !' foeterde de winkelier, terwijl hij het boek in de handen van de jongen drukte. Toen liep de winkelier boos weg. 'Zorg dat je niet nog een keer verdwaalt !' riep de jongen hem na.

Toen begon de jongen maar met lezen. 'Wel verdraaid !' riep de jongen. 'Die taal versta ik niet !'

Na uren dwalen kwam hij het meisje weer tegen.

'En ?' vroeg het meisje.

'En wat ?' vroeg de jongen.

'Heb je het eindeloze boek gevonden ?' vroeg het meisje.

'Ja,' zei de jongen. 'Ik kreeg het van de winkelier, maar het is in een andere taal.'

Het meisje begon te lachen. 'Dan had je het boek maar van mij moeten aannemen, want dat was in jouw taal. Maar nee, je wilde liever met me praten. Snapte je dan niet waar eindeloze gesprekken met meisjes naartoe zouden kunnen leiden ?'

'Ik snap het nu,' zei de jongen. 'Het leidt nergens toe. Mag ik dan nu het boek ?'

Het meisje stak toen haar tong uit. 'Nee,' zei ze, en draaide zich toen om en rende weg.

'Kom terug !' riep de jongen. 'Dus ik zit in een gevangenis omdat ik een bepaald boek niet heb gelezen, en dat boek wordt nu ook nog eens van me afgehouden ? Wat een zotte bedoening is dit ?'

En de jongen dwaalde en dwaalde en vroeg zich af wat er in het boek zou staan. Wel stonden er soms plaatjes in het boek in de vreemde taal. 'Ik lijk wel Jan Huigen in de ton met een hoepeltje erom,' dacht hij bij zichzelf. 'Was ik maar weer in de eindeloze winkelstraat op weg naar de haven. Ik was zo stom om me af te laten leiden door dat meisje. Eerst was ze zo eindeloos praatgraag, maar nu, nu ....'

Opeens stond er een fee voor de jongen in een roze jurk, met een toverstafje. 'Boekjes lezen, hè, boekjes lezen,' zei de fee. 'Ik dacht dat je op weg was naar de haven ?'

'Ja,' zei de jongen, 'maar het duurde eindeloos, en ik raakte in een eindeloos gesprek.'

'Dat is geen reden om dan maar boekjes te gaan lezen,' zei de fee.

'Wat moest ik dan doen ?' vroeg de jongen.

'Nou,' zei de fee, 'wat een vraag. Er staan hier chocolade winkels door de hele straat, en meneer weet niet wat hij moet doen.' Toen begon de fee te lachen. 'Neem eens een chocolaatje voor de verandering.'

'Tja, daar had ik even niet aan gedacht,' zei de jongen.

'Dus ga je maar achter de meisjes aan ?' zei de fee glimlachend.

'Ik kwam haar toevallig tegen, en ze hield me aan de praat,' zei de jongen.

'Toevallig hè ?' zei de fee glimlachend. 'Maar toevallig stonden er ook een heleboel chocolade winkels aan weerszijden van de straat, en daar had je geen oog voor ? Malle jongen.'

'Ik werd gewoon afgeleid,' verdedigde de jongen. 'Ze praatte maar door, en belemmerde mij het zicht. Ze bleef me maar lastig vallen, ook toen ik doorliep.'

'Ja ja,' zei de fee, 'dat zeggen ze allemaal. En toen besloot je haar maar mee te nemen naar je boot in de haven ?'

'Ja,' zei de jongen, 'misschien zou dat haar kalmeren, want ik kwam toch niet meer van haar af, en het was eindeloos.'

'Een chocolaatje had wonderen kunnen doen,' zei de fee.

'Ik begrijp het,' zei de jongen, 'het spijt me. Mag ik dan nu een chocolaatje?'

'Zoek ze zelf maar,' zei de fee, terwijl ze haar tong uitstak naar hem.

Toen vloog ze weg.

'Bah,' zei de jongen. 'Die feeën van tegenwoordig zijn nog wel erger dan meisjes.'

Hij keek in een bak op een winkelschap, en zag er chocolaatjes liggen, maar je raadt het al : die waren natuurlijk eindeloos duur.

'Zie je nu wel !' riep de jongen. 'Ik word hier eindeloos bedrogen. Maar ja, niemand schijnt hier toch te zijn, en de winkelier zal alweer verdwaald zijn, dus ik neem er maar eentje.' Hij haalde de wikkel van de chocola eraf, en toen het zilveren folie en begon van het chocolaatje te eten. 'Lekker,' zei hij. 'Die fee had toch wel echt gelijk. Had ik eerder moeten doen, had ik eerder moeten doen.'

Hij liep verder met zijn hoofd in de wolken. 'Chocolade is toch wel het heerlijkste wat bestaat,' zei hij. Opeens botste hij tegen een politie agent op. 'Chocolaatjes stelen, hè?' zei de agent.

'Er was hier niemand en ik was verdwaald,' zei de jongen. 'Ik moest toch wat eten.'

'Dat zeggen ze allemaal,' zei de politie agent. 'Kom maar mee.'

'Nou, ik ben blij dat je me gevonden hebt,' zei de jongen. 'Haal me hieruit.'

'Nee, je gaat er dieper in,' zei de politie agent. 'We zijn hier niet zo gesteld op dieven.'

En zo leidde de politie agent hem naar een lift, en ze gingen heel hoog. Even later kwamen ze op een hoge verdieping uit. Hier werden allemaal boeken verkocht. 'Nee, geen boeken!' riep hij. 'De fee zei dat ik op zoek moest gaan naar chocola in plaats van boeken.'

'Niks mee te maken,' zei de politie. 'En dit zijn trouwens toch chocolade boeken.'

'Dat is geen straf dan,' zei de jongen.

'Het is eindeloos duur, dus ik zou er maar niet aanzitten als ik jou was,' zei de politie agent, 'want anders ga je nog hoger het gebouw in.'

'Maar wat moet ik eten dan?' vroeg de jongen. 'Ik heb honger. Je kunt me toch niet laten verhongeren? Dus deze gevangenis voedt zijn gevangenen niet?'

'Niks mee te maken,' zei de politie agent. 'Wees blij dat je nog leeft. We kunnen niet voor alles zorgen.'

'Bah, wat flauw,' zei de jongen. 'Wat een flauwe bedoening allemaal.'

'Je was toch op weg naar de haven, naar je boot ?' zei de politie agent.

'Ja, maar ik kwam iemand tegen,' zei de jongen, 'en die leidde me hier naartoe. Ik had natuurlijk nooit naar haar moeten luisteren. En nu is ze weg.'

De politie agent begon hem uit te lachen. 'Dat is mijn dochter,' zei hij. 'Zij werkt voor ons. Zo krijgen we nieuwe klanten.'

'Gevangenen zul je bedoelen,' zei de jongen sip.

'Kop op,' zei de politie agent. 'Ik heb ook nog een andere dochter. Zou je die niet willen ontmoeten ?'

'Wat staat me dan te wachten ?' vroeg de jongen.

'Kom maar mee,' zei de politie agent. Weer gingen ze de lift in, en ditmaal gingen ze nog hoger. 'Hoe hoger je komt, hoe meer de winkels in elkaar overlopen, en dan is het veel kleiner.'

Plotseling stond de jongen met de politie agent weer op straat, en alles was niet eindeloos meer. 'Wat vreemd,' zei de jongen.

'Het was een verkleinings-lift,' zei de politie. 'Nu ben je pas waar je wezen moet. Mijn andere dochter wacht op je bij de haven.'

'Vreemd,' zei de jongen weer, en liep over straat op weg naar de haven. Ergens halverwege kwam hij weer de eerste dochter van de politie agent tegen. 'Ha, ben je daar weer !' riep ze van een afstand.

'Ik heb geen tijd nu,' zei hij. 'Iemand wacht op me bij de haven.'

'Heb je een afspraakje ?' zei het meisje lachend. Toen liep ze lachend door.

Bij de haven aangekomen zag de jongen een ander meisje staan. 'Ben jij de dochter van de politie agent ?' vroeg de jongen.

'Ja, hoezo ?' vroeg het meisje geïrriteerd.

'Nou, ik mag toch wel wat vragen,' zei de jongen. 'Dan hoef je niet direct zo boos te doen. Je vader zei dat je me hier zou opwachten.'

'Mijn vader zegt zoveel, daar heb ik niks mee te maken,' zei het meisje. 'Ik wacht hier op heel iemand anders.'

'Op wie dan ?' vroeg de jongen.

'Gaat je niks aan,' zei het meisje. 'Wijsneus.'

'Je bent gierig,' zei de jongen.

'Gierig ?' lachte het meisje ineens, en rende toen weg.

Het leek wel alsof alles toen nog kleiner en nauwer werd. De jongen had moeite met ademen. Het leek wel alsof alles op hem afkwam om hem te verpletteren. 'Moet dat chocolaatje zijn

geweest,' zei hij tegen zichzelf. 'Ik ook altijd met mijn goede ideeën. Ik moet terug naar die lift, want hier is het nog erger.'

Hij begon al te hijgen en puffen van de benauwdheid, en liep weer terug naar het punt waar de politie agent hem bracht. Daar stond de eerste dochter van de politie agent weer. 'Alsjeblieft, ik smeeek je,' zei de jongen. 'Breng me weer terug naar de verkleinings-lift.'

'Wil je dat het nog kleiner en benauwder wordt ?' vroeg het meisje lachend.

'Nee, groter, eindelozer,' zei de jongen. 'Dit is ook niks.'

'Jij weet ook niet wat je wil,' zei het meisje lachend. 'Ik dacht dat je een afspraakje had ?'

'Het was een misverstand,' zei de jongen. Daar kwam ook de politie agent weer aan. 'Wat sta jij hier nog te staan !' bulderde hij. 'Lopen, naar de haven !'

'Je dochter wilde niet,' zei de jongen.

'Niks mee te maken,' zei hij.

'Je kan niemand dwingen,' zei hij.

'Dat maak ik nog wel uit,' zei de politie agent, 'en nu lopen.'

'Ik ga naar de haven, naar mijn boot, maar niet naar haar,' zei de jongen.

Toen rende de jongen terug naar de haven, naar zijn boot, en stapte naar binnen. Het was er een enorme rotzooi. Hij startte direct de motor. 'Ik moet hier weg,' dacht hij bij zichzelf, 'weg.' Gelukkig was de zee hier niet eindeloos. Het was maar een riviertje. Maar alles werd alleen maar kleiner en benauwender. Weer ging hij terug naar de haven, ging zijn boot uit, en op zoek naar de tweede dochter van de politie agent. Die stond daar ergens met een telefoontje. 'Alsjeblieft,' hijgde hij. 'Breng me terug naar de verkleinings-lift,' zei hij.

'Vergrotingslift zul je bedoelen,' zei het meisje, terwijl ze gewoon doorging met haar telefoongesprek.

'Alsjeblieft,' hijgde hij, 'als alles maar weer groter en eindelozer wordt.'

'Waarom neem je niet gewoon een chocolaatje ?' vroeg ze, terwijl ze weer doorsprak aan de telefoon.

'Heb ik niet,' zei de jongen.

Het meisje grabbelde even wat in haar tas, terwijl ze doorsprak aan de telefoon, en gaf hem toen gehaast een chocolaatje. Hij haalde de wikkel er vanaf en toen het zilveren folie en begon ervan te eten. 'Mmm,' zei hij, 'zo lekker. Chocola is toch wel het heerlijkste wat er is.'

'Je bent laat,' zei het meisje.

'Ik was er al, maar toen wilde je niet,' zei de jongen. 'Je zei dat je op iemand anders wachtte.'

'Dat moet een vergissing zijn,' zei het meisje. 'Kom maar.'

Het meisje leidde hem toen naar de vergrotingslift die weer helemaal naar beneden ging naar het eindeloze winkelgebouw. Hij was zo opgelucht. 'Wat is de bedoeling hiervan ?' vroeg hij.

'Nou,' zei het meisje, 'de bedoeling is dat de klant het niet in zijn hoofd haalt nog ooit uit onze winkel te ontsnappen.'

Einde

De Fabriek

Hij werkte in een steenkool fabriek. Vaak moest hij overwerken. Hij was een echte work aholic. Dan had hij wat te doen, anders zou hij maar voor zich uit blijven staren. Hij kwam altijd helemaal onder het roet thuis, vaak pas laat. Maar er was niemand die op hem wachtte. Hij was gescheiden. Zijn vrouw kon er niet meer tegen dat hij nooit thuis was, en heeft toen de benen genomen.

Maar toen er een nieuwe directie kwam in de fabriek en hij harder moest werken voor minder loon had hij er minder lol in. Eigenlijk moest hij steeds harder werken en kreeg hij steeds minder. Op een gegeven moment had hij zo'n laag loon dat hij honger begon te lijden.

Er was een zware industrialisering gaande in het land, die uitliep op een industriële revolutie. Dit maakte dat het land zwaar communistisch werd, en hij voelde zich een slaaf. Alles werd hem afgenomen. Alles was nu van de staat. Hij voelde zichzelf slechts een poppetje, een marionet. Hij was zo weinig thuis dat het leek alsof hij in de fabriek woonde.

Zijn maten hadden het erover dat ze een opstand wilden beginnen, maar ze wisten niet hoe. Hij deed ook wat duiten in het zakje, maar het was allemaal slechts gissen, en ze vonden het vechten tegen de bierkaai. Ze zouden er wat langer over nadenken hoe dit te doen. Maar één ding was zeker : Ze

wilden hier weg. Ze verlangden naar de vrije natuur. De stad had hen opgesloten, en met name de fabriek. Ze vervloekten de fabriek. Hij was een steenkool werker in hart en nieren, maar dit ging te ver. Het terrein van de fabriek werd zwaar bewaakt, dus eigenlijk was er geen ontsnapping mogelijk. Toch spraken ze over bepaalde tunnels, die zelfs uit de stad zouden kunnen leiden. Ook de stad werd zwaar bewaakt. Je kon niet zomaar erin of eruit.

Ook moest hij bijgeschoold worden een paar uur per week. Dat was altijd op de dinsdag. Er was een klein schoolgebouwtje op het terrein van de fabriek. Het had twee verdiepingen en een zolder, en hij kreeg les op de zolder. De leraar was een aardige man, maar ook hij was een slaaf van de fabriek. Soms liep hij zomaar uitgekondigd de klas uit, naar een soort bergingsruimte. Dan moest hij even roken. Dat mocht hij niet in de klas doen. Ook hij werd in de gaten gehouden, maar hij wilde meewerken aan de ontsnapping.

Hij vond de leraar één van de laatsten die nog een hart hadden. Ook de leraar wist van bepaalde tunnels af, maar zei dat het te gevaarlijk was. 'En wat moet je in de natuur?' zei hij altijd. 'Gevaarlijke indianenstammen en gevaarlijke roofdieren en allerlei ander ongemak.' Toch wilde hij ontsnappen. Hij zei dat hij zijn eigen stad wilde bouwen.

Zijn verdriet was groot toen de leraar op een dag werd doodgeschoten. Maar eigenlijk had hij het wel verwacht. De leraar sprak teveel. Natuurlijk zou dat tegen hem keren op een bepaald moment. Nee, hij keek er niet van op. Hijzelf hield zich wijselijk stil.

Wel had hij de uitleg van het tunnelsysteem nog in zijn hoofd, wat de leraar hem had gegeven. Het brulde als een tijger in zijn hoofd. Maar hij wilde geen tijger zijn. Het was alsof hij in gevecht was met de tijger. Hij wilde het slimmer aanpakken. Geen gevaarlijk tunnelsysteem wat volgens de leraar onvermijdelijk dodelijk zou aflopen. Neen, hij wilde tijd rekken, met meer strategie te werk gaan.

Toen drie van zijn maten het besluit hadden genomen toch via de tunnels te gaan was hij er op tegen. Hij was ook niet verbaasd toen hij hoorde dat ze alledrie afgeschoten waren. Direct drie dagen na de moord op zijn vrienden kreeg hij een aanbod om in het transport te werken. De steenkolen werden vervoerd met schip en trein. Hij zou dan in de haven en op het station komen te werken, naast zijn werk in de fabriek. Zo had hij wat afwisseling. Hij nam het aanbod met beide handen aan. Hij was blij dat hij het geduld hiervoor had gehad. Maar het werk was zwaar en hard. Toch had hij hierdoor het idee dat hij dichterbij de ontsnapping was. Hij zou het kunnen proberen per schip of trein te ontsnappen.

In ieder geval begon hij weer meer plezier te krijgen in zijn werk door de afwisseling. Ook begon hij mee te helpen in de ontsnapping van anderen door schip en trein, alhoewel hij het nog steeds niet over zijn hart kon krijgen zelf te ontsnappen. Hij was alreeds bezig met gevaarlijk werk, want als ze betrapt zouden worden in het helpen anderen te laten ontsnappen, dan zou zouden ze zelf ook opgepakt worden. Tot nu toe ging alles goed, en ze begonnen er handigheid in te krijgen. Het was alsof het zijn tweede baan was. Het gaf hem hoop en energie, alhoewel de spanning soms flink bij hem toesloeg.

Op een dag werden enkelen van zijn maten betrapt tijdens het laten ontsnappen van inwoners van de stad. Ze werden allemaal ter plekke afgeschoten. Hij werkte op dat moment in de fabriek en hoorde het pas later, ook als een waarschuwing. Hij raakte hierdoor zwaar depressief en wilde niet meer leven. Een andere maat van hem praatte hem erdoor heen. Hij was het helemaal zat. Hij kon hier niet meer mee leven, en zou samen met zijn maat gaan onderduiken. Zijn maat wist wel een adres.

Het was in de stad zelf. Midden in de nacht gingen ze er naartoe. Ze hoopten dat ze geen bewakers

zouden tegenkomen. Het was een dikke vrouw waar ze terecht kwamen. Ze had een geheime woning onder haar huis. Dat moest wel, want er werden vaak huiszoekingen gedaan als werkers werden vermist. De dikke vrouw was direct enorm onvriendelijk en veeleisend. Snel kwamen hij en zijn maat erachter dat ze in een nieuwe slavernij en gevangenschap terecht waren gekomen, en de vrouw had hele strenge regels. Toch wilden ze het proberen om te kijken of het beter was dan waar ze vandaan kwamen. Tegelijk wisten ze ook dat er nu geen weg meer terug was.

De dikke vrouw foeterde vaak op hen, en schold hen vaak uit. Ook kregen ze bij haar veel werk te doen. Ze was enorm praatziek en twistziek en ze hield hen nachtenlang op. Eten kregen ze bijna niet, en als ze het kregen hadden ze het idee dat ermee gerommeld was, alsof ze vergiftigd werden, en ze waren er vaak ziek door. Steeds meer kreeg de dikke vrouw macht over hen. Als het niet helemaal ging zoals ze wilde bedreigde ze hen soms met een mes. Ze had haar lijsten van mensen wie ze van alles wel zou willen aandoen, en dat moesten ze altijd aanhoren. Altijd maar weer die lange verhalen, en geweld werd niet geschuwd, maar verheerlijkt. Ze preekte als een dominee, maar dan wel een hele criminele en bloeddorstige.

Toch hadden ze soms wel medelijden als ze al die verhalen hoorde. De vrouw had als meisje veel meegemaakt, en was daar eigenlijk nooit overheen gekomen, en reageerde dat nu op hen af.

Ze waren goed de klos, dat wisten ze wel. Soms was de vrouw heel aardig, maar dan waren ze erg op hun hoede. Ze wisten niet wat er dan achterstak. Soms zou ze hen wel willen helpen, maar ze wist niet hoe. Soms gaf ze tekenen die leken op een soort van medelijden.

Ze spraken met haar over de ontsnapping uit de stad, en ook zij was er wel in geïnteresseerd. Niet alleen voor hen, maar ook voor haarzelf. Hoe moeilijk ze ook in elkaar zat, zij was ook een slachtoffer van de stad, en wachtte op bevrijding. De natuur zagen zij als de grote bevrijding, maar ook zij sprak over de gevaarlijke indianenstammen daar, en andere gevaren van de open natuur.

Soms als ze kwaad was dreigde ze hen weer terug te sturen naar de steenkool fabriek, maar uiteindelijk kwam het er nooit van. Hij wilde niet ontsnappen met een schip of trein, want daar had hij een trauma aan overgehouden door de dood van zijn vrienden.

Op een nacht zei ze dat er nog wel geheime tunnels onder de geheime woning waren die nog dieper gingen, maar daar wist ze weinig vanaf. Ze zou wel meewillen als ze zouden gaan. Op een nacht besloten ze het erop te wagen. Er liepen hier allemaal gangen. Het leek wel op een mijn. Ze kwamen zelfs mijnwerkers tegen, maar die spraken in een andere taal. Die waren niet van hier. Ze stonden voor een raadsel. Ze hadden harde stemmen en lieten hen niet gaan. Ze probeerden wat uit te leggen. 'Komtaar,' zei een mijnwerker, die vlak voor hen ging staan. 'Karta.' En hij maakte bewegingen met zijn handen en voeten. Hij had de indruk dat de mijnwerker het over indianen had in gebarentaal. Toen wenkte de mijnwerker hen, en ze moesten hem volgen. Ze gingen toen door vele tunnels heen. Heel veel mijnwerkers waren hier bezig. Hij herkende ze niet. Weer begon de mijnwerker allemaal gebaren te maken en wees op de andere mijnwerkers. Het was een steenkool mijn, maar het scheen geheim te zijn, en deze werkers waren niet van de stad. De mijnwerker scheen met gebaren te vragen of ze hier wilden werken. Hij en zijn maat zagen dat wel zitten, maar de vrouw wilde terug, en begon paniekerig te doen. Een andere mijnwerker die met hen mee was gelopen begreep de vrouw die telkens terugwees en duidelijk overstuur was, en nam haar weer mee terug.

'Komtaar,' zei de andere mijnwerker weer. Ze kregen werkkleding en een helm, en konden direct aan het werk. Alles was hen nog steeds een raadsel. Ze vroegen zich af wie het waren. Ze kregen ook een eigen kamer in het ondergrondse mijnenstelsel. Er werd hun duidelijk gemaakt dat ze konden werken wanneer ze wilden. Er lag geen druk op, en ze konden hier tot rust komen. Er werd

hier ook gewerkt met ondergrondse voertuigen die op treinen leken, waarmee de steenkool vervoerd werd. Ze vroegen zich af waar het naartoe ging. Ze kwamen erachter door de gebaren van de mijnwerker dat de ondergrondse voertuigen dieper onder de grond gingen naar een dieper liggende steenkool fabriek. Dit volk was een ondergronds volk, dieper onder de aarde, waar de wereld boven de aarde geen weet van had.

Op een dag werd hij geleid tot de leider van de mijnwerkers, en het was een klein jongetje. Toen hij dichterbij kwam zag hij dat het zijn buurjongetje van vroeger was die eens ging verhuizen. 'Je bent nog precies hetzelfde !' zei hij met grote verbazing. 'Je bent nooit verder gegroeid. Hoe kan dat ?'

Het buurjongetje sprak in zijn eigen taal. 'We gingen verhuizen onder de grond,' zei het jongetje. 'Mijn vader ging daar werken. Niemand wordt hier ouder.'

'Wie zijn het ?' vroeg hij.

'Het zijn vluchtelingen die ontsnapt zijn uit het communistische regiem,' zei het buurjongetje. 'Ze zijn nu lid van het geheime leger, verzetsstrijders.'

'En hoe komt het dat niemand hier ouder wordt ?' vroeg hij.

'Dat heeft te maken met ondergrondse mineralen en voedselsoorten die ze boven niet kennen,' zei het buurjongetje. 'Nog dieper onder de grond is de woeste wildernis en de wilde oceaan, waar de indianen wonen.'

Hij keek het buurjongetje met verbazing aan.

'En hoe komen we daar ?' vroeg hij.

'Door de fabriek,' zei het buurjongetje.

Einde